پیرە پەپوولەکانی ئێواران

پیره پەپوولەکانی ئێواران

منم پاکترین خۆڵڕێژی شارەکەت، من نەک هەر خۆم... بگرە باوکیشم پتر لە سی ساڵ زبڵڕێژی ئەم شارە بوو، ئەوەیان میراتە و بەتایەفە بۆ من ماوەتەوە، گوایە ئەو وەختەی باپیرەم لەگەڵ براکانی بەشەڕ دێ و میلی تفەنگ لێکدی ڕادەکێشن، دۆڕاو و بێبەش لە میرات لە دەستیان ڕادەکا، گوند جێدێڵێ و ساڵ ناسووڕێتەوە و دەبێ بەیەکەمین خۆڵڕێژی شار، خۆ دایکیشم بەدەم هەڵمژینی دووکەڵی جگەرەوە تۆزقاڵێ لە سۆتەکی جگەرە عەرەبییەکانی بەخەسار نەدەدا، شاژنانە جگەرەکەی بادەدا و بەسەری پەنجەی شایەتمانە گەمەی بەگڕەکە دەکرد و لێکدا لێکدا دەیکوتا و دواجار لێدەگەڕا تا لوولەی سۆتەکەکە درێژ دەبۆوە، بەر لەوەی بشکێ و بەخەسار بڕوات سۆتەکەکەی دادەتەکاندە سەر لەپی چەپی و بەیەک جووڵەی شیرین و ژنانە هەڵیدەدایە ناو زاری، وەختێ جگەرەی لێدەبڕا شەڕی بەئێمە دەفرۆشت و چنگی دەگرتە خۆڵەکەی بەردەمی و دەیخوارد، من خۆم دیومە کە هەندێ جار بەدزییەوە گڵەسەری دەخوارد، بنەماڵەکەمان لەگەڵ خۆڵدا لە زەمانێکی زووەوە سەروسەودای گەرمی هەیە، ئەو دایکە خۆڵخۆرەم سەد جاران سوێندی بۆ دەخواردین کە تەنیا لە شەوی بووکێنیدا لەگەڵ باوکماندا خەوتووە، ئیدی دوای ئەو شەوە چیتر بێزی نەهاتووە لە تەکیدا بنوێ، چونکە هەمیشە بۆنی گووفەک و سەرەنوێڵکی لێهاتووە، منیش بەبەرچاوی خوشک و برا شەرمنەکانمەوە بەلاقرتێوە پێم دەگوت:

(دایکە گیان... سوعبەتی وا قورس مەکە... گەر وایە چۆن چۆنی ئەم دوانزە منداڵەت بووە؟).

چاوە پڕ و پووشاوییەکانی زەق دەکردنەوە و دەیوت:

(پەحا کە بێ ئەدەبی). کە هێور دەبۆوە... دەیوت:

(بەوەڵڵاهی خۆیشم نازانم کوڕەکەم... ئەو باوکەی ئێوە غەزەبی خودایە... خۆ ڕەنگ نەبوو سەیرم کا... هەر بەچاو... ئەرێ وەڵڵا... هەر بەچاو ئاوسی دەکردم... هەر بەهەناسە... ئەرێ بەخودای...!).

پیشەی خۆڵڕێژی میراتە و بۆ من ماوەتەوە، هەر لەبەر ئەوەشە کە تا هەنووکە من تەنیا

و ڕەبەنم، حەیفم ناچێ کە تاوەکو ئێستا کەس بێزی نەهاتووە کچەکەی یان خوشکەکەی خۆیم دەقبێڵ بکا... دوا کچ کە حەز و دڵخوازم بوو، بەجێیهێشتم... لە نامەیەکی زۆر بێ سەروبەردا بۆی نووسیبووم کە خۆی نا... بەڵام تایەفەکەیان شەرمیان لێدێ کچ بدەن بەکوڕێک باوکی بە(گووڕێژ) ناسراوە، نووسیبووی:

(با باوکت واز لەم گەند و گووە بێنێ).

یەکجار زاتم کرد و پێم وت:

(باوکە تۆ هیچ کار و کەسپێکی دیکە نازانی؟).

کەللەیی بوو... هاواری کرد:

(نەخێر ئەفەندی... دەبێ ئەم شارە پیس و پۆخڵەی تۆ، زۆر شانازی بەمنەوە بکات... من باش دەزانم کە پێم دەڵێن "عەولێ گووڕێژ"... بەڵام گەر من نەبم هەر گەند و گوو ئەم شارە دەخوات... هەر مێش و مەگەز چاوانیان کوێر دەکات... ئەوان بەر لەوەی بێز لە من بکەنەوە... با بێز لە پاشەڕۆکی خۆیان بکەنەوە).

هەر لە سەرەتاییەوە تا زانکۆ من جێ مەزاقی هاوڕێکانم بووم، پێڕابواردنی هەمیشە... من تا ماوم شەرم و تێکشکانی ئەو ساتانەم بیر ناچێ کە مامۆستا دەیپرسی:

(باوکتان چ کارەیە؟).

هاوپۆلەکانم یەکە یەکە دلێرانە هەڵدەستانەوە:

(بەقاڵ... پزیشک... عەتار... ئەفسەر... ئەندازیار... پۆلیس... بازرگان... زەڕەنگەر).

منیش بەشەرمەوە... شەرم لە قریوە و گاڵتەپێکردنی هاوەڵەکانم... بەزمانگیران و لاڵەپتەیی خۆمەوە دەموت:

(زبڵڕێژ... مامۆستا...!).

ئێوارەیەکی درەنگ... وەختێ دایک و خوشکەکانم بۆ شەشەمین جار لە خوازبێنیی کچێک بۆ من بەدڵشکاوی و هەناسەساردی گەڕابوونەوە... من لە داخانا و هەر بەدرۆ خۆم بەخوێندنەوەی ڕۆمانێکەوە سەرقاڵ کردبوو... باوکم یەکە یەکە لە هەموومان ڕاما... وەک ئەوەی بمانژمێرێ... کتوپڕ هاواری کرد و پڕ بەژوورەکە نەڕاندی:

(کێتان مردووە؟ چی بووە؟ بۆ ئاواهی دۆش داماون؟).

پاشان ڕووی کردە من و وتی:

(سبەینێ کە هاتمەوە تەنەکەی زبڵی ئەو ماڵە دەخەمە سەرشانم و بۆتانی دێنمەوە، ئەو ماڵە شەریفەی کچەکەی خۆیان نەداوە بەجەنابت... سەر هەڵبڕە ئەفەندی... کە تەنەکەی خۆڵەکەم هێنا و لە حەوشەکەدا هەڵمڕشت... ئەوسا پێتان دەڵێم: ئەو ماڵە مەیموونی تێدایە نەک ئینسان).

ئیدی لەو ڕۆژەوە ئەو پیاوە زبڵڕێژە فێری کردم کە چۆن بەهەڵڕشتنی زەرفی پڕ زبڵ و تەنەکەی خۆڵی فڕێدراو لە بەر ماڵەکان، شارەکەی خۆم بناسم.

زوو زوو پێی دەوتم:

(کوڕەکەم بەس سەرت بەسەر ئەم کتێبە زەردانەدا شۆڕکەوە... گەر دەتەوێ لە خولْق و ئەتواری خەڵکی تێبگەی... وەرە وەک من سەیری تەنەکەی زبڵ و زاریان بکە... سەیری پاشەرۆک و گەند و گوویان... کوڕی خۆم... فێربە... دونیا زبڵخانەیەکی زۆر گەورەیە... گەر گەرەکتە لێی حاڵی بیت... بڕۆ ناوی و لووتت مەگرە...).

من بەئەمەکترین کوڕی باوکی خۆمم، چونکە تا هەنووکەش وازم لە حیکمەتەکانی ئەو نەهێناوە، بوومەتە میراتگری، هەموو دەمە و ئێوارەیەکی درەنگ... درەنگتر لەوەی کەس ببینێ، پاش چۆلبوونی ئەو ڕاستە شەقامەی شار دەکا بەدوو کەرتەوە، وەختێ تاریکی لە ڕۆژهەڵاتەوە بەدزییەوە دێ و ڕاوەدووی ڕۆناهی دەنێ و لە دەم کەلی ڕۆژئاواوە بەزۆر ئاودیوی دەکا... من بەتەنیا پیاسەیەک دەکەم، ڕاست و چەپ دەڕوانم... کە تاک تاکە مەردووم ڕێ دەکەن و بەپەلەن بگەنەوە ماڵێ، ئیدی من ئەوە بەهەل دەزانم و لە تاریکی میهرەبانتر دەبم بۆ پاککردنەوەی سەر هەردوو شۆستەی ئەمبەر و ئەوبەری شەقام... دەنووشتێمەوە و چی ڕازونیازی کەوتوو هەیە هەڵیاندەگرمەوە، ڕازونیازی جێماو لە کوڕان و کچانی شار... لەو تاکە شەقامەی کە ئێواران ماندووانە پیاسەی تیا دەکەن... بەڵێ... ئەو وەختەی ڕۆناهی خۆی لە تاریکی مارە دەکا و... بەماچێکی زۆر بەپەلە دڵخۆشی دەکا و جێی دەهێڵێ، وەک عەبایەکی زۆر گەورە ڕازی ئاشکرا و نهێنیی شاراوە لە خۆیەوە وەردەپێچێ: من ئاواهی خۆ نەوی دەکەم و خەون و خەیاڵ و ختوورەکان لەسەر شۆستە هەڵدەگرمەوە، ئەوەن خۆ نەوی دەکەم تا بڕبڕەی پشتم دەبێ بەدوو کەرتەوە، بەڵێ... منم نهێنی نەدرکێن و هەڵگری ڕازە کوژراوەکان، شار چۆل دەبێ و جێ دەمێنین: من و شەقامی فەرامۆشکراو لەپاش شەقاوە شەکەتەکان، شەقام بەشەقام تەی دەکەم... هەر هەموو جادە و لاکۆڵانەکان... ئەو شەقامانەی دیکەش کە کوڕان و کچانی هەناسەسارد و

حەسرەتکێش و شەرمنی شارەکەم هەموو ئێوارەیەک پیاسەی تیا دەکەن... هەموو ئێوارەیەک بەیارمەتیی هەزاران دارشەق و یان سواری عەرەبانەی ئیفلیجان دەبن و هیلاک هیلاک... بگرە هیلاکتر لە هیلاکی ئا بێرەدا دێن و تێدەپەڕن... هەر هەموو نائومێدانە دەچنەوە ماڵێ و تف لە بەختی کەچی خۆیان دەکەن و دەڵێن: چ بێهوودەیە خۆڕازاندنەوە لە بەردەمی ئاوێنە درۆزن و ژەنگاوییەکان... منی ڕەبەنەماڵ بەجێ دێڵن بۆ خەمان و پاککردنەوەی جادەی پڕبوو لە هەزاران حەژمەتی شین و مۆر... هەڵمژینی عەتری زۆر بێناز جێماو لە هەوادا، هەموو ئێوارەیەک جەرگم ڕەش دەکەن، وەختێ دەیانبینم، کە دەڵێی هەر هەنووکە لە هەرای شەڕێکی خوێناوی و بەبرینداری و نیوەمردوو بەکۆڵێ بەزین و دۆڕانەوە؛ شکەستە دڵ و شکەستە باڵ، سەوداسەر و وێرانە حاڵ دەچنەوە ماڵێ، دیسانەوە هەر منم دەنووشتێمەوە و شووشەکانی بەر باخەڵم دەردێنم و پڕی دەکەم لە فرمێسکی پەنهان، لە ڕۆندکی ڕەشی ڕژاوی چاو ڕەشەکان، شووشەیەک بۆ ئەسرینی کچە پاکیز و شەرمنەکان، دوو شووشە بۆ ئەشکی بێهوودە تکاوی قەیرەکچەکان... فریا ناکەوم... گیرفانەکانم پڕ دەکەم لە ئاخی گەرم و هەناسەی ساردی کوڕەکان، لە گوێما دەزرنگێتەوە تەقەتەقی ئەو هەزارەها دارشەقانەی کە هەر تاوێک لەمەوبەر کوڕە لاو و کچە جحێڵەکانی بەم جادەیەدا پەڕاندەوە، لەمبەر بۆ ئەوبەر، تەقەتەقی دارشەقەکان هەراسان و بێ حاڵم دەکا، ساتمەکردنم لە فرمێسک و ئاخ و داخ و هەناسەی هەڵوەریو سەرشێتم دەکا... بەڵام ئەوە منم پاکترین و بەئەمەکترین خۆڵڕێژی شارەکەت... ئەو وەختەی دە تنۆکە فرمێسک هەڵدەگرمەوە و دەیتکێنمە نێو شووشەکەم... پێم دەڵێن:

(ئاخ... تۆ نەتدیتن ئەو کوڕە کاکۆڵ ڕەشانەی لە شەرمی شەهوەتێکی شێت... لە خەمی چ دەرد و ژانێک وا بەکوڵ لەژێر لێوەوە... پڕبەدڵ دەگریان و... لەتاو حەزێکی تەقەتکراو دەنێو پەڕەی ڕۆحدا وەک ئازیزمردە بەدڵ دەگریان).

فرمێسکە سوێر و بەخوێن سووربووەکان تام دەکەم... پاشان بەڕۆندکە درشت و ئەسرینە لێڵ و لەرزیوەکانی سەرپەنجەکانم دەڵێم... دەست دەخەمە سەر سەری ئاخ و هەناسە و حەسرەتەکان نەبا لە گیرفانمەوە هەڵبوەرێن... پێیان دەڵێم: نا... من خۆڵڕێژێکی زۆر زۆڵم... کوڕی کابرایەکی حاڵزانم... چۆن نایانبینم؟ ئەو وەختەی زەلیلانە و بەزەبوونی بەهەزاران چاوی پڕ لە نیگا تێکشکاوەکانەوە... ملکەچ و شەرمنانە لە پێ و پووزی کچە عازەب و نەباڵقەکان ڕادەمێنن... ئاخ... من تا ماوم ئاسوودە ناژیم... ئاخر من نیگای لەعنەتیم دیواربڕە و ئەودیو دەبینم... من لەودیو پێستی تەنکی کچە ئەسمەر و سپیکەلانە و

کاڵفامەکان... کچانی جوانتر لە جوانیی پەیکەری ئێسقان و قەفەزی سینە و یەکەیەکەی دەندە و پەراسووەکان دەبینم... من دوو چاڵی تاریکی سەر کەللەسەرەکان دەبینم کە بوونەتە زیندانی خەونەکان، دەڕۆم و هەزارەها نیگای لە شەرمان هەڵوەریو وەک وردە ئەستێرە دەدرەوشێنەوە و هاوارم بۆ دەکەن کە تا زووە فریایان کەوم و نەهێڵم هەڵیانبلووشێ قورگی کراوەی زێرابەکان، دەکەومە نێو ئاوەڕۆی قوڕاوی و چەند نیگایەک ڕوونتر لە ئاونگ و لە خوناو هەڵدەگرمەوە، تاریکە و کەس نامبینێ کە بۆ چرپە و ئەو هەموو فسکەفسکە دەنووشتێمەوە، وەک خاوێنترین... بەشەرەفترین زبڵڕێژی شارەکەم گەسکێک لەو سەدەها چرپەیە دەدەم، ئەو چرپانەی لەبار چوون بەر لەوەی لە دەم و زار بکەونە خوار، ئەو هەموو پرشنگ و ورشەورشی چاوانە کە چۆڕ چۆڕ شەرمی هەوەس و شیرین شەهوەتیان لێدەتکێ، بەپەلە و شێتانە خۆ نەوی دەکەم بۆ هەزاران ڕوانینی لەپڕ دارماو... دزە نیگای لەم و لەو جێماو... هاوارە هەوکردووەکانی نێو قورگێکی تاساو... کسپەی حەزێک ناو هەناو دارزێنێ و ببێ بەلیماو، ڕازێک ڕەنگپەڕیوتر لەو پەرییە شەرمنەی بەپەلە هاتبێتە ژوانی ئینسان... چی لەو هەموو هەناسە هەڵوەریوانە بکەم؟ خودا هاوار... ئاخر شووشەکان پڕ بوون لە فرمێسک، لە خەمی بێهوودە تکان و گیرخواردن دەنێو بوتڵە تەنگەبەرەکان کەف دەکەن و جارێکی دیکە لێم دەڕژێن... شەرمم بەخۆم دێ.. ئاخر کە من پاکترین خۆڵڕێژی شار بم... چۆن پێ لەو هەموو خەندە خوێناوی و قریوە قوڕاوییانە بنێم؟ بەنەفرەت بێ تاریکی... شەو نەبووایە چۆن ساتمەم لەو هەموو فسکەفسکە ڕژاوانەی ژێر پەڕەی دڵ دەکرد؟ من کەی فریا دەکەوم؟ هەموو شەوێک هەزاران ماچی مردوو کە نەگەیشتن بەدەمی دڵخواز و دڵدار... هەڵدەگرمەوە و هەزارانیش جێدەهێڵم تا لە شەوگارێکی تر خودا بۆ خۆی هەڵیانکێشێ... خەفەت خان بووم... ئیدی خۆم و ژوورەکەم داگیر کراین: ئەوەندەی ئێواران بەبارێک خەون و خولیا و ختوورە و خەیاڵ و خەمی کوژراوەوە بچمەوە ماڵێ... نهێنی و ڕاز و نیازی ئەو دڵانە هەڵدەگرمەوە کە بەسەر تەڵە و فاقەوە مردن... وای لەو هەموو فڕوفێڵ و فریوانە... ئاخ لە دەست ئەو هەموو بەند و باوە... خۆ ماڵەکەم بۆتە عەمباری عاتیفەی عەمبارەپۆ... بەدەم ڕێوە تا ماڵەوە هەڵدەمژم: هەوای پڕ لە عەتری ئەو شۆخانەی بێهوودە و مایەپووچ بۆن لە خۆ دەدەن... شەوانە دەبمە شانەشینی ئەو هەموو خەون و خەیاڵ و ختوورەیە... ئەو هەموو ئاه و هەناسە و هاوارە... ڕاز و نیازە... ئەو هەموو کسپەی دڵە... ناچار... دەبێ بەزۆر جێی خۆم بکەمەوە... حەز ناکەم خەون و خەیاڵەکان لەژێرما بتلیسێنەوە... یا لەقە لە شووشەیەکی پڕ

لە فرمێسک بدەم و ژوورەکەم پڕبێ لە گریان... دەترسێم بەهەڵە پێ لە ئاخێک بنێم و ژوورەکەم جێبێڵێت و بەو نیوەشەوە سەرگەردان بێ... چ ئەستەمە ڕازێکی نیوەمردوو بەدەستمەوە کەلەلا پەلەواژ بێتەوە... تەنیا بەوە ئاسوودەم باوکم دێتە خەونم و هەندێ شەو دڵنیام دەکاتەوە و دەڵێ:

(ئافەرین ڕۆڵەکەم... من تەواو... وەجاغکوێر نیم...!).

تەنیا منم لە خەمی ئەوەدام پاش پیاسەی ئێوارانی کوڕ و کچەکان... جحێلانی چنگ و دەم پڕ لە پەپوولەی مردوو... شاجوانانی دڵ ژەنگگرتوو... بەپەلە هەر دوای ئاوابوونی خۆیان دارشەقەکانیان کۆ بکەمەوە... چەند ئێوارەیەکە... یان من خەیاڵم خەراپ بووە... یان ئەو کەڵبە و ددانە کەوتووانەی هەڵیاندەگرمەوە ڕاستین و کەڵبەی ئەو کوڕە لاوانەیە کە لە بەرچاوانم دەبن بەپڵنگی پیر و ڕاوەدووی ئەو کچانە دەنێن کە بوونەتە پیرە پەپوولە... وای لە گەمەی بێزەوەر و بێ مانای ڕاوڕاوێنی پیرە پڵنگەکان و هەڵفڕینی زۆر ماندووانەی پیرە پەپوولەکان... ئەوەندە پیر کە ئیدی نەتوانن بەباڵەفڕە خۆ لە دەمی پیرە پڵنگەکان دوور بخەنەوە... باڵە زۆر ناسکەکانیان لە ڕەگەوە دەقرتێن و پیرە پەپوولەکان نەرمە نەرمە دەکەونە سەر لەپی باو دێنە خوارێ... کە دەکەونە سەر سەروگوێلاکی پیرە پڵنگەکان دەسڵەمێنەوە و زۆر بەعەزرەتەوە پیرە پڵنگەکان دەم دەکەنەوە تا قەپیان لێبگرن... ناتوانن... ئەوەندە پیرن کە دەم دەکەنەوە و بەیەکیدا دەدەن تێکڕا هەر هەموو کەڵبەکانیان هەڵدەوەرێن... هەر پیرە پەپوولەی مردووە و دەکەوێتە بەردەمی پیرە پڵنگی پەلوپۆ شکاو... ناچار... شێتانە و بەباوەش پەپوولەی مردوو خڕ دەکەمەوە... لە تەک هەزارەها باڵی هەڵوەریو... کەڵبەی دارزیو... گۆلم گۆلم فرمێسک و ڕۆندکی ڕژاو بەهەردوو دەست کۆ دەکەمەوە!.

تا بەرەبەیان ئەو هەموو ئاخ و ئۆف و... ئەو هەموو حەزە حەرامانە پاک دەماڵم... تا کەس پێنەزانێ هەر هەمووی لە دڵما دەشارمەوە... هەر فرمێسک و خەندەیەک... هەر ئاخ و هەناسەیەک... هەر فسکە و سرتەیەک چیرۆکێکم بۆ دەگێڕێتەوە... ژوورەکەم پڕاوپڕ دەبێ لە ئاخ و داخ... لە حەسرەت و حەژمەت... لە کەڵبەی پوواوەی پڵنگەکان و باڵی ڕزیوی پەپوولەکان... ئەو ڕاز و نیازانە وەک مێروولە بەسەر دار و دیوار و ڕەفەی کتێبەکانما هەڵدەگەڕێن، ناو چەکمەجە و چاوەی دۆلاب و کانتۆرەکان... وای لێهاتووە لە پەنجەرەوە بڕژێنە دەرێ و بکەونە کەلاوەکەی تەنیشتمان... وەلێ جارێکی تر بەسەر دیواردا

هەڵبگەڕێنەوە... منیش جارێکی تر جگەرسۆزانە دەیانخەمەوە نێو دڵەکەم... تەقەتیان دەکەم... بەڵێ... منم نهێنی هەڵگری هەمووتان... قەت نایگێڕمەوە بۆ کەس خەونەکانتان... وای لەو دڵەی من: چ وڵاتێکی بەشەرم کوژراوی... بەخەمخواردووی عاشقە نائومێدەکانە... چ گەنجینەیەکی... نا... چ گووفەکێکی فرمێسکی ڕەش و... نیگای کوژراو و... ماچی مردوو... چ عەمبارێکی گەورەی دارشەقەکانە... دارشەقە جێماوەکانی پاش پیاسەی پیرە پڵنگ و پیرە پەپوولەکانی ئێواران...!

(١٩٩٧)

گەمەی گۆڕینەوەی قەرەوێلەکان

لەوە دەچێ من هەر لەم بیمارستانە لە دایک بووبم، هەر لەم قاوشە و لەسەر هەمان ئەو قەرەوێلەیەی کە هەنووکە لەسەری پاڵکەوتووم و بەدزییەوە خۆم خستۆتە سەر باڵی چەپم و ئەو چیرۆکەی خۆمتان بۆ دەنووسمەوە، ئەو چیرۆکەی نە سەرەتایەکی دیارە و نە کۆتایی دێ، ئەو چیرۆکەی سەد جارە بینووسمەوە تا بگات بەئێوە و فریام کەون، وەلێ ناگات و ئێوەش نایەن، گرێ چنی ئەم چیرۆکە جگە لە گرێی دڵی خۆم هیچی دیکە نییە، تانوپۆکەشی جگە لە گینگڵ و خۆخواردنەوەم هیچی دیکە نییە، سەرەتاکەشی زریکە و واقەیەکە و کۆتاییەکەشی گریانێکی ئەبەدی و خەونی سەرفرازییەک کە هەرگیز نایە. من هەر ئەوەندە لە مێژووی خۆم دەزانم کە لە ڕێی نەشتەرگەرییەکی قەیسەرییەوە لە سکی دایکم دەریانهێناوم، هەر هەمان ئانوسات بەسەر بوونی منەوە ئەو مردووە. من مەرگی دایکم لەو ژنانە بیست کە جاروبار هەر بەرێکەوت لە بەردەم پەنجەرە کراوەکەی مندا هەڵوەستەیەک دەکەن و ورد و درشتی ئەو زان و مەرگەم بۆ دەگێڕنەوە، هەر جارە و بەجۆرێک، هەندێک جار بەدەم گێڕانەوەی ئەو چیرۆکە بەشەڕ دێن و من دەبمە بیانووی شەڕی گەرمی ئەو ژنە نەخۆشانە، دەست لە تیتکی یەکدی دەنێن و دەنێو ئەو جەنگە بێتامەدا بەشی من، بۆ هەمیشە، چەند تف و جنێوێک دەبێ، ئەو ژنانە دەمە و ئێواران، وەختی زەردەپەڕکەوتن، قاوشەکانیان جێدێڵن و دەڕژێنە ناو باخچەکانی بیمارستانەکە، ئەوە تاکە وەختێکە خۆ تێکەڵ بەپیاوە نەخۆشەکان بکەن و وادەی ژوانیش، ژوانی نیوەشەو، لەو پیاوانە وەربگرن کە تۆزە هێز و شەنگێکیان تیا ماوە، بیمارستان دەبێ بەدەعبایەکی زەبەللاح و درەوشانەوەی خۆری سووتاو لەسەر شووشەی پەنجەرەکان، پەنجەرە داگیرساوەکان، جگە لە ترس و خەم هیچی دی بەسەر ئەو نەخۆشانەدا نارژێنێ، بیمارستانیش وەک دەعبایەک کە سەد چاوی خوێنینی هەبێ؛ دەوەستێ لە ئاوابوونی خۆر دەڕوانێ و بێباک لە دڵتەنگی دەردەدارەکانی دڵ و چاوەکانی بۆ چڕی تاریکی دەکاتەوە، هەر هەمان وەختە کە من حەز دەکەم پەنجەرەکەم بکەمەوە و لە درەختەکان رابمێنم، لە شینایی ئاسمان و سووتانی تەشک و تیرێژی هەورەکان، گوێ لە ورشەی گەڵاکان و

چریکەی مەلان بگرم، هەر هەمان ئەو ساتەیە کە ژنەکان لەودیو پەنجەرەکەمەوە پیاسە دەکەن و بەچرپەوە باسی دەرد و درم و دامەنی خوێناویی خۆیان دەکەن، باسی ئەو پیاوانەی کە بەدزی پزیشکەکان و پەرستارەکانەوە، دەنێو ئاودەستخانەکاندا، ژوانیان دەگەڵ دەبەستن، باسی ئەو منداڵانەی لەم بیمارستانەدا بەخێویان کردن، کەچی کە گەورە بوون برانە نەخۆشخانەیەکی گەورەتر... دوورتر، ئەو ژنانە ناچارم دەکەن پەنجەرەکەم دابخەم و لە پشت جامەکەوە لە زەردەپەڕی نەخۆش بڕوانم و لەگەڵ خۆری خزاودا ڕۆحم ئاوا دەبێ و... هۆن هۆن بۆ خۆم دەگریم، چاوانم ناسڕم، لەودیو فرمێسکەکانمەوە زەریایەکی سوور هەڵدەستێ و لەگەڵ مندا خۆری تیا دەخنکێ.

تۆ بڵێی گەر دایکم نەمردبایە... وەک زۆرێک لەو ژنانە دڵڕەق بووایە... دڵڕەقییەک کە تەنیایی و دەرد و چاوەڕوانیی مەرگی بێوادە لە ڕۆحی ئەواندا چاندوویەتی؟

من کە چاوم کردەوە و هەناسەم دا... کە گەورە بووم: جگە لە سەدەها پزیشک و پەرستار و پیاوان و ژنانی سپی پۆش و هەزارەها نەخۆش و دەردەدار هیچی دیکەم نەدی، ڕەنگی سپیی بەروانکەی پزیشکەکان و پەرستارەکان و دیوارەکان و متیلی بالیف و دۆشەگەکان هەمیشە بەشەوارەی دەخستم، بەراڕەوەکان و قاوشەکاندا هەرهەمووان بەنێو یەکدیدا دەچن، ساتمە لە یەکدی دەکەن، لە یەکدی دەڕەونەوە، بەترس و گومانەوە لە یەکدی رادەمێنن، مەرگ لە چاوانی یەکدیدا دەخوێننەوە و شەرم دایاندەگرێ، چەندەها جار دیومە: بەریەککەوتنی عارەبانەی نەخۆشەکان، ئەو وەختەی لە ژوورەکانی نەشتەرگەرییەوە دەهاتنە دەرێ، بەدەم بای غارەوە نەخۆشەکان دەپەڕین و بەردیوارکەوتن و مەرگی بەر لەوە ئاگاهاتنەوەیان یەکێک بوو. من جگە لە داو و دەرمان، پاشەڵی رووت و دەرزی لێدان، ئاو هەڵواسین، میز و گوو بەخۆداکردن، تف و بەڵغەم بەدیواردادان، ناڵە و گریان و داد و فیغان، زریکەی بوون و زریکەی گیاندان: هیچی دیکەم نەدیوە و نەبیستووە. لەوەتەی ئەم بیمارستانە هەیە ئاودەستەکانی بەرناکەون، هەمیشە گیراون و ئێمەش هەرهەموو بەلەفرکێمانە و ڕەوانین، لە بۆنی کوشندەی دەرمان هیچ بۆنێکی دیکەم نەکردووە، لە دیمەنی مەرگی ناوادە بترازێ هیچ شتێکی دیکەم نەدیوە، مەرگی جۆرەها کەس و تەمەن: منداڵ، گەنج، پیر، ژن، پیاو، کچ. کەسێک نییە لەم بیمارستانە پێبکەنێ، کەسێک لێوی خەندەیەکی مردووی لەسەر نانیشێ، قورگی قریوەیەکی خنکاوی نییە، تاکە ژێیەکی ژەنگداری لاوژەیەکی برینداری لە گەرووداا نییە، هەرهەمووان تووڕە و تۆسن، دڕدۆنگ و بێ میهر و سۆز، تەوێڵەکان گرژ و پڕ چرچ و لۆچ، لێوەکانیش داکەوتە لەژێر باری

خەمێکی ناقۆڵادا، لەوەتەی لێرەم چاوەڕێی پرشنگی نیگایەکەم لە چاوی کچێکدا کە سۆز یان بەزەیی هەبێ بۆ من: نییە، دەست بەسەرداهێنانێکی دایکانەی ژنێک بۆ من: نییە. بەدبەخترین پیاو ئەو پیاوەیە کە نە دایکی هەیە، نە خوشک و... نە دەستگیران. من لە هەموو پیاوەکانی ئەم بیمارستانە بەدبەخترم، چونکە ئەوانی دی، گەر بەرێکەوتیش بێ و بۆ تەنیا جارێکیش بووبێ، بەپێی خۆیان و بەدزییەوە دەچنە ژوان، وەلێ منێکی ئیفلیج کە بەم قەرەوێلەیەوە نووساوم: تەنیا ژوانێک بۆتە مەحاڵ.

ئەم بیمارستانە زۆر لەوە گەورەترە کە خەیاڵی منێکی ئیفلیج بۆی بچێ، من لەو کوڕ و تۆلاز و پیاوانەم بیست کە هەوڵی هەڵاتنیان دابوو... وەلێ نائومێدانە گەڕابوونەوە، یان وەک خۆیان درکاندیان: کەوتبوونە دەست پاسەوان و یاساوڵەکان، ئەوان بەحەسرەتی کۆمەڵە کەسێکی نائومێد و دۆڕاوەوە دەیانوت: تا بڕۆی... ناگەی بەدیوارەکانی.

شەوێکیان خەونم بەوەوە بینی کە بەسەر عارەبانەکەمەوە تیژ دەڕۆم و قاوشەکە و ڕاڕەوەکان جێدێڵم، حەوشەی پان و بەرینی بیمارستانەکە، لە دەروازە سێ دەرییەکەوە تێدەپەڕم و دەکەومە ناو شارێکی زۆر قەڵەباڵغ، شارێک لە شاری خەونەکان، خەڵکەکەی هەر لە هیچە پێدەکەنین، ویستم ئەو خەونە بهێنمە دی. ئێوارەیەکی درەنگ بەبیانووی هەناسە هەڵمژینێکی پاکەوە، گوایە مەبەستی ئەوەم هەیە پیاسەیەک بکەم؛ بەزەیی پەرستارێکم جوولاند، ئەویش برینپێچێکی دیکەی بانگ کرد، بەهەردووکیان من و عارەبانەکەمیان لە پێبلیکە زۆرەکانی بەردەمی قاوشەکان رزگار کرد، بەسەر شۆستە پێچاوپێچەکاندا ملم نا، ئەوەندە هەردوو باسکم خولاندەوە تا هەردوو شانم کەوتنە خوارێ، زۆر رۆیشتم... تا شۆستەی کۆنکریت هەبوو خۆم و عەرەبانەکەم تیژ دەڕۆیشتین، پاشان خۆم بەردایەوە بەو نیازەی بگەمە ئەو دەروازە سێ دەرییەی لە خەونەکەمدا دیبووم، تا هێزم تیابوو لەسەر لەپ و بەسکەخشکێ و سنگەخشکێ هەردوو قاچەکانم بەدوای خۆمەوە رادەکێشا، سینە و دەموچاو و هەردوو لەپ و سەر ئەژنۆکانم زامار بوون ئەوەندەی لە دڕک و داڵ بخشن، سەرم هەڵبڕی، لە بری شارە قەڵەباڵغەکەی ناو خەونەکە؛ دیوارێکی ئەستوور و بڵندی تاریکیم بینی، ناچار لە ترسانا، ترس لە تەنیایی و تاریکی تا توانام هەبوو هاوارم کرد: هێی خەڵکینە فریام کەون، دوو یاساوڵی چەتەوڵ بەدەنگمەوە هاتن، سەرلەنوێ منیان کێل کردەوە، خستمیانەوە سەر چەرخەکە، بەنۆرە بەنێو دڕک و داڵی زۆری وشکەوەبووی حەوشەی پشتەوەی بیمارستانەکە منیان هێنایەوە قاوشەکە، دەستیان دایە بن باڵەکانم و لەسەر قەرەوێلەکەم پاڵیان خستم، پەتۆکەیان لەژێر

قاچەکانمەوە دەرهانی و دایانپۆشیم، فەرمانیان پێکردم کە وەختی خەوتنە و دەبێ بنووم، کە جێیانهێشتم من لەژێر پەتۆکەدا درکم لە ئەژنۆکانم دەردەهانی.

سەرەتا لەقاوشی منداڵەکان بووم، کە سمێڵم گووگرە بوو... گواستمیانەوە قاوشی مێردمنداڵەکان، کە گەیشتمە تۆغیانی ئەوەی ردێن بتاشم هێنامیانە قاوشی پیاوەکان.

قاوشەکانی کچەکان و ژنەکان و پیرەژنەکان جیا بوون، بەڵام بۆ هەمیشە تێکەڵ دەبوون. من نەمدی بوو... بەڵام لە هاوڕێکانم بیست... نا... من درۆ دەکەم، لەم بیمارستانەدا هیچ هاوڕێیەکم نییە، من لە نەخۆشەکانم بیست کە قاوشی وا هەیە هەرهەمووی ئافرەت یان پیاوی کەڕولاڵن، هی کوێرەکانیش جیان، کەس نەیدەوێرا توخنی قاوشی وەرەمدارەکان و سیلدارەکان بکەوێ، یان قاوشی ئەو پیاوانەی سوزەنکیان هەبوو، ئارامترین قاوش بۆ من قاوشی ئەو پیاوانە بوو کە شێرپەنجە هەناوی دەخواردن، کەچی ئەوان وەک ئەوەی خەویان لێبکەوێ: هێدی و هێمن دەمردن.

بیرم نایە و بڕوا ناکەم بۆ تەنیا شەوێک ئاسوودە و ئارام خەوتبێتم، شەوان بەدەم هاوار و ناڵە و نرکەی نەخۆشەکان هەراسان دەبووم و خەوم دەزڕا، جگە لە کونی چاوم، هەموو ئازای جەستەم دەرزی ئاژن بوو، من نەمدەزانی بۆچی ئیفلیجێکی وەکو من لە بەیانییەوە تا شەوخەوتنان شرینقە لەسەر شرینقەم لێدەدەن، پزیشکەکانیش پتر لە کەڕولاڵ دەچوون، قەت نەبوو جارێک لە جاران، گەر بەهەڵەش بێ یان ڕێکەوت وەڵامی پرسیارێکم بدەنەوە، جارێکیان پیرە نەخۆشێک کە هەر لەو بیمارستانە لە دایک ببوو، سوێندی خوارد کە پزیشکەکان دەمیان دووراوەتەوە، پێی دەوتم: ئەگەر ئەمجارە دەرزییان لێدای، لێیان ورد بەرەوە، لەودیو دەمامکانەوە دەمی دووراویان دەبینی، بڕوام نەدەکرد... تا ڕۆژێکیان هەر بەرێکەوت پەتی بەستراوی پشت سەری پزیشکێک پسا و دەمامکەکەی کەوتە سەر عارەبانەکەی بەردەستی کە پڕبوو لە چەقۆ و نەشتەر و مقەست و پەمۆ و دەرزی و خامی خوێناوی، پزیشکەکان و پەرستارەکان حەوسەڵەی ئەوەیان نەبوو کە بەئاماژەش پێمان بڵێن: دەرپێ داکەنە، کراسەکەت هەڵکە، بکەوە سەردەم، قۆڵت ڕووت کە، هەر بەسەر جلەکانەوە دەرزییەکانیان تێڕادەکردین، کە پتر لە گەستنی دووپشکێک دەچوو، بۆنی داو و دەرمان هەراسانی کردبووین، ناڵە و نرکە و هات و هاواری دەردەدارەکان، کتوپڕ پزیشکێک بەهەڵەداوان دەهات و دەرزییەکی لە یەکێ لەو نەخۆشە دەم بەهاوارە دەدا و خپ دەبوو، وامان دەزانی دەرزیی خەوتنە، کەچی نیوەشەوێکی درەنگ چواردەستە هەڵیان

دەگرت و دەیانبردە دەرێ، دەنێو تاریکیدا، کەس نەزانم؛ متیل و بەرگە سەرین و دۆشەگ و پەتۆ چڵکنەکانیان دەگۆڕی و هی تازەیان دەهانی، ئەو ناوەیان لە خوێن و میز و ڕشانەوە و گوو پاک دەکردەوە، لە چاوتروکانێکدا چواردەستە نەخۆشێکی دیکەیان دەهانی، نیوەمردوو پاڵیان دەخست و دەنێو نرکە و ناڵەی ئێمەدا جێیان دەهێشت.

کەسمان ناوێکی نەبوو، هەر یەکە و بەجۆرێک بانگ دەکراین: هێی شەلەی قون خوار، فەلەج، خێلە، کەڕیلە، لاڵە پتە، مل خوار، بێ قوون، قەمبوور، مەزمەعیل، نۆپل، میزکەر، بێ دەمار، سیرمە، لاسووتاو، گۆجە... دەیەها ناوی وا کە دیسانەوە وەبیری دەهێنایینەوە کە ئێمە لەم بیمارستانەدا نەخۆشی ئەبەدین.

هەر کە فامم کردەوە خولیای دۆزینەوەی باوکم لە کەللەی دام، وەلێ مەحاڵ بوو لەو بیمارستانەدا بگەم بەو خەونە دێرینە، هەر لەوساوە تا هەنووکە، هەر بۆ مەزاق، نەخۆشەکانی دیکە سەدەها کەسیان کرد بەباوکم، هەمووشیان لەو نەخۆشە نیوەمردووانە بوون کە بەپەلە دەبرانە هۆڵی نەشتەرگەری و نەدەهاتنەوە دەرێ، ئەو سەدەها جارە بۆنی خوێناوی یەکە یەکەی ئەو پیاوانەم دەبردە ژێر پەتۆکە و بەسەریدا دەگریام، دەگریام بەسەر بۆنی باوکە ساختە و درۆکان، دەگریام بۆ مەرگی ناوادە و کتوپڕیان، ئەو پیاوانەی بەپڕتاو بەبەردەمی قاوشەکەی ئێمەدا ڕووەو مەرگ ڕادەفڕێنران، کەس نەبوو لەو بیمارستانەدا دوو سێ جار سکی هەڵنەدڕابێ، بەبیانووی نەشتەرگەری دڵ، گورچیلە، گەدە، بەبیانووی سندان و شێرپەنجەی جەرگ و ناو هەناوەوە... هەرهەموویان دڵ و گورچیلە و سی و جگەر و ئەندامانی دیکەی لەشمان گۆڕابوو، نەخۆشی وا هەبوو تا بەیانی گینگڵی دەدا و دەگریا و پڕ بەقاوشەکە هاواری دەکرد:

(ئەی هاوار خەڵکینە... من دەمێکە دڵم دزراوە!).

یەکێکی دیکە واهیمەی چاوگۆڕین وا شێتی کردبوو، شەوان یەکە یەکەی نەخۆشە هیلاکەکانی لە خەو هەڵدەستاند و بەتیشکی چرایەکەوە لە چاوانیان ورد دەبۆوە. نەخۆشەکان بەچرپەوە بەیەکدیان دەوت: ئێمە لێرەین تا بازاڕی گورچیلە و دڵ و زراو فرۆشتن لە مەملەکەتێکی دیکەدا گەرم بێ، مەملەکەتێک کە پڕە لە شەقام و ڕووبار و دارستان و مەردوومی تەندروست، هەر بۆیە قەمبوورێک بەفیزێکەوە بەناو قاوشەکەدا پیاسەی دەکرد و هەمیشە بەدەم وڕێنەوە دەیوت:

(من یەک گورچیلەم ماوە... گورچیلەیەکی من بەپادشای مەملەکەتێک فرۆشراوە!).

شەوانی پڕ لە نرکە و ناڵە و کۆکین و گریانی ئێمە کۆتایی نەدەهات، تەنیا وەختێک کە خۆشبەخت دەبووین، ئەو وەختە بوو کە پیاوێکی کەڵەگەت و نورانی دەهات، بەخۆ و بەجبەیەکی رەش و مێزەرێکی سپی و کتێبێک بەبن باڵییەوە، لەتاو بۆنی ناخۆشی قاوشەکان دەمامکی دەبەست، لە پشت دەمامکەکەوە، بەدەنگێکی خنکاوەوە، شەوانی پڕ دەکردین لە خەونی خۆش، خەونی وا کە قەت حەزمان نەدەکرد لێی وەئاگا بێین، بەڵێنی پێدەداین کە لە پاش مردن دەچینە شوێنێک ناوی (بەهەشت)ە، لەوێدا نە شەل هەیە و نە کوێر، نە کەڕ هەیە و نە لاڵ، نە لەدایکبوون هەیە و نە مەرگ، باخێکە پڕ لە میوە و جۆگەی شیر، بەقەد ژمارەی ئەو ئاخ و حەسرەت و هەناسە ساردانەی بۆ ئەو کچ و ژنە نەخۆشانەی ئێرە هەڵیدەکێشن، ئەو کچ و ژنانەی بەتەنیا لە پشت پەنجەرەکانەوە دەیانبینن، لەوێندەرێ هەر پەریزادەیە و لە بن درەختێکدا رێت پێدەگرێ، یەکە یەکە بەسەر قەرەوێلەکاندا دەگەڕاو دەستی میهری بەسەر تەوێڵی ئارەقاویماندا دەهێنا و وەک کۆمەڵێ منداڵی کفت و ماندوو دەیخەواندین و دەیچرپاند:

(بنوو رۆڵەکەم... بەقەد برینی لەشت، لەو باخە دوورەی بەهەشتدا... گوڵ و پەریزادە چاوەڕێتە...!).

دەخەوتین هەمیشەش لەناو لەپی ئەودا بۆنی جێماوی ئەگریجە و پەرچەمی ژن و کچە نەخۆشەکانی ناو قاوشەکانی دیکە کاس و وڕی دەکردین، ئەو بۆنەی نەخۆشی و مەرگیش نەیکوشتبوون.

خودایە... چەندە بەغیلیمان بەو پیاوە دەبرد کە بۆنی ژنی لێدەهات، هەر دەتوت تارماییەکی جوانی ناو خەونەکانە... دێ و دەڕوات.

شەوەهای شەو، دوای سەفەری ئەو، من خەونم بەو بەهەشتەوە دەبینی، بەڵام هەزار ئەفسووس... لەوێش نەمدەتوانی بەپێی خۆم بڕۆم، هەمیشە وەک هەنووکە ئیفلیج و بەسەر چەرخەکەمەوە بەند بووم، کە دەگەیشتمە جۆگەلەی شیر و هەنگوین، ئەوەندە تینوو دەبووم کە ناچار بووم خۆ دووقەد کەمەوە و بنوشتێمەوە، سەنگم نەدەما و رووەو قووڵایی جۆگەلەکە سەرانگرێ دەبووم و دەنێو هەنگوینێکی لینج و تاڵدا دەخنکام، لەتاو خنکانی خۆم رادەپەڕیم، جارجاریش دەمدی: کچێک کە کراسێکی شین و زۆر تەنکی لەبەردا بوو، بەنێو گوڵزارەکاندا، بێ ئەوەی پێی بەر چیمەنەکە بکەوێ، رایدەکرد و تاوێ دەفڕی، بەخۆم و چەرخەکەمەوە دوای دەکەوتم، ببڕای ببڕ نەمدەگرت، هەموو جارێک لە نێو بێشەڵانێکی

چڕدا لێم بزر دەبوو، دەگەڕام... دەگەڕام، کەچی کتوپڕ پڵنگێکی بەڵەکم لێپەیدا دەبوو، بەیەک قەڵەمباز تاوی دەدامێ و دەیخوارم، دەنێو کەڵبەکانی وەئاگا دەهاتم.

بە عەزرەتەوە بووم جارێک لە جاران دایکم میوانی خەونێکم بێ، تا دەبوورامەوە و دەخەوتم دوعام دەکرد و دەگریام... کەچی هەرگیز نەدەهات، نەک هەر من... بگرە هاوەڵەکانیشم پڕبەدڵ تێر دایکی خۆیان نەدی بوو، بۆنیان نەکردبوون، ساڵی یەک دوو جار بەپەلە کۆیان دەکردینەوە، یەک دوو باوەش و ماچی بەپەلە و چەند تکە فرمێسکێک و هەناسەی سارد و دڵ داخورپان... ئیدی هەر کەسە و قاوشی خۆی، ئەو تەنیا وێنەگرەش کە بەقاوشەکاندا دەسووڕایەوە، بەخۆ و بەکامیرای فلاشدارەوە، تەنیا ئەو وەختە وێنەی نەخۆشەکانی دەگرت کە پزیشکەکان دەیانزانی هەرچەند سەعاتێکی دیکەیە و دەمرن، ئەو وێنانەش دەخرانە ناو فایلەکان و لەپاڵ هەندێ زانیاری و مێژووی پەیوەندیدار بەو نەخۆشانەوە فڕێ دەدرانە ناو دۆڵابەکانەوە، هەر ساڵە و جارێک دەماندی، دەنێو حەوشەی بیمارستانەکەدا گردێک لەو فایلانە هەڵدەدرانەوە و دەسووتێنران، ئێمەش لەودیو پەنجەرەکانەوە، سەرکز و مەلوولانە، لەو گڕە بڵندە رادەماین کە بەلرفەلرف ئاسمانی بیمارستانەکەی پڕ دەکرد لە دووکەڵ، ئەو شەوە خەومان دەزڕا و لەژێر پەتۆکاندا دەگریاین، دەمانزانی رۆژێک دێ و هەریەکەمان دەبێ بەفایلێک و دەسووتێ، کەس... هیچ کەس بەناوونیشانمان نازانێ، رۆژی دواتر، بێجگە لە من، نەخۆشەکانی دیکە دەچوونە سەر خۆڵەمێشی جێماوی پاش سووتانی فایلەکان، هەر بەرێکەوت لەتە وێنەی مردووەکان و پەڕەی نیوەسووتاوی پڕ لە شەڕە پشیلەی پزیشکەکانیان دەدۆزییەوە، کەچی قەت نەبوو جارێک لە جاران بەرێکەوتیش بێ نەخۆشێک وێنەیەکی نیوە سووتاوی دایک و باوکی دەنێو ئەو خۆڵەمێشەدا هەڵبگرێتەوە، وێنەکان وا رەش هەڵدەگەڕان کە زۆر بەزەحمەت خاوەنەکەی بناسرێتەوە.

هەر لەم بیمارستانەدا خوێندنەوە و نووسینیان فێر کردین تا بتوانین خشتەی خواردن و دەرمانەکانمان بزانین، جگە لە مێژووی دەرد و درمەکان هیچی دیکەمان نەدەزانی، دەشمانزانی یەکەمین دامەزرێنەری بیمارستانەکە کێ بووە، ئەو پیاوەی کە وێنەیەکی گەورەی لە هەرهەموو قاوشەکاندا، بەدیوارەوە و لەنێو چوارچێوەیەکی زێڕیندا هەڵواسرابوو، وێنەیەک لەو وێنە کۆنانەی کە پڕە لە سام و ترس و هەیبەت، سمێڵ و ڕیش تێکەڵ، ماش و برنجی، دوو چاوی گەش و کراوە کە پڕبوون لە پرشنگێکی تێکەڵ لە میهر و تووڕەیی. دوا سەربوردەی ئەو پزیشکەش ئەوە بوو کە تا هەنووکەش ماوە و سەرگەرمی

دامەزراندنی دەیەها بیمارستانی دیکەیە، پیریی پەکی نەخستووە، بیمارستانی وا کە لەوەی ئێمە گەورەترن، ئەم پیرە پزیشکە بەدەستی خۆی حیکمەتێکی نووسیبوو کە بەسەر سەری هەرهەمووومانەوە هەڵواسرابوو:

(ئەم دونیایە جگە لە بیمارستانێکی گەورە هیچی دیکە نییە!).

بیستمان کە خۆی دەست و قاچێکی دەستکردن.

ساڵی جارێک مامۆستایەکی پیر و کەنەفت دەهات و یەکە یەکە ئیمتحانی دەکردین: لە مێژووی پەیدابوونی دەرد و درمەکان و ناوی دەرمانەکان، چۆنیەتی بەکارهێنانیان، رەنگەکانیان، تامەکانیان، بۆنیان، تەمەنی گیرانەوەیان و بەسەرچوونیان، ئێمە کە ناوی خۆمان نەدەزانی، دەبوو ناوی هەرهەموو دەرد و دەرمانەکان بزانین و ئەزبەریان بکەین، ناوی هەموو ئەو پەرستار و پزیشکانەی لە خزمەتی ئێمەدا مردن و ئەوانەشی کە ماون، زۆر بوون ئەو نەخۆشانەی لە ترسی دەرنەچوون و سزا نیوەشەو دەمردن.

کەسمان رووخساری خۆی نەدەدی، کەس لەتە ئاوێنەیەکی پێ نەبوو، زوو زوو بەیەکدیمان دەوت:

(ئەرێ چۆنم دەبینی؟).

(باشم؟).

(پیر نەبوومە؟).

(سەر و ردێنم سپی نەبووە؟).

(زۆر لاواز نەبوومە؟).

(رەنگی چاوم چۆنە؟).

وەڵامەکانیش، هەرگیز، دڵخۆشکەرە نەبوون، کەس نەبوو بەزەیی بەوی دیکەدا بێتەوە و درۆیەک هەڵبەستێ.

شەوانە درەنگ، سەروەختی پشووی پزیشکەکان و پەرستارەکان، هەرجارە و دوو سێ گەنجی چاونەترس و سەرکێش، کە بۆ دواجار بۆنی مەرگ ئازای دەکردن، لەنێو ئاودەستەکانی پشتەوەی قاوشەکان ژوانیان لەگەڵ ئەو کچە نەخۆشانە دەبەست کە هاڵاوی بۆگەنی مەرگ لە دەمیانەوە دەهات، هەرلەوێ... زۆر بەپەلە، بێ ئەوەی کەس دەموچاوی ئەوی دیکە ببینێ: دوو سێ ماچی بۆگەن و دەستلەملانێیەکی بەلەرزە لەرز و مردووانە،

راموسانێکی بەپڕتاو، دەست گۆج بوون بەدەم داکەندنی بەپەلەی دەرپێ و هەڵدانەوەی کراسەکانەوە، دوو سێ حینگ و خۆراتەکاندن و ئاهێکی پڕ لە شەرم و خنکاو و راکردنەوە بۆ ناو قاوشەکان. جاروبار تاوەکو ئاسوودە بن و بەکاوەخۆ دەست لەملانێی یەکدی بن، ناچار، ژوانیان لەو هۆڵە گرێ دەدا کە پڕبوو لە تەرمی مردووەکان، لەوێدا خۆیان دەگرخاند و درەنگتر دەمانەوە، پیاوەکان دەیانتوانی دەنێو تاریکیدا دەست لە سینە و مەمکی ژنەکان بکوتن، کوێرانە هەر دە پەنجە بەرەڵڵا بکەن تا وردە ئاکار و رووخساری ماندووانەی ئەو کچ و ژنانە سەح بکەنەوە، تاوەکو دڵنیا بن لەوەی کە دۆستی یەک شەوەیان تارمایی و رۆحی مردووەکان نین، بەڵکو ئەوەتا لووت و گوێچکە و چەناگە و دەم و لێو و قژیان هەیە. هەندێ جار لە شەوانی زۆر تاریک و ئەنگوستەچاودا پیاوەکان پەلیان دەکوتا و بەسەر ژنە مردووەکاندا دەکەوتن و ئەو تەرمە ساردوسڕانە لەژێر قورسایی پیاوەکاندا دەیانقاند، هەندێکیان لە گەرمەی راموساندا بەسەر تاڵترین حەقیقەتدا وەئاگا دەهاتن، ئەوکاتەی یاساوڵەکە بەچرایەکەوە دەهات و دەیدی پیاوەکان چوونەتە گژ ژنە مردووەکان، ئیدی لەگەڵ قریشکەی یاساوڵەکە چاویان دەکردەوە، چی ببینن؟ خۆیان دەبینی وا دەمیان خستۆتە ناو دەمی تەرمەکان و زەندەقیان دەچوو، لەژێر ورگی پەنماوی ژنەکانەوە سەرەتاتکێیان دەکرد، ئیدی دوای ئەوە بەدەم دەردێکەوە دەتلانەوە کە بگرە پزیشکەکانیش هیچ شتێکیان لەمەڕ ئەو دەردە نەدەزانی: سەرەتا بەلێوهەڵوەرین دەستی پێدەکرد، پاشان ددان کەوتن و دواجاریش بەهەڵوەرینی پەنجەکان کۆتایی دەهات.

ئەوە بەتەنیا من بووم کە نەمدەتوانی لەسەر چەرخەکە راست ببمەوە و لەسەر هەردوو پێ بوەستم و کچۆڵەیەکی شەرمن و نەخۆش راموسم، هەمیشە زوو دەخزامە ناو پێخەفەکەم بەو ئومێدەی خەوم لێبکەوێ و ئەو پەریزادە کراس شینە لە خەونەکانما وەدەربکەوێ، منیش بەسەر چەرخەکەمەوە راوەدووی بنێم، کەچی هەموو جارێک دەنێو بێشەڵانەکەدا لێم بزر دەبوو، دواجار دەبۆوە بەپڵنگە بەڵەکەکە و پەلامارێک و دەکەوتمە ژێر کەڵبەکانی، هەمیشە لەگەڵ زریکە و هاواری نیوەشەوانی من نەخۆشە نیوەمردووەکان رادەچەنین، کەس... هیچ کەس خەونێکی خۆشی نەدەدی، ناچار هەندێکمان دەبوو درۆ بکەن و مۆتەکەکانیان بگۆڕنەوە بەخەونی خۆش، لەوەدا تەنیا کەسێک کە حەکایەتخوانی خەونە جوان و پڕ درۆکان بوو کوڕە لاوێکی نابینا بوو، بەبازنەیەک لە نەخۆش گەمارۆمان دەدا، بەدەم گێڕانەوەی خەونەکان هەرهەموو ئازای جەستەی دەجووڵاند، هەردوو ئەبرۆ و برژانگەکانی، بەهەردوو دەست و هەردوو قاچەکانی دەدوا، خۆی وێک دەهێنایەوە، گرمۆڵە

دەبوو تا پڕ چنگێکی دەمایەوە، پاشان خۆی لێکدی دەکێشایەوە وەک خەرتەلێک کە بیەوێ بفڕێ و باڵەکانی لێکدی دەدا، دواجار کە دەگەیشتە دوا رستەی خەونە ساختەکەی بەهەردوو چنگ قژی پڕی خۆی دەردەهانی، هەندێک لە نەخۆشەکان بیرای بیر خەونیان نەدەدی، بۆیە ناچار دەبووین بۆ چەندین جار خەونەکان بۆ ئەو نەخۆشە بێ خەونانە بگێڕینەوە، پزیشکەکانیش بەعەزرەتەوە بوون کە بزانن ئێمە چ خەونێک دەبینین، لە دەفتەرێکدا ورد و درشتی خەونەکانی ئێمەیان دەنووسییەوە، هەندێ جار شێتانە دەستیان رادەوەشاند... یانێ ها: دووبارە و... سێبارەی بکەرەوە، خەیاڵی پڕ لە فیشاڵ و خەونی درۆ و شپرزەیی و ترسمان لە پزیشکەکان وای لێدەکردین کە لە ناوەڕاستی گێڕانەوەی خەونەکاندا لاڵ بین.

وەڕسی و بێزاری لە خەون و خولیای درۆ، لە دەرمان و دەرزی، لە بینینی مەرگی سەدەها هاوەڵ، لە پیاسەی ناو قاوش و ڕاڕەوەکان، لە ژوانی ژنە مردووەکان، لە هەلاّتن و نەگەیشتن بەمەملەکەتەکانی ئەودیو شوورە بڵندەکانی بیمارستان وایکرد تاک و تەرا خۆ بکوژن: لە ژەهرەوە بیگرە تا دەگا بەخۆخستنە خوارەوە لە سەربان، زوو زوو چنگێک حەبیان لە دەست یەکێک دەردەهانی، هەبوو خۆی بەقولاپی بنمیچەوە هەڵدەواسی، هەبوو تەلەکانی پاش نەشتەرگەری دەپچڕاند، یان دەمامکی ئۆکسجینی وەلادەدا، یان بەگوێزانێک شادەماری مەچەکی چەپی دەقرتاند یان سۆندەی خوێنەکەی. زۆر شەو لە شاتەشات و داد و فیغان و زریکەی لەناکاوی ژنەکان وەئاگا دەهاتین، گریانی سەدەها منداڵی زەندەقچوو... ئەو وەختەی ژنێک بەباڵایەک لە گڕەوە بەنێو قاوش و ڕاڕەوەکاندا دەسووتا و غاری دەدا، پیاوان لە خەو رادەچەنین و توخمی ژنیان بەنەفرەت دەکرد کە نازانن چۆن خۆ بکوژن، لەودیو تەلبەند و شیشەکانەوە، لەودیو دیوار و دەرگا و پەنجەرەکانەوە هاوەڵەکانم ماچی مردوویان بۆ کچە نەخۆشەکان هەڵدەدا، ئەوانەی کە بەدەگمەن دەوێران بچنە ژوانی ناو ئاودەستخانەکانەوە، لەو دوورەوە، هەر بەتەماشا... بەنیگای زەرد و مردووانەوە لە تارمایی یەکدی رادەماین، ئەو وەختەی لەژێر درەختەکانی بیمارستانەکەدا بەدرۆی هەناسە هەڵمژینێکی پاک خۆمان لە قاوشەکانی ژن و کچەکان نزیک دەخستەوە.

بەیانیان زوو... بۆمان هەیە لە خەو هەڵسین و لە پەنجەرەوە لە کوژرانی کازیوە و ڕەوینەوەی تەمی بەیانی و گزنگی کز و شەرمنی خۆرهەڵاتن ببینین، پاشان هەرهەمووان لە بەردەمی ئاودەستخانەکاندا گرد دەبینەوە و چاوەڕێی ئەو نەخۆشانەین کە ماوەیەکی درێژتر

لەوەی کەسێک بتوانێ چاوەڕێ بێ... دەبێ چاوەڕێ بین... چاوەڕێی ئەوانەی یان سکیان دەچێ و ڕەوانن یان قەبزن و دەنقێنن، سەرلەئێوارانیش تا خۆر دەکەوێ لە زەردەپەڕ دەڕوانین، ئەوەیان ڕەنگی پەڕیو و زەردمان زەردتر دەکات و هەرهەموومان لەگەڵ ئاوابوونی خۆر ئاوابوونی ڕۆژێکی دیکەی تەمەنی خۆمان وەبیر دێتەوە... ئەو ڕۆژە پڕ دەردانەی لەو بیمارستانە بێهوودە بە(با)ی دەدەین... بۆچی و لە پای چی؟ کەس نازانێ. هەندێکمان کە دواجار خۆر لە دەم کەل ئاوا دەبێ و هێدی هێدی تاریکی دەڕژێ وا بەکوڵ دەگرین تا نیوەشەو ژێر نابنەوە، ئەوانە ئەو نەخۆشانەن کە بڕوا ناکەن بەیانی بۆ جارێکی دیکە خۆر هەڵبێ و ئاسمان و بیمارستان ڕووناک بینەوە، ئەوانەن کە زەندەقیان لە تاریکی چووە و تا نەبوورێنەوە خەویان لێناکەوی، بەختەوەرترین نەخۆش ئەو کەسە بوو کە بێ داو و دەرمان، بێ دەرزی، بێ گریان بنوێ، بێ خەونی ناخۆش و نرکە و ناڵە و پرخاندن، هەندێ شەو لەسەر پرخاندن و ناڵە و هاوار و گریانی نەخۆشەکان دەبێ بەشەڕ و تا بەیانی کەس ناسرەوێ. چەندەها جار هەر لەسەر ئەوەی کە نەخۆشێک لووتی گیراوە و دەپرخێنێ، بەدە نەخۆشی دیکە دەیانخنکاند، سەرینێکیان دەخستە سەر دەم و هەناسەیان لەبەر دەبڕی، خۆر ئاوابوون زێدە غەمناک و جەرگبڕە، چونکە مەرگی ئەو هەموو دۆست و هاوەڵانەمان دەهاتەوە یاد کە لە قاوشەکانەوە چواردەستە لاشەکانیان لەسەر قەرەوێلەکان هەڵگیران و فڕێدرانە سەر تەختەی ساردی ناو هۆڵی تەرمەکان. شەوان کە دوا مۆمی قاوشەکەمان دەسووتێ و ئیدی دەکوژێتەوە و کەس ئەوی دیکە نابینێ، کوڕە جحێلەکان دەکەونە سەردەم و بەزیکە زیکێکی نارێک هەرهەموو ئاسمانی قاوشەکە پڕ دەبێ لە هەرا و دەنگە دەنگ، تا دێ زیاتر هەوا پڕ دەبێ لە هەناسە و هانکە هانک، لە پاش تاوێکی درێژ پیاوە پیرەکان وەڕس و بێزار و داخدار جنێو بەتوخمی نێرینە دەدەن... بەتاریکی... بەو شەهوەتەی ناهێڵێ مرۆڤ ئاسوودە و ئارام بنوێ، لەناکاو ئەو زیکە زیکە نەدەما و هانکە هانکی کوڕە دەردەدارەکان بەوە کۆتایی دەهات کە قاوشەکە بۆ چەند چرکەیەک کپ و خامۆش دەبوو، جگە لە کۆکە و قرخەقرخ و خیزەی سینگی هەناسەسوارەکان و ناڵەی کتوپڕی نەخۆشێک هیچی دیکەت نەدەبیست.

ناخۆشترین شەوانێکی ئەو بیمارستانە ئەو شەوانەیە کە ساڵی دوو سێ جار چەندین لاوی لە خوێنگەوزیودا بەپرتاو دێننە ناو قاوشەکانەوە، فرکان فرکان بەسەر عارەبانەکانەوە دەیانهێنن و دەیانبەن، هیچ شتێک نامێنێ خوێناوی نەبێ، کەسیش نازانێ لە کوێوە هاتوون، سک دڕا و سەر و گوێلاک شکاو، ئیدی لەو شەوانەدا نرکە و ناڵەی بەردەوامی

ئەو بریندارانە هەرهەمووومان هەراسان دەکات، زەویی بەرپێیان بۆنی خوێنی لێدێ و ڕەنگی خوێن بەسەر هەمموو شتێکەوە دەنووسێ، لە پاش تیمارکردن... دوای سێ چوار مانگ کە دەهاتنەوە سەرخۆیان، لە پاش چەندین نەشتەرگەریی قورس، ئەو وەختەی پرسیارمان لێدەکردن، هیچیان بیر نەمابوو، سەرسام و ئەبلەق لێمان ورد دەبوونەوە، رادەمان و بەس، کە پرسیاری زۆرترمان دەکرد دەیاندایە پرمەی گریان و ژیر نەدەبوونەوە، کە ژیریش دەبوونەوە بەدەم هەنسکەوە ئەوەندەی نەدەما سەریان بەرەگی ملەوە دەربێ.

من تەنیا کەسێکم لەم بیمارستانەدا کە بەدزییەوە و لە دەفتەرێکدا هەموو ئەو خەم و خوێناوە تۆمار دەکەم، تەقەت لەژێر سەرینەکەمدا دەیشارمەوە، ئەو دەفتەرەم ئاسان دەست نەکەوت... یان با بڵێم دەفتەرەکان، لە پاش تکا و پاڕانەوەیەکی زۆر بەزەیی پەرستارێکی چاوڕەش و سپیکەلانە دەجووڵێنم، هەموو جارێک کە دەفتەرێکم دەداتێ... پێم دەڵێ:

(بە مەرجی ئەوەی چی تیا دەنووسیت و چی ڕەسم دەکەیت... من بیبینم!).

هەڵبەت بەڵێنی پێدەدەم، کەچی کە دوا لاپەڕەی دەفتەرەکە ڕەش دەکەمەوە و ئاسوودە دەنووم، کە بۆ بەیانییەکەی دەست دەبەم دەفتەرەکە بدۆزمەوە... کەچی دەبینم لێیان دزیوم، بەهەزار ترس و نقەنق و فەلاکەتەوە یاداشتەکانی خۆم دەنووسمەوە، خەونەکانی خۆم، ترس و شەرم و دوودڵیم، هی هاوەڵەکانم، ژمارەی ئەو نەخۆشانەی لە ڕۆژێکدا، لە هەفتەیەکدا، لە مانگێکدا دەمرن، ئەوانەی بەبرین و بیمەوە تازە دێن و قاوشەکان پڕ دەکەن لە هەراوهەوای مەرگ، ناوی دەرد و درمە تازەکان کە قەت نەمبیستوون، دەرمانی کۆن و تازە، وەلێ بەر لەوەی دوا ڕستە تۆمار بکەم و قفڵی دەم: ئەو دەفتەری یاداشتەم لێدەدزن... کێ دەیدزێ؟ نازانم، هەموو جارێکیش بەسەر چەرخەکەمەوە بەناو قاوشەکە و ڕاڕەوەکاندا دەخولێمەوە و هاوار دەکەم:

(کێ دەفتەرەکەی دزیوم؟).

کەس وەڵامم ناداتەوە، وەک ئەوەی هەرهەمووان کەڕ و لاڵ بن.

پڕ بەئاسمانی قاوشەکە دەقیژێنم و جنێو دەدەم:

(بێ شەرەفینە... دەفتەرەکەم بدەنەوە).

لەتاو قیژەی ناقۆڵای من هەرهەمموو نەخۆشەکان کاس دەبن و لەژێر پەتۆکانەوە سەر دەردێنن و شێتانە لێم ورد دەبنەوە و پاشان پاڵ دەکەونەوە.

دواجار یاساوڵێکی کەتە و چەتەوڵ بەشەپازللەیەک پەناگوێم ئاگر دەدا و چاوانم پڕ دەبن

لە گریان، وڕ و کاس دونیام لە بەرچاو تاریک دەبێ، جنێوی پیس بەدایک و باوکم دەدا، وەک مەلۆتکەیەک هەڵمدەگرێ و فڕێم دەداتە سەر پێخەفەکەم، تاوێک و پەرستارێک دێ و دەرزییەکم لێدەدا تاوەکو بسرەوم، جارێکی دیکە بەدەم تکا و پاڕانەوە دەگریم و داوای دەفتەرێکی دیکەی لێدەکەم، گومان لە دزینی ئەو هەموو دەفتەرە دەکا و... کەچی دواجار دڵی نەرم دەبێ...

دەفتەرێکی دیکە و پڕکردنەوە و دزینی و شێتبوونی من و دەرزییەکی دیکە و سرەوتن و... هەستانەوە و پاڕانەوە و دەفتەرێکی دیکە و دزینی و دەرزی و سرەوتن و... دەفتەرێکی دیکە و... دیکە و... دیکە و... دزینیان...

خودایە هاوار... چەندە شەیدای ئەوە بووم مێژووی ئەو بیمارستانە و نەخۆشەکانی بنووسمەوە، بکەومە دوای نرکە و ناڵەکان، هەناسە مردووەکان، چەندە حەزم دەکرد وشەکانم بۆنی خوێنیان لێبێ، زەردبن وەک رووخساری سیلدارەکان، ڕستەکانم درێژ بن وەک شەوانی درێژی خەوزڕان، قووڵ بن قسەکانم وەک برینی قووڵی گەنجە لە خوێن گەوزیوەکان، شێتانە ژمارەی کۆکینی پیرەمێردێکم تۆمار دەکرد ئەو وەختەی بۆ هەناسەیەک لە ئێمە و خودا دەپاڕایەوە و... نەدەهات، زریکەی بێ ئامان و بێ شوماری ژن و کچە نامرادەکان، ژمارەی ژوانی بەپەلە و پچڕاوی ناو ئاودەستخانەکان، هەڵاتنی ئەو نەخۆشانەی قەت نەدەگەیشتنە ئەودیو شوورەی بڵندی بیمارستان، دەمویست بیخەمە ناو دەفتەرەکەم: هەرهەموو ڕۆندکە ڕژاوەکان، ڕەنگی کەم بەمۆرێکی تۆخ حەژمەتی کچە تەنیاکان، بیاننووسمەوە هەرهەموو مۆتەکەکان... وەلێ هەزار ئەفسووس... لەوە دەچێ پزیشکێک، پەرستارێک، برینپێچێک یان یەکێ لە نەخۆشەکان بەنهێنیی ئەو دەفتەرەم بزانێ، بەنهێنیی ئەو لەزەتەی کە لە بیرمی دەباتەوە: من ئیفلیجم، لەوە دەچێ بەخەنی و خۆشی و شاگەشکەبوونم بزانن ئەو وەختەی سەرگەرمی ڕەسم و نووسینەکانم، داخیان ناچێ کە تامۆمی ژوور سەرم نەکوژێتەوە من ناخەوم، لەوە دەچێ بزانن ئەو تۆمارە ناگۆڕمەوە بەژوانەکان... وەلێ قەت نەیاندەهێشت تەواوی کەم تۆمارەکەم، هەر بۆیە کەس، هیچ کەس، تا هەنووکەش بەمێژووی ئەم بیمارستانە نازانێ، بەتەنیا شتێک کە دەیزانین مێژووی ئەو پیاوە پڕ بەهەیبەتەیە کە وێنەی لە هەرهەموو قاوشەکان، بەدیوارەکانەوە، هەڵواسراوە، دامەزێنەری ئەم بیمارستانە، خۆ ژیان و سەرگوزشتەی پزیشکەکان و پەرستارەکان و برینپێچەکانیش هەر پڕ لەغز و پەنهان بوون، کەس نەیدەزانی لە چ زەمانێکەوە لەو بیمارستانەدا نەخۆشین، بۆچی لێرە لە دایک بووین؟ بۆچی لێرە دەمرین؟

بۆچی تا ئەبەد نەخۆشین و ساغ نابینەوە؟ بۆچی بێ ناوین؟ بۆچی شوورەی چوار دەوری بیمارستانەکە ئەوەندە بڵندە کە دەبێ دە نەخۆش پشت بۆ یەکدی دابنێنەوە تا ئەوەی سەرەوە دەستی بگاتە تەلبەندەکان و هەرهەموو جارێکیش بەسەر یەکدیدا بڕمێن.

لە بیمارستانێکی وا گەورەدا هەمیشە بەهەڵەی نەشتەرگەری دەیەها کەس دەمردن، هەبوو گورچیلەی رزابۆوە، کەچی سکیان هەڵدەدڕی و بەدوای ئەو سندانەدا دەگەڕان کە لە گەدەی دابێ، هەبوو دەردە دڵی بوو، کەچی نەشتەرگەری زراویان بۆ دەکرد، هەبوو رۆماتیزم گیری کردبوو، کەچی لە گورچیلەیدا بەدوای وردە بەردەکاندا دەگەڕان، هەبوو شێرپەنجە جەرگی دەخوارد، کەچی نەشتەرگەری قوڕگیان بۆ دەکرد. زۆرجاریش دەبوو بەهەڵلا و مەزاق ئەو وەختەی چەقۆیەک یان نەشتەرێک دەنێو ورگی نەخۆشێکدا جێ دەما، ناچار سەرلەنوێ سکیان هەڵدەدڕییەوە، نەشتەرەکەیان دەردەهانی، کەچی لە تەنگە تاوی مقەستێکیان بیر دەچوو، ناچار بۆ جاری سێیەم سکیان هەڵدەدایەوە، ئەوکاتەی کە پزیشکەکانیش پێیان نەدەزانی، نەخۆشی سک هەڵدڕاو پاش ئەوەی بەنجەکە بەری دەدا شەو و رۆژێک لەسەر سەر دەخولایەوە تا دەمرد.

هەرچەند رۆژێک لەمەوبەر زانیمان کە ئێمە چەندە دزیۆ و ناشیرینین، چ زوو پیر بووین، زانیمان رەنگی ئێمە و رەنگی مردووەکان چەندە لە یەکدی دەچێ، ئەو حەڵەی چاوانی خۆمان بینی؛ ئەوسا زانیمان کە مەحاڵە گلێنەیەک جێی ئەو هەموو ترسە لە خۆیدا کۆ بکاتەوە، تەوێڵی چرچ و لۆچاوبمان، ئێسقانی دەرپەڕیوی هەردوو لا روومەتمان، ئەو رۆژە زانیمان کە چەندە ماندووین، چەندە لەو پیاوانە دەچین کە لە مۆم دروستکراون، ئەو وەختەی توانیمان دوای دەیەها پیلانی ورد و رێک چنراوی شەو و رۆژانمان ئەو لەتە ئاوێنەیە لە گیرفانی یەکێک لە پەرستارەکان بدزین، ئیدی یەکەیەکە نەخۆشەکان لەتە ئاوێنەکەیان بۆ یەکدی رەت دەکرد، هەر نەخۆشە و سەیری رووخساری خۆی دەکرد و دەیزریکاند، بەترسەوە هەڵیدەدایە سەر پێخەفی نەخۆشەکەی تەنیشتییەوە، هەروەک بڵێی پەنگر بێ و هەڵیدا، جارێکی دیکە داوای دەکردەوە، لە رووخساری خۆی رادەما و هۆن هۆن دەگریا، ئەو لەتە ئاوێنەیە هەرهەموو قاوشەکانی کرد، وەک هەر شتێکی دەگمەن و سیحراوی لە شکان و بزربوونی دەترساین، دوای دزینی ئەو لەتە ئاوێنەیە گلەییمان لە یەکدی دەکرد:

(بۆچی نەتوت کە من لە مردوو دەچم؟).

(بۆچی دەتوت: چاوت شینە و دڵت خۆش کردم؟).

(بۆ پێتان نەوتم کە من خێلم؟).

(بۆ نەتانوت کە هەموو سەرم سپی بووە؟)

(دەبوو پێم بڵێن کە لایەکی روومەتم سووتاوە و عەیبدارم).

گلەیی و گازاندەیەکی زۆر، مەسەلە دزینی لەتە ئاوێنەیەک و رووخساری دزێومان نییە، بەڵکو دەبوو بیانوویەکمان هەبێ پێوەی سەرقاڵ بین، کاتێک بێ بۆ رەواندنەوەی وەڕسی و بێزاری، چەندین مانگ تێدەپەڕی و جگە لە مەرگی هاوەڵەکانمان هیچی دیکە نەبوو کەمەکێ سەرگەرمان بکات، هەموو درۆ و هەموو راستییەک بۆ ئێمە چونیەک بوون، ئێمە لە گێچەڵێک دەگەڕاین خۆمانی تیا ون بکەین. پاش چاوەڕوانییەکی درێژ دزینی لەتە ئاوێنەیەک بوو بەبابەتی هەرهەموومان، دەبوو هەر رۆژە و لای یەکێکمان بێ، بڕیارمان دا کە ئەگەر لەلای هەر نەخۆشێک بزربێ، یان نهێنییەکەی بگەیەنێتە دەم پزیشکێک یان پەرستارێک: ئەوە بەهەرهەموومان دەیخنکێنین، چەندە حەزمان دەکرد یەکێک هەڵەی وا بکا و بزری بکات، یان نهێنییەکەی بۆ پزیشکێک رەت بکات، چونکە ئەوسا لەو لەتە ئاوێنەیە رزگارمان دەبێ کە رووی دزێوی خۆمانی پێ ئاشنا کردین، جگە لەوەی کە کوشتنی ئەو نەخۆشە خیانەتکارە دەبوو بەبابەتێکی تازە و چەند شەو و رۆژێک پێی دەژیاین. تا ئەوەبوو رۆژێکیان یەکێک لەوانەی بەدەست شێرپەنجەی گەدەوە دەتلایەوە و نان و ئاوی پێ نەدەخورا؛ هەر بەئەنقەست لەتە ئاوێنەکەی بەردایەوە و شکاندی، ئیدی ئێمە، بۆ هەفتەیەک، هەرهەموو نەخۆشەکان لە ناوەڕاستی قاوشەکە کۆ دەبووینەوە، شەو تەگبیرمان دەکرد چۆن چۆنی بیکوژین و کەس پێ نەزانێ، نەخۆشەکە پەلەی بوو، دە جاران پاڕایەوە کە ژەهرخواردووی کەین، بەعەزرەتەوە بوو تا زووە بمرێ، کەچی ئێمە بەکاوەخۆ پیلانی کوشتنەکەمان دادەڕشت، خۆی لێی ورد دەبۆوە، خەونی بەو شامەرگەوە دەبینی کە لە ئازار و هەلاهەلابوونی گەدە و داڕزانی رزگاری بێ، هەر رۆژە و پێشنیارێکمان دەخستە بەرچاوان، پێشنیاری وا کە رەت بکرێتەوە، تا بکرێ بۆ ماوەیەکی درێژتر لە بەردەم ئەو گەمەی کوشتنە لەزەت بکەین و خۆ ماتەڵ بکەین، تا دواجار وەڕس و هیلاک بوو، دۆستانە بەوپەڕی میهر و خۆشەویستییەوە تکای کرد هەتا زووە بیکوژین، هەر کوشتنێک کە خۆمان پێمان خۆشە، چونکە هەموو جارێک درەنگی شەو دوا پیلانی کوشتنەکەمان دەخستە بەرچاوی تا ئەویش پێی رازی بێ، کەچی بۆ بەیانی یەکێک لە نەخۆشە پیلانڕێژەکان دەیوت:

(نەء... بەدڵم نییە!)

دواجار بەدەم تلانەوە هاواری کرد:

(ئێوە هەرگیز هاوڕێ و هاودەردی من نین، ئێوە لە شەرەف و بەزەیی بێبەرین، بۆچی نامکوژن؟ من ناو هەناوم دەسووتێ و هەر دەڵێی سەد پیاو لە ناوەوە شەڕە شمشێر دەکەن، کەچی ئێوەش هەر شەوە و نەخشەیەکی تازەی مەرگم دەخەنە بەردەست، بمکوژن و تەواو... ئەگینا تا ماوم لێتان نابوورم و کە مردیشم گەردنتان ئازاد ناکەم).

وەلێ نا... ئەوەندە بێکار و غەمگین بووین، ئەوەندە دەست بەتاڵ و خانە خەراپ و دەردەدار کە هەرگیز نەماندەویست ئەو هەلە لە کیس خۆمان بدەین، ئەوەندە نەخشەی کوشتنی ئەو نەخۆشەمان هێنا و برد تا خۆی لە حەژمەتان بێ یان لە داخی چاوەڕوانی، یان شێرپەنجە هەرهەمووو هەناوی خواردبێ: مرد، مرد و فریای کوشتنەکەی نەکەوتین، ئەوەندەی بڵێی: یەک و دوو... لە چاوتروکانێکدا تەرمەکەیان لابرد و متیل و پەتۆ و بەرگی سەرین و دۆشەگەکەیان گۆڕی، نەخۆشێکی دیکەیان هانی کە کتومت لەو هاوڕێ مردووەمان دەچوو. پرسیمان:

(تۆ چیتە؟).

ئاماژەی بۆ سەر ناوکی کرد، تێگەیشتین کە شێرپەنجەی گەدەیەتی، خەونمان بەوەوە دەدی چ ڕۆژێکە و ئەویش هەناوی داڕزێ و دەست و پێمان ماچ بکات تا بیکوژین، ئێمەش بەبیانووی دۆزینەوەی شامەرگێکی پڕ لە ئاسوودەگی ئەمڕۆ و سبەی پێ بکەین، ئاخر ئێمە لەو بیمارستانەدا هیچ گەمەیەکی دیکەمان نەدەزانی، جگە لە گەمەی کوشتنی هاوەڵەکانمان، ئێمە بیستبوومان لە بیمارستانەکانی دیکەی ئەم دونیایەدا گەلێ گەمەی سەیر و سەمەرە هەیە، گەلێ گەمەی وا کە نەخۆش ساغ دەکاتەوە، وەلێ بڕوامان نەدەکرد... چونکە لەم بیمارستانەی ئێمە گەورەتر هیچ بیمارستانێکی دیکە نەبوو، وامان مەزەندە دەکرد کە ئێرە هەموو دونیابێ، لەودیو شوورەی ئەم بیمارستانەوە گەر مەملەکەتێک هەبێ؛ ئەوە دەبێ هەر ئەو بەهەشتە بێ کە کابرای نوورانی بەڵێنی پێداوین، دەنا بۆ بیمارستانێکی دیکە و گەمەی زۆر نەدەچووە عەقڵەوە.

شەوێکیان زۆر بێزار بووین، هەرهەمووومان کۆ بووینەوە، بیرمان لەوە کردەوە کە مادامەکێ تا ئەبەد لێرە دەژین و دەخۆین و دەمرین وا باشە کە بەدوای گەمەیەکدا بگەڕێین، داوامان لە هەموو نەخۆشەکان کرد کە خەیاڵ بخەنە گەڕ، هەر گەمەیەک کە لەم بیمارستانەدا شەوانی خەوزڕان و ڕۆژانی پڕ لە تلانەوەمان کورتتر بکاتەوە، هیچ نەبێ تا

دەمرین کەمەکێ خۆش راببوێرین، لەزەت لەو ژیانە کورتەمان بکەین، لە دوای راکێشانی ئەو هەموو تەلبەندە لە نێوان قاوشەکانی ئێمە و هی ژنەکان... ژوانە پڕ لە ترسەکانیش ببوون بەمەحاڵ. ماوەیەک کوڕە جحێڵەکان پێیان دەوتم نامەی پڕ لە عیشق و غەزەلیان بۆ بنووسم، دەیاندا بەو برینپێچە چلێسەی ئامادەبوو بۆ ژەمێک خۆراک نامەیەک رەت کا بۆ قاوشی کچەکان، کەچی قەت وەڵامێکیان بۆ نەدەهاتەوە، چونکە کەسمان ناوی نەبوو، ئەو وەختەی لە برینپێچە چلێسەکە کەوتینە گومان و پرسیمان:

(بۆچی وەڵامی نامەیەکمان دەستگیر نابێ؟).

بێباکانە وتی:

(ئاخر ئەوان فێری ئەلف و بێ نەکراون).

لە نامەی پڕ لە غەزەلی بەتاڵ وازمان هانی.

ماوەیەکیش بوتڵ و شووشەی دەرمانەکانمان کۆ دەکردەوە و پڕمان دەکردنەوە... شووشە و بوتڵەکانمان دەگۆڕییەوە.

هاوەڵێکی نیمچەشێتمان شەیدای کچێکی چاوتیل دە جاران ویستی لە تەلبەندەکان بپەڕێتەوە و بکەوێتە دوای تارمایی کچە کە بەگران لەژێر درەختەکاندا هەنگاوی دەنا و قەت ئاوڕێکی لێنەدەدایەوە، کە زانی کچەی چاوتیل وەک خۆی دووچاری سیل بووە، لە دوورەوە تێی دەڕوانی و دەیزانی تا دێ باریک و بنێس دەبێ، دەیزانی کە هەردووکیان ئەوەندەیان نەماوە بمرن، لە هەنگاوەکانی ورد دەبۆوە و دەیزانی مەرگ وا لەژێر گیا و گوڵی وشکەوەبووی چیمەنەکە، وا لە دەوری هەنگاوەکانی، هەر جارە کە هاواری لێدەکرد و دەیویست لە تەلبەندەکە بپەڕێتەوە، یاساوڵێکی چەتەوڵی لێ پەیدا دەبوو... هەر بەپاڵ تا قاوشەکە دەیهانی... دەگریا و دەیوت:

(دوو ڕۆژمان ماوە... تەنیا دوو ڕۆژ... ئاخر بۆ لێناگەڕێن هەناسەی بۆگەنمان تێکەڵ کەین!).

ڕۆژێکیان سوێندی خوارد کە لەبری نامە دەکرێ شووشەیەک لەو شووشەی دەرمانانە بەتاڵ بکا و بەگوڵاو بیشوات و پڕی بکات لە فرمێسکی خۆی و بەدیاری بۆ کچەی چاوتیل و وەرەمداری بنێرێ، لەسەری بنووسێ:

(بۆ تۆ... فرمێسکەکانم).

ئەی خودا چ شەوانێکی پڕ لە خەم و خەوزڕان و چ ڕۆژانێکی پڕ لە هاوار بوو، چ

قەهرێکی گەورە، بەر لەوەی شووشەکە پڕاوپڕ بێ لە فرمێسک، کچە مرد و... ئەویش بەدەم قریشکەیەکەوە تا دەستی تیا بوو شووشە فرمێسکەکەی لە پەنجەرەیەکەوە هەڵدایە دەرێ، ئەو شەوە، تا بەیانی گوێمان لە هەنسکی گرت و لەگەڵیا گریاین، بۆ بەیانی کە لە خەو رابووین، شێتەی عاشق سۆمایی چاوانی رژابوون، هەرهەموو چیمەنی باخەکە زەرد و پەژمووردە بوو، گوڵەکانیش ژاکاو و مردوو، سەیرە... گەرچی هێشتا پاییز زۆری مابوو بگات، بەڵام من بەچاوی خۆم دیم کە درەختەکان گەڵای زەردیان دەباراند، دەگریا و دەیوت:

(دەبێ فرمێسکی عاشقێکی نەخۆش چی لە باخ بکات؟).

کە کەس وەڵامی نەدەدایەوە، پڕ بەئاسمانی بیمارستان هاواری دەکرد:

(جگە لە کوشتن چی لە باخ دەکات؟).

من لە هەموو ئەو دەفتەرانەی کە لێم دزراون چیرۆکی ئەو عاشقە شێتەم گێڕاوەتەوە، وەلێ داخم ناچێ کە من ناتوانم فرمێسکەکانی بنووسمەوە و بیخەمە دووتوێی دەفتەرەکانمەوە.

هەندێ لە نەخۆشەکان هەر بۆ خۆ خەریکردن حەبە رەنگاوڕەنگەکانیان دەدزی و وردیان دەکردن، کە دەبوون بەئارد تێکەڵیان دەکردن، هەندێکیان هەر وەکو مەیموون خۆیان بەپانکەکانەوە هەڵدەواسی و خۆیان بەردەدایەوە سەر قەرەوێلەکان، هەبوون سەد جاران پەنجەرەکانیان دەکردنەوە و دەیان دەخستنەوە، هەندێکیان هەر بۆ مەزاق خۆیان لە پزیشکەکان دەشاردەوە و دەچوونە بن قەرەوێلەکان یان بەئەنقەست خۆیان دەکرد بەنوستوو، بەکەیفی خۆیان وڕێنەیان دەکرد و رقیان لە کێ بووایە، بەبیانووی وڕێنەوە داخی دڵی خۆیان هەڵدەڕشت، هەبوون بەدرێژایی ئەو رۆژگارە لە پشت پەنجەرەکانەوە دەوەستان و لە ئاسۆیەکی دووریان دەڕوانی، یان ئەوەتا شەوانە لە پەنجەرەکانەوە سەریان دەبردە دەرێ و لە مانگ و ئەستێرەکان رادەمان، هەندێکیان هەر بۆ مەزاق دەرمانەکانی پشت سەری نەخۆشەکانی دەگۆڕی و خۆشیی لێدەهات و قاقا پێدەکەنی کە دەیبینی نەخۆشێک بەو ئومێدەوە دەرمانەکەی دەخوات کە ساغ بێتەوە؛ ئەو دەرمانەی کە هی خۆی نییە، دووان لەوانەی کە میزی خوێناوییان هەبوو شووشەی پڕ لە دەرمانی پیرەمێردەکانیان بەتاڵ دەکرد و پڕیان دەکردن لە میز...

ئەو وەختەی لە هەموو گەمە بێزەوەرەکانیش بێزار بوون، هەرهەموو نەخۆشەکان کەوتنە سەر راو و تەگبیر، بیریان لە گەمەیەکی دانسقە و دەگمەن دەکردەوە، گەمەیەک کە

هەرهەمووان بەشدار بن، گەمەیەک کە هەرهەموویان پێی بخافڵێن، گەمەیەکی لەعنەتی و ئەهریمەنانە، هەر یارییەک کە دەرد لە دڵان دەربکات، ئەو قاوشە ساردەمان گەرم بکاتەوە، پاش بێنەوبەردەیەکی زۆر... رێک کەوتین لەسەر گەمەیەک کە لە هەمووان غافڵتر دەمێک بوو بیری لێدەکردەوە، گەمەیەک کە تا ئێستا نەکراوە، گەمەیەک کە بەخەیاڵی شەیتاندا نایە، فیکەیەکی لێدا و لە خۆشییانا کەوتە چەپڵەکوتان و چرپاندی بەگوێی یەک دوو نەخۆشدا، ئەوانیش سەرگەرمی ئەو کەیفە بوون، هەندێ لە نەخۆشەکان هاواریان کرد:

(چییە شەقمان برد؟).

یەکێک لەو نەخۆشانەی کە بەنهێنی گەمەکەی دەزانی، بەبازێک خۆی هەڵدایە سەر قەرەوێلەیەک و ئەوەش وایکرد کە هەرهەموو ئاوڕی لێبدەنەوە:

(ئێمە تا ماوین... لێرەین... وا نییە؟).

هەرهەمووان وتیان:

(وایە...).

(لەو گەمە پووچانەی هەریەکە و بەتەنیا دەیکات بێزار بووین).

(زۆریش).

(گەمەیەکمان دۆزیوەتەوە کە رەنگە ئەویش هەر پووچ بێ... بەڵام بێزارمان ناکات!).

هەرهەموو بەپەرۆشییەوە پرسیمان:

(چییە؟).

ئەویش بەفیزێکەوە وتی:

(گەمەی گۆڕینەوەی قەرەوێلەکان).

پرسیان:

(چۆن؟).

خۆی هەڵدایە خوارێ و وتی:

(هەموو شەوێک تا ماندوو دەبین... تا شل و شەکەت دەبین قەرەوێلەکانمان دەگۆڕینەوە، ئەمشەو من لەسەر قەرەوێلەکەی تۆ دەنووم و... سبەی شەو تۆ لەسەر قەرەوێلەکەی منیت... ئەو لەسەر هی ئەم دەنوێ و... ئەم لەسەر هی ئەو... با بۆمان هەبێ لە شەوێکدا سەد جاران قەرەوێلەکانمان بگۆڕینەوە).

هەرهەمووان تاوێک رامان و سەیری یەکدیان کرد، لە ناکاو قاوشەکە بەهات و هاواری هەمووان دەنگی دایەوە، بەدرۆ بێ یان بەراست هەڵدەپەڕین و چەپڵەیان لێدەدا، هەر زۆر زوو... دەستبەجێ و بەپەلە، لەو شەوەدا کە هێشتا تەواو درەنگی نەکردبوو کەوتنە سەر گەمەی گۆڕینەوەی قەرەوێلە شەق و شڕەکان، وامزانی کە ئەگەر پزیشک و پەرستار و برینپێچەکان و... خۆڵرێژ و ئاشپەزەکان بەم گەمەیە بزانن سزامان دەدەن، کەچی بەپێچەوانەوە... وای لێهات هەرهەموو ئەوانیش شێتانە بەشداری هەمان گەمە بوون، لەوە نەدەچوو هیچ گەمەیەکی دیکە بزانن، شەو و رۆژ شەقەشەقی قەرەوێلەکان هەراسانی کردم، لەوە دەچوو بەتەنیا من بەو گەمەیە سەغڵەت بم، چونکە تەنیا کەسێک من بووم کە نەمدەتوانی لە قەرەوێلەکەم دابەزم و سەرگەرمی گەمەی گۆڕینەوەی قەرەوێلەکان بم، بگرە پیر و پەککەوتەکانیش کەم و زۆر لەسەر قەرەوێلەکانەوە بەزەحمەتێکەوە دادەبەزین و لەزەتیان لەو گەمەیە دەکرد، نەخۆشەکان لەو قاوشانەدا بەناو یەکدیدا دەخولانەوە و بەر یەکدی دەکەوتن و بەردەبوونەوە و هەڵدەستانەوە، قەرەوێلەکان بەر یەکدی دەکەوتن و گڕیان دەپژاند، نەخۆشەکان بەر دیوارەکان دەکەوتن و دەبوورانەوە.

ئەو رۆژەی لە دوا دەفتەری چکۆلەی یاداشتەکانی بەرباخەڵمدا نووسیم:

(لەم بیمارستانەدا جگە لە گۆڕینەوەی قەرەوێلەکان هیچی دیکەمان لەدەست نایە......).

بەر لەوەی رستەکەم تەواو بکەم پزیشکێک هات و دەفتەرەکەی رافراند، کە ئەم رستەیەی خوێندەوە قاقا پێکەنی و هەرهەمووان وازیان لە گەمە هێنا و هاتنە کنم، یەکە یەکە دەفتەرەکەی منیان بۆ یەکدی رەت دەکرد و بەغەزەبەوە نیگایان دەکردم، دەمێک بوو بۆ هەلێکی وا دەگەڕان کە بکەومە تەڵەوە، تاکە کەسێک لەو قاوشەدا منم کە خوڵقی ئەو گەمە بێزەور و هیچەم نییە، منێکی ئیفلیج راهاتووم کە لەسەر قەرەوێلەکەم رابکشێم و بەخەمێکەوە خەندەیەکی درۆ بخەمە سەر لێوانم و لەو گەمەیە بڕوانم، یان ئەوەتا بەسەر چەرخەکەمەوە بەنێو هەرهەموو قاوش و ڕاڕەوەکاندا بخولێمەوە، لەلای من پێچکەکانی چەرخەکە و پێیەکانی خۆم لە یەک جوێ ناکەمەوە، دەستەکانی خۆم و هەردوو دەسکی چەرخەکە، هەناوی خۆم و مەکینەکەی، زنجیرەکان و ریخۆڵەکانی من، کوشنەکەی و پاشەڵی من، منێک کە ئیفلیجێکی زگماکیم چیم پێدەکرێ؟. دواجار گەر بۆ بەشداری بێ یان تۆڵە بڕیاریان دا کە کۆتایی گەمەکە بەمن کۆتایی بێ. دەمزانی بیر لە مەزاقێکی شەیتانی دەکەنەوە، چاوەڕوانی مەرگ و هەناسەدان دەنێو دەرد و درمدا هەرهەموانی

دڵڕەق کردبوو، پاڕانەوە دادی نەدەدا، ناچار خۆم خستە بەردەستیان، ئەوان کە خۆشییان لە گەمەیەکی وا بێتام دێ، بەرگری هیچ مانایەکی نییە، خۆ سوورکردنەوە، پەل بزاوتن، لە کاتێکدا من بێ پەلم، لە پەڕۆ بێ دەستەڵاتتر کەوتوومەتە بەردەستان، لە داهۆڵێک زەلیلتر، ئەو کاتانەی تەواو لە گەمەی گۆڕینەوەی قەرەوێلەکانی خۆیان بێزار دەبن؛ دێنە گژ من، ئەو شەوانەی کە یەک دوو قەرەوێلە لە گەرمەی ئەو گەمەیەدا لێک هەڵدەوەشان، هەر زوو بەفەرمانی پزیشکەکان نازانم لە کوێوە قەرەوێلەی تازەیان دەهانی، من یەکێک بووم لەوانەی لە هەر شەوێکدا قەرەوێلەکەمیان دەشکاند و دەیانگۆڕی، دوای ئەوەی تەواو شەکەت و ماندوو دەبوون، شەلاڵی ئارەقە دوا گەمەیان بەمن کۆتایی دێ، بەشاگەمەیان ناو دەبرد و کۆتاییان بەشەوی درێژی گەمەی گۆڕینەوەی قەرەوێلەکان دەهانی... نە جارێک و... نە دوو... نە دە و... نە سەد و... نە هەزار، چاوەڕێ دەکەم کە شەوێک بێ و بێزار بن، واز بهێنن، وەلێ مەحاڵە... بەهەرهەموویان دێن و ناوەڕاستی قاوشەکە چۆڵ دەکەن و بازنەیەک بەدەورمدا دەکەن و هەڵقاوهەڵق دەخولێنەوە، بەهەزار چاو سەیرم دەکەن و بابەخولەم پێدەکەن، بەچەپ... بەراست... لەوسەری قاوشەکەوە بۆ ئەوسەری هەر بەشەق و پاڵ قەرەوێلەکەم دەدەنە پێش خۆیان و... راوەدووم دەنێن، دەنێو ئەو هەرا و هەنگامەیەدا، شەوی وا هەیە، یەکێک هەناوی دەپچڕێ و ئەو دیکەیان دڵی دەوەستێ، جاروبار کە توند و بەرک بەر دیوارەکان دەکەوم، بەر قەرەوێلەکان و بەر نەخۆشەکان... رادەتەکم و هەڵتەک و داتەک بەرز دەبمەوە، کە لەسەر قەرەوێلەکەوە دەپەڕم، باوەشم بۆ دەگرنەوە، ئەو جارانەش کە دەکەوم و شوێنێکم دەشکێ، دەستوبرد پزیشکەکان و برینپێچەکان گەرماوگەرم بۆمی دەگرنەوە، ئەگەر برینداریش دەبووم: سەرم، چەناگەم، لووتم، تەوێڵم... زۆر بەپەلە بۆم تیمار دەکەن، هەندێ جار وەها دەورم دەگرن کە ئیدی هەناسەم بۆ نەدرێ، هەوای پاکم لێدەبڕن و دەبووڕێمەوە، هەندێ جاریش تا پەنجەیەکی شکاوم دەگرنەوە، دوو پەنجەی دیکەم دەشکێنن، کە دەپەڕیم و بەر نەخۆشەکان دەکەوتم، دایاندەپلۆسیم، نە جارێک و... نە دوو... نە دە و... نە سەد و... هەزار خێل و گێژ وەک فرفرۆکە بەدەوری خۆمدا دەمخولێننەوە، ئەو نەخۆشانە هەرگیزاو هەرگیز لەو شاگەمەیە وەڕس و بێزار نابن، پێم دەوتن:

(لەوانەیە ناو هەناوم بپچڕێ و بمرم...!).

پزیشکەکان دەیانوت:

(ئەوەیان بۆ تۆ باشترین دەرمانە، تا پتر بخولێیتەوە، پتر خوێن لە دەمارەکانتا کەف

دەکا و دەگەڕێ، گەر ماوەیەکی تر لەم گەمەیە بەردەوام بین، لەوانەیە بکەویتەوە سەر پێی خۆت...!).

یەکێک لە هاوەڵە دڵڕەقەکانم دەیوت:

(دڵ لە دڵ مەدە... تۆ جێی بایەخی هەمووانی، هەرهەموو گەمەکان بەو شاگەمەیە لەگەڵ تۆدا کۆتایی دێ، کە دەتخولێنینەوە هەر هەموومان چاومان لەسەر تۆیە، هەموو هەست و نەستمان، لەم کاتەدا تۆ خەیاڵی خۆش بکەرەوە، دەتوانی لە رووخساری ئێمە ورد بیتەوە کە چۆن هەرهەموو دەموچاوەکان دەنێو یەک پێتدا کۆ دەبنەوە و دەتوێنەوە، وا هەست بکە کە خۆت سەرداری هەمووانی، وا بزانە دەفڕیت، لەبری ترس و تووڕەبوون باڵەکانت لێک بدە و لەوانەیە بفڕیت...!).

چەندە پتر دەیانزانی من بەو گەمەیە قەڵسم، ئەوەندە پتر بابەخولەم پێدەکەن و پتر دەمدەن بەدار و دیواردا، لە دوای هەر لەهۆش خۆچوونێکم کە وەئاگا دێمەوە، دەموچاوم ئاوپرژێن دەکەن، دەڵێن:

(ئەها وا ئەمشەویش لە خۆشیانا بووریایتەوە!).

هەمیشە لە نێو ئەو لەهۆش خۆچوونانەدا ئەو کچە کراس شینە دێتەوە خەونم، دواجار کە رادەکەم بەدوایدا، دەنێو بێشەڵانەکە لێم بزر دەبێ، لە پاش گەڕانێکی زۆر، کتوپڕ دەبۆوە بەو پڵنگە بەڵەکەی جاری جاران و دەیخواردم.

جارێکیان پێیان وتم:

(مادامەکێ گەمەت ئەوەندە لا خۆشە، خولانەوەکانت بژمێرە، بزانە لە کامە ژمارەدا دەبووریێیتەوە، کە بێدار بوویتەوە پێمان بڵێ و ئێمە لەو ژمارەیەوە بۆتی حیساب دەکەین و سەرلەنوێ دەست پێدەکەینەوە!).

من لە خەم و قەهری ئەو گەمە پووچە دەگریم و کەچی ئەوان پێم دەڵێن:

(واز لە گریانی خۆشی بێنە و پێبکەنە!).

بە هەزاران دەست خۆم و قەرەوێلەکەم دەخولێننەوە و... دەخولێننەوە و... دەخولێننەوە و... دەخولێننەوە... تا دەبووریمەوە. من دەمویست پێیان بڵێم:

(من لەو گەمەیە ماندووبووم و خەریکە دەمرم، گوناهی من نییە کە ناتوانم لە گەمەی گۆڕینەوەی قەرەوێلەکان بەشدار بم... ئاخر گوناهتان دەگا و من ئیفلیجم!).

وەلێ کە دەم هەڵدێنم زمانم تەتەڵە دەکا و دەمم گۆ ناکات، خۆ لەوەش دەچێ من قسەم

بیرچووبێتەوە، ناچار هەموو جارێک دوای گریانێکی قووڵ، هەر بەدرۆ بەروویاندا دەخەنمەوە تا ئەو حەڵەی دەبووریمەوە.

من دوا دەفتەری ئەم سەرگوزشتە و یاداشتە بێ سەروبەرانە، ئەم رستە پچڕپچڕانە دەخەمە ناو بەرمیلی زبڵ، ئەوە خودایە کەسێک هەر بەرێکەوت لە دەرەوەی ئەم بیمارستانە دەستی بکەوێ و هەڵیبگرێتەوە، من تا هەنووکەش وام لەم بیمارستانەدا، نازانم تا کەی هاودەردەکانم لە گەمەی گۆڕینەوەی قەرەوێلەکان بێزار دەبن، ناشزانم ئاخۆ ئەم دەفتەرە چکۆلانەیەشم وەکو ئەوانی دیکە دەدزرێ یان نا، من ئیفلیجم و لێرە کەوتووم، جگە لە مەرگی خۆم چاوەڕێی هیچی دیکە نیم، من نازانم، لەسەر ئەم ئەرزە، ئەم بیمارستانە وا لە کوێ، نەخشەیەک نادۆزمەوە تا شوێنەکەی دەستنیشان بکەم، نازانم چ ناو و نیشانێکتان بۆ هەڵدەم تا بمدۆزنەوە و بەزەیی واتان لێبکات لەم گەمە بێزەوەرە قورتارم بکەن، من ناوێکم نییە... ئەگەر هەر هەموو بیمارستانەکان گەڕابن... بگەڕێن، من لێرەم... چاوەڕێتانم... ئەم یاداشتە هاوارێکە... هاواری کەسێکی بێ کەس... بێ هاوەڵ... بێ دایک... بێ خوشک... بێ باوک و برا... کەسێک کە هەر بەزگماک ئیفلیجم... کەسێک کە چەندەمین جارە سەرگوزشتە و چیرۆک و هاواری خۆم بنووسمەوە و... کەچی لێمی دەدزن... ئەرێ کەسێک لە دەرەوەی ئەم بیمارستانە هەیە... دەترسم تا ئێوە دەگەن من بمرم... گەر لە پاش مەرگیشم من بدۆزنەوە ئەوە رۆحم ئاسوودە دەکەن... من لێرەم... ئێرە کوێیە؟ نایزانم!.

ئەوەتا پزیشکێک بەتاو رووەو لای من دێ، لەوە دەچێ بەگومانەوە تێم بڕوانێ، دەترسم نەهێڵێ دوا نهێنیی ئەم بیمارستانە بدرکێنم، گەر دەفتەری یاداشتەکانم لێ زەوت بکات، دەفتەرێکی دیکە پڕ دەکەمەوە، دەیخەمە ناو بەرمیلی زبڵەکان... وا هات... گەر ئەم دەفتەرەتان دۆزییەوە... هاوارە فریام کەون... گەمەی گۆڕینەوەی قەرەوێلەکان دەمکوژێ... هاوارە... بگەنە هاوارم... من ئەوەتا لێرەم... بەڵام ئێرە کوێیە؟ نایزانم... ئەوە هات... بەپڕتاو... فریا......

١٩٩٦ - ٢٠٠٠ / سلێمانی

ماڵێک له ئاو

سەرۆکی خێڵ زۆر بەپەلە هەرهەمموو خێڵەکەی کۆکردەوە و پێی وتن:

(ئێوە هەر هەمووتان دەزانن کە ئێمە لەم دورگەیەدا گیرمان خواردووە، چەند ساڵ جارێک ژمارەمان زیاد دەکا، وا ئەمساڵیش وەک نەریتی باو و باپیران مەرجە هەندێکتان ئامادە بن و ببنە قوربانیی خوداوەند، ئاواش نەبێ نە خۆراک بەشمان دەکا و نە ئەو خاکەی لەسەری دەژین، وەک جاران هەندێکتان دەخەینە نێو بەلەمێک و بێ سەوڵ دەتاندەین بەدەم ئاوەوە. خۆشبەختە ئەو کەسەی دەبێ بەقوربانی، هەر لێرەوە... کە لە کەنار دەریاوە فڕێمان دانە ناو گێژەلووکە و شەپۆلەکانەوە، ئیدی لەوبەر کەناری ئەودیو دێنە دەرێ و لەو دونیا دەگەنە بەردەمی خوداوەند و ژیانێکی تا ئەبەد خۆش چاوەڕێتانە، وەک دەبینن وا ئەمساڵ هەم ژمارەمان زیادی کردووە و هەم خۆراکمان روو لە کەمییە، لە پاڵ قوربانیانی پیر و پەککەوتە گەرەکە چەند کوڕ و کچە لاوێک خۆ تەیار بکەن بۆ سەفەری ئەو دونیا و ببنە قوربانی).

لە بەردەم مەرگ بەخنکان هەر هەمووان دۆش دامابوون... سەرۆک خێڵ هەڵیدایە:

(گەر وابێ... ناچارم وەک هەمموو جارێک خۆم قوربانییەکان هەڵبژێرم).

سەرەتا هەرهەمموو ئەو پیرەژن و پیرەمێردانەی کە سەریان لە گوێی قەبردا دەلەرزێ لەو شوێنەدا ریز کران کە شەپۆلەکان سەری خۆیان بەتاشەبەردەکانا دەشکاند.

بەدرێژایی ئەو وەختە سەرۆک، قوربانییەکانی ریز دەکرد تا نۆرە هاتە سەر کوڕ و کچە لاوەکان کە لەژێر خۆرەتاوی گڕبارانی ئەو رۆژەدا فرمێسک و ئارەقەیان هەڵدەڕشت.

بە درێژایی ئەو وەختە کوڕ و کچێکی عاشق بێئاگا لە مەرگ و خنکان و لە قوربانی و لە گوشادبوون بەدیداری خوداوەند و لە بڕیاری نابەجێی سەرۆک خێڵ چاویان لە یەکدی بڕیبوو، پرشنگی خۆر لەسەر لەشی ئەبەنووسی هەردووکیان شەپۆلی دەدایەوە و لە شوێنێکدا لەسەر ئاوی دەریا، دەنێو بۆشایی ئاسمان، لەسەر خاکدا تێکەڵ بەیەکدی دەبوون.

دواجار سەرۆک بڕیاری دا دوا قوربانی هەڵبژێرێ، دەستی خستە سەرشانی کوڕەی عاشق و خنکا و دەنێو چاوانی دڵخوازەکەیدا.

یەکە یەکە خزانە نێو بەلەمی شەقوشڕ، بێ سەوڵ بەئاودا دران. دوا قوربانی کوڕەی لەوەند و عاشق خرایە نێو بەلەمێکی چکۆلە و کون تێبوودا، تا لە چاوان ون بوو ئاوڕی لە کچە دایەوە، تاوتاو شەپۆلی شێتانەی کەنار دەریا کە دەتوت لە داخی ئەم لێکدابڕانە سەری خۆیان دەشکێنن لێکدی بزر دەکردن.

هەرهەمموو خێڵ بەدەم سەما و هەرا و زەنا و قریشکە و هاوار و چریکەی سترانەوە رووەو ژێر کەپرەکان گەڕانەوە. تاکە کەسێک کە جێما بەسەر بەردێکی لووس و خزی رۆخانەی دەریاوە کچەی عاشق بوو کە دەتوت زەرییە و تازە لە ئاوی زەریا دەرهاتووە، بەرلەوەی کوڕەی عاشق دەنێو تەمی دەریادا ون بێ، کەوتە دوای شەپۆلی جێماو و کەفکردوو لە بەلەمی تۆقیو، لەرزیو دەنێو گێژەنی دەریادا، کەوتە دوای بۆنی جێماو... کەوتە دوای تامی فرمێسکەکانی کوڕەی لەوەند... شوێن پێیەکانی... بەو ئومێدەی کە لەژێر دەریادا بەیەک بگەن، هەر زوو هەردوو پێیەکانی کە لەسەر بەردەکە خزی... زەری عاشق هێدی هێدی بەرگی ئاوی پۆشی لە قولە پێیەوە... تا ئەژنۆ... پاشان کەمەر و تا بن مەمکان... دواجار وەک گوڵە ئەتڵەسێک کەوتە سەرئاو و شەپۆلەکان رووەو بەلەمی نقومبووی کوڕەی عاشق نەرمە سەمایان پێکرد... لەوێ... دوور لە چاوانی بەدبینی سەرۆک خێڵ و هەرهەمموو خێڵ... لەژێر دەریادا ماڵێکی خنجیلانەیان لە مرواری و مەرجان دروست کرد... دیوار ئاو و... سەربان ئاو و... شوورە ئاو و دەرگا ئاو و... پەنجەرەکانیش هەر لە ئاو... تا هەنووکە وا لەوێن... دوو عاشقی ئاوی وا لەوێن...!

١٩٩٩- سلێمانی

مارلین

لە پاش مشتومڕ و ... بێنەوبەردە... لە دوای زەحمەتێکی زۆر هێشتیان (مارلین) لە (گەورە گۆڕستان)ی شاردا بنێژرێ.

(ئەم ژنە گاورە و ئێرەش گۆڕستانی موسڵمانانە).

(بەڵام وەسیەت شکاندن گوناهە... دواقسەی لەسەرە مەرگدا ئەوەبوو کە لێرە بنێژرێ).

(با نەڵێن کوردان ڕێزی وەسیەتی ژنێکی غەریبەیان نەگرت).

(سەیرە... بۆ دەبێ ژنێک حەز بەوە بکا لێرە گۆڕ غەریب بێ؟).

(مێردە چۆن دڵی بەروەستی دا تەرمەکەی نەباتەوە؟).

(بە چی مرد؟).

(گوایە کتوپڕ دڵی وەستاوە).

(دڵی بوو یان مێشکی؟).

(کەس نازانێ... هەریەکە و قسەیەک دەکا).

دواکەس (پیتەر)ی مێردی چنگێک خوڵی خستە سەر گۆڕەکەی، وا بەحەژمەت و داخەوە چنگە خوڵەکەی هەڵدایە سەر گۆڕی ژنەکەی، کتومت وەک ئەوە وابوو چنگ لە دڵی خۆی گیر بکا و هەڵی دا، هەر بەزمان ئەو دوو سێ گلمتە خوڵەی لستەوە کە بەئارەقەی ناو لەپی تەڕ ببوون، لەژێر ددانەکانیدا وەک بنێشت جووی... جووی تا تەواو دەنێو زاری ئاو تێدا زاوی دا خوسانەوە، ویستی وەک یادێک، یادێکی تاڵ، یادی کۆچی بێوادە و ناوەختی کۆچی مارلین... چون تامی ئەو قوڕەی سەر گۆڕەکە لە بن زمانی دا تا ئەبەد بمێنێتەوە... قووتی دا تا تێکەڵ بەخوێنەکەشی ببێ...

(پیتەر)ی کەیل و ئازیزمردە تکای لە خەڵکەکە کرد کە بۆ چەند چرکەیەک، بەتەنیا، لەگەڵ مارلین بەجێی بێڵن... دڵیان نەشکاند... دەمی لە کێلی ژوور سەری نزیک خستەوە و ماچی کرد... بەدەم ورتەورتەوە لێوانی دەبزواند وەک ئەوەی دوا ڕاز و نهێنیی خۆی بۆ بدرکێنێ... ئەم بەئومێدی ئەوەبوو ئەو مەرگەی مارلین تەنیا مۆتەکەیەک بێ... لە عیسا

پاڕایەوە موعجیزە بنوێنێ... وەختێ هێز دەداتە بەر ئەژنۆ شکاو و لەرزۆکەکانی... لەو خەوە ناخۆشە وەئاگا بێ، ئاخر ئەم لە ناخۆشترین خەونیدا قەت نەیدەخواست ژنە هەرە خۆشەویستەکەی گۆڕ غەریب بێ، وەلێ ئەم چی لە وەسیەتی ژنێک بکا کە پتر لە دە ساڵە وای لێکردووە هەر پیاوە عاشقەکەی جاری جاران بێ، چەند قورسە بۆ پیاوێک کە دەگەڕێتەوە سەر خاکی خۆی، لەژێر خاکێکی غەریب و دەنێو خەڵکێکی نەناسدا دلاوێزترین خۆشەویستی جێ بهێڵێ و نەتوانێ بیگۆڕێ. دیسانەوە چنگی لە خوڵەکە گیر کرد و هەستایەوە سەر پێ، تاوێک و هەڵیدایە سەر گۆڕەکە و پاشماوەکەشی خستەوە نێو زاری... بەپێچەوانەی قەولی خاچپەرستان... ئەم نەیوت: لە خاکەوە بۆ خاک... لە دڵی خۆیدا دە جار دووبارەی کردەوە:

(لە خاکەوە بۆ خۆم...!).

پاش تاوێک خامۆشی خەمهێن و لە گلکۆ رامان... شەکەت و ماندوو... کەوتە دوای ئاپوورەی خەڵکەکە و وەک سەرخۆشێک، بەو باڵا بەرز و باریکەی خۆیەوە، کە هەر دەتوت لەتاو کۆستی ئەمڕۆکەی باریکتر بووە... بەلادا دەهات و دەلەنگی و لەتری دەدا... ساتمەی لە گۆڕ و کێلەکان دەکرد... تاوتاویش ئاوڕی لە دڵی لەوێ جێماوی... لە ڕۆحی لەوێ نێژراوی دەدایەوە... بەدەم ڕێوەش تا چوونەوە بەردەمی ماڵی خانە خەراپ... هەزار جار لە بەرخۆیەوە وتی: ماڵئاوا... مارلین... ماڵئاوا...

کە تاریک داهات ژنانی گۆڕستان بەپەلە و بەهەڵەداوان، یەکە یەکە، هاتنە کن (مارلین)ی تازە میوان و خێرهاتنیان کرد، ئەویش چ بەزەحمەتەوە خۆی کێل کردەوە و تکای لێکردن کە هەرچی زووە هەموو گرێبەندەکانی کفنەکەی بۆ بکەنەوە دەنا دەخنکێ... پاش شلکردنەوەی گرێیەکان و کردنەوەیان وەدەرکەوت سەر و سیمای شیرینی، کفن پتر داخزا و سینە و مەمانی هێشتا پڕی کەوتنە بەر تریفەی تەزیو و لەرزیوی مانگ، مەرگ ئەوەندە شەرمی لە شۆخیی مارلین کردبوو... نەیوێرابوو بیشەمزێنێ، بەخەندەیەکی شیرین کە لە مردووان ناوەشێتەوە لێوانی سارد و خوێن تیاسڕبووی قەڵەشتن... ریزە ددانی سەدەف ئاسای گۆشەیەکی لە گۆڕستان ڕۆشن کردەوە، بەسەرلەقاندن و لەبزی شەکر بارەوە وەڵامی خێرهاتنی دانەوە.

هەرهەموو هاتن و هەڵقاوهەڵق دەوریان دا، لێی نزیک بوونەوە، ژنەکانی بەردەمی بەترس و شەرمەوە دەستیان بەسەر ئاکاری وردیلەیدا دەهێنا: لووتی قنجی، تەنکە لێوانی، قژی زەردی، قۆرتی چەناگەی، وردە پەرچەمی داباریو بەسەر ئەبرۆکانی... لێی

رادەمان و بۆنیان پێوە دەکرد... کە هێشتا شالاوی گەرمی ژین لە هەرهەموو ئازای جەستەی وەک تەنکە تەمێک هەڵدەستا، کە گومانبڕ بوون ئەم خەلقەندەیە ژنە نەک فریشتە... وازیان هێنا... وەلێ نەتەکینەوە.

مارلین، وەک چڵە نێرگزێکی جوان و چاو بەخومار، شەونمی شەو تەڕی کردبێ و کەوتبێتە نێو بازنەیەک لە رەشە رەیحانە، دەنێو ژنەکاندا روونیشت. بەترس و شەرمی لە دڵ بارەوە بەچرپە دەدوان تا پیاوە لەگۆڕ خەوتووەکان وەئاگا نەیەن، نەبا بەرووتی و نیوە رووت دەنێو کفنی دارزیو و هەلاهەلا و لەبەر داکەنراودا ئەو کچ و ژنانە ببینن، بەسەرسامی و زار داپچڕینەوە لەو شەکرە ژنە، جوان و جحێڵە، عومر ناوەڕاستە، چاو زەردە رادەمان و خەفەتیان بۆ دەخوارد کە بەم جوانییە بوو بەمیوانی ناوەختیان... پرسیار لە دوای پرسیار:

ناوت چییە؟ خەڵکی کوێی؟ بەچی مردی؟ شووت کردووە؟ بۆ وا مات و مەلوولی؟ منداڵت جێهێشتووە؟ نەخۆش بووی یان بەدەردی خوا مردی؟ بۆ نەچوویتەوە مەملەکەتی خۆت؟ چ کارە بووی؟ لە کوێ فێری ئەم کوردییە بووی؟

مارلین، بەدەم هەڵەی شیرینەوە کە هەر لە خۆی بێ، وەک پەرییەک کە خودا خۆی لێی تۆرا بێ، پەڕ و باڵی کردبێ و لە بەهەشت وەدەری نابێ... بەغەزەبەوە فڕێی دابێتە سەر ئەستێرەیەکی قەڵەبالغ بەهەزاران ژن و کچی دڵشکاو و حەسرەت دیدە وەک منداڵێک کە تازە بەتازە زمانی بپژێ... بەرستەی کورت کورت و هەناسەسوار... بەدەم تاسە و سوکە وەستانی نامەردانەی زمانەوە... لێو بەبارانە وەڵامی یەکە بەیەکەیانی دایەوە... بەزمانێک کە لە بێوەژنە مێرد ئەنفالکراوەکانی گەرمیان و کوێستانەوە فێری ببوو... نەرم و نیان... قسەی بۆ دەکردن... هێمن و لەسەرخۆ و خاتوون... سەلار و سەنگین... ئەوەندە خاتوون کە شەرمی لێبکەن، هەر تاوێک و لێوانیان کەوتنە لەرزە... کەوتنە تەتەڵە... وەک کۆمەڵێ دەروێش حاڵیان لێ بێ لەسەر یەک نەزم لەنگینەوە... چ بەدڵ و کوڵ کچانی نامراد و ژنانی حەسرەت دیدەی گۆڕستان بەفرمێسکی هەمیشە ئامادە بۆی گریان، هەر خۆیان لە خوایان دەخواست بیکەن بەشین و واوەیلا... هاتنی مارلین بیانوویەکی رێک رەخسا و بوو کەچی خەفەت و قەهر و دەردی هەیانە... چی ژەهری لە خوێندا مەییوە... تالاوی رۆژانی عومری بابردوو کە دەنێو دڵ و رۆحیاندا ماوەتەوە... هەرهەمووی بتکێننە نێو فرمێسکەکانیان و تنۆک تنۆک هەڵیرێژن، راکشانی رۆژان و شەوانی نەبڕاوەی نێو گۆڕەکانیش نەیتوانیبوو پشتی چەماوەیان لەژێر باری خەم و کۆستی گەورەدا راست

بکاتەوە، ئەرکی زۆر و ناخۆشی زیندەگی بەر لە مەرگ دووقەدی کردبوونەوە... روونیشتبوون دەست لە ئەژنۆ و کەف زەنان، مارلین لەتاو ئەو داد و فیغانە مەرگی خۆی بیر چۆوە... هەستایەوە و یەکە یەکە ماچی کردن، بەسەری پەنجە رۆندکی سەر رومەتیانی دەسڕییەوە، دەستی بەسەر و پرچی هەمووآندا هانی... دەپاڕایەوە لێیان کە ئیدی با بەس بێ گریە و زاری... نەخێر... بێهوودەبوو... ژیر نەدەبوونەوە... دەتوت دەیەها ساڵە بەتەمای گریانێکی وا بەکوڵن... دەست لە ملانێ تکای لێکردن کە ئیدی بەسە و ناکرێ لە یەکەم شەوی هاتنی ئەم بەمیوانی ئا بەم شین و شەپۆرە پێشوازیی لێبکەن... ناکرێ ئەوەندە دڵرەق بن... بەو سینگکوتان و قژڕنینەوە و روودامالینە بەندی دڵی بپچڕێنن، کچان و ژنانی هەرگیز خۆشی نەدیدە بێئاگا بوون لە تکا و پاڕانەوەی مارلین، دواجار هەڕەشەی لێکردن کە ئەگەر واز لەم شین و گرینە نەهێنن ئەوە ئەم دەتۆرێ و بەو کفنەی بەرییەوە دەڕوا و گۆڕستانەکەیان بۆ جێ دێڵێ، چەند سەرە ژنێک، پیر و کەنەفت، لە حەیا و شەرمی دڵگیربوونی ئەو میوانە زێدە ئازیز و ناسکەژنە دەم بەهاوار و گرینۆکەکانیان هێور کردەوە، هەر کەسە و بەشەرمەوە لەسەر گۆڕەکەی خۆی بێ هەست و خوست، روونیشت، هیچ کامیان نەیتوانی بەرهەنسکی خۆی رابگرێ، بەرهەنسکێک کە سەر بەملەوە هەڵبکەنێ، دە - دوانزەیەکیان لە تاسەوە چوون، لەو شەوەدا ئاسمان، دوور لە خەمی ئەوان، ئەستێرەباران بوو... شەوێکی وا جوان و پڕ شەبەنگی رەنگاوڕەنگ شەوی مەستبوون بوو بەعیشق نەک بەمەرگ... زیکزیکەش وێرانەی گۆڕستانی پڕکردبوو لە دەنگ و لە هەرا... لە دوورەوەش... لەسەر ئەو گردەوە... لە هەزار لاوە گلۆپە زۆرەکانی شار رەونەق و پرشنگیان لە ئەستێرەکان دەدزی، مانگیش بەخەندەیەکی خوارەوە بەخەمی خانمانی گۆڕستان دەخەنییەوە، مارلین و ژنانی تر بەقەهرەوە چاویان لە چراخانی بەپرشە و ورشەی کۆشکە بەرزەکان بڕی... قەهری ژنانی تەنیا و سەرمابردەڵە کە حەز بەدەوری ئاگردانێکی گەرمی نێو ماڵێکی پڕ لە منداڵی هاروهاج بکەن... رادەمان... رادەمان لە تیشکی زەرد و لەرزیوی سەدەها فانۆسی ماڵە پەرپووتەکانی نزیک گۆڕستان... ئەوەندە نزیک کە ئاخ و هەناسە و عەزابی گەڕەک و گۆڕستان تێکەڵ بێ... ئەوەندە نزیک کە مردوو لە زیندوو جیا نەبێ... هەرهەموو حەزیان دەکرد کفن دادڕن و دوو پێیان هەبێ و جورئەت بکەن بگەڕێنەوە نێو کۆشک و کەلاوەکان... بچنەوە نێو ئاشنا و رۆشناکان... وەلێ تازە تەواو... تەواو... نەما سەراسووی گەڕەکەکانی دی، ئەو وەختەی مەرگ ناشیرینی کردن...

مارلین لە رووخساری تەم لێنیشتووی یەکە بەیەکەی ژنەکان ورد بۆوە، دەیزانی چەند هیلاک بوون لە دونیا... هەر لەتاو مەینەتباری و زەبری زەمانە پشتیان شکا و دڵیان شەقی برد و مردن... دەموچاوەکان غەریب نین... دیبوونی لە کوێرە گوندەکان... لە شارۆچکە بەخەم سیخناخەکان... ئەو کچانە بوون کە لە عومری چواردەوە کراسان لە خوم دەنێن، ئەو ژنانەی خەنەی خەم لە سەر دەگرن... دەنێو کەلاوە شان شکاو و لەژێر بانە داتەپیوەکان و دەواری لە دە لاوە پینەکراو... ژێر کەپری بەحاڵ بەپێوە وەستاو... ژنانی قژ هەڵکرووزاو لەبەر خۆری گەرمەسێردا، قاچ تەزیو... پەنجە جێماو دەنێو زوقم و شەختەدا... گلێنە رژاو دەنێو کانیلەی کوێرەوەبوودا... نینۆک هەڵوەریو... دەست لەبیرکراو دەنێو باخ و بێستان و رەز و کێڵگەکان... بەدەم ئەزیەتی بژارەوە... دیونی لە لاڕێ: پشت چەماوە لەژێر کۆڵی قورسی چیلکە و دار... شان شکاو لەژێر گرانیی پەقرەج و تەنەکەی پڕ ئاو... یان راکردوو بەدوای پاشەڵی مەڕ و بزن و کەر و مانگا تا قشپل و قەرسەقول و تەپکەی ریخ کۆوەکەن... زەرد و خەمزەدە لەو ژوورانەی بەدرێژایی شەوانی زستان دڵۆپە دەکەن... ماڵانی پڕ لە منداڵی باریک و بنێس... لیکن و جیقن و چڵمن... سەر و کەللە رانەگیراو بەسەر ملی باریکەوە، پتر دیقەتی دا... خەم کردبوونی بەخوشکی یەکدی، لەسەر سینەی چەند کچێک شەبەقی دەم کراوە و برینی گەورۆنەی بینی کە جێی خەنجەر بوون و تا ئەو حەلەش خوێنیان لێدەتکا... لێرە و لەوێ... چەند ژنێکی تەوێڵ تەقیو بەزەبری گوللە، پۆلێک لەو کچانەی هەر بەجحێلی سەریان سپی ببوو... هەر دەتوت پۆلێ کۆترەباریکەی دەنووک پڕ خوێنن و هەڵنیشتوون... هەندێ لەو پیرە کچانەی هیچ بۆرە پیاوێک بەرێکەوتیش لە دەرگای دڵی نەدابوون... بەحەسرەتەوە... حەسرەتی تەنیا جێمان بەسکیاندا و مردن... شەرمێکی ئەبەدییان دەتکان... لەتاو فەوتانی ئەو پەردە پیرۆزەی کچێنی کە تا پیری پاراستبوویان، کەچی کرمە ئابڕووبەر و هیچەکانی نێو گۆڕ تەقاندبوویان... ئەوەتان ئەو ژنانەی بەسەر منداڵەوە مردبوون و بەدامێن و تەشک و تیرێژی خوێناوییەوە تووڕە و ماندوو روونیشتبوون... بەفرمێسک و ئارەقە تەڕ تا سەر ئێسقان، ئەو کچانەش لەوێ بوون کە قەت ئاسمانیان نەدیبوو، چونکە هیچ تاوێک روویان نەهاتبوو سەر هەڵبڕن... چ بەترسەوە لە جووت مەمکی خۆیان دەڕوانی کە وەک دوو هەرمێی کرمێ یاخود بەهێ؛ رزی بوون... لە تەرقییان نەیاندەوێرا لە ژنێکی فامیدە و حەکیمی وەک مارلین بپرسن: ئەرێ ئەم دوومەڵە زلانە... ئەم قونێرانە چین کە لەسەر سینەمان رواون؟ شیرێکی زەردباو وەک کێم و زوون لە گۆی مەمکانەوە دەتکا و بێهوودە دەڕژا... تا سەر ناوک و خوارتر...

جۆگەلەی دەکرد و دەڕژایەوە نێو ئەو برینە ئەبەدییەی ژێر مووسڵدان، سەری هەڵبڕی و لە دوورترین بازنەدا چەند ژنێکی گەلە خاتوونی بینی، دەست و پێ بەفرین، غەریب بەو گۆڕستانی کچ و ژنە خۆشی نەدیدە و مەینەتبارانە... ئەو خانمانەی تا ئەو حەلەش مەرگ زاتی نەبوو ناز و هەوایان بکوژێ... بێ ورتە لە مارلین رادەمان و بەغیلییان بەو قژە زەردەی دەبرد... وردتر روانی... هەموویانی بینی: ئەو خوشکانەی لە حەسرەت برا جوانەمەرگەکانیان، ئەو دایکانەی لە حەژمەت کوژرانی یەک لەدوا یەکی کوڕەکانیان وەک ساج رەش داگەڕابوون، ئەو ژنانەی لەتاو سەفەر و سەرهەڵگرتن و دڵڕەقیی پیاوەکانیان لە سەمایەکی شێتانە نەدەکەوتن، هەریەکە و جەرگی رەشی خۆی وەک پارچە گۆشتێکی زیاد دەرهانی بوو... لەسەر لەپان رایگرتبوو... بازنەی مێشوولەی شەو نواڵەی دەوری سەریان بوو... لەبری فرمێسک خوێنێکی رەش لە چاوانیان دەڕژا و کفنی بەریان وەک عەبا رەش داگەڕابوون... ئەو کفنانەی لەتاو کزەی شەو وەک ساریی ژنە هیندییەکان لوولی دابوون... ئەو کچە عاشقانەی مردن و نەگەیشتن بەمراز، ئەو ژنانەی بەداخ و رقێکەوە لێوانی خۆیان دەکرۆشت و گازیان لە مەچەکی خۆیان دەگرت... سەریان بەکێلەکاندا دەکێشا چونکە نابەدڵ بەشوو دران... ئەو ماچانەیان تف دەکردەوە کە بەزۆر کران... هەرهەموو لە حەژمەتان دڵی خۆیان بەقێزەوە دەکرۆشت کە تا ئەو دەمەش لە لێدان و کوتەکوت نەدەکەوتن... ئەو دڵانەی بێ فایدە خوێنیان رژاندبووە نێو هەرهەموو ئازای ئەو لەشانەی گشت پارچەکانی لێکدی ترازابوون... بەزۆر بەیەکەوە پەرچکرابوون... وای لەو هەموو لەشانەی بەر نەفرینێکی ئەبەدی کەوتبوون... هەندێکیان لەتاو تاڵیی بەجێماو لەسەر زمانی شەقاربوویان، تاڵیی زەمانێکی زووتر لە هەنووکە زۆر شێتانە زمانیان لە کێلی سەر گۆڕەکان هەڵدەسوویی... دەیانخواست بەو تامە سوێرەی خوێن؛ تاڵیی عومرێکی تاڵتر لە ژەقنەبووت بمرێنن... یەکێک لە ژنەکان بەردەوام لە خەمی ئەوەدا بوو ئەو منداڵە نیوە زیندوو... نیوە مردووەی ناو سکی هێور و هێمن بکاتەوە کە بەلەقە، لێکدالێکدا، توند لە ناوەوە را لەو پێستە کشاوەی سکی دایکی دەدا و گریانی بێئامانی عەرشی فەلەکی دەلەرزاند... دەیویست هەتا زووە بێتە دەرێ... بەچەپۆکە چکۆلەکانی لە سەری خۆی دەدا... دایکەش بەدەم بەرەژانی قورسەوە دەگریا و لەو دەڵەمە هارەی ناو منداڵدانی دەپاڕایەوە:

(ئاخر بۆ کوێ رۆڵە گیان... بۆ کوێ دێی؟ مەگەر نایزانی ئێرە گۆڕستانە کۆرپەکەم؟).

مارلین بەهەر چوارلادا غاری دەدا، نەیدەزانی کامیان هێور و هێدی بکاتەوە، بەفریای کێ بکەوێ؟... ببێ بەمامانی ئەو ژنەی لەتاو بەرەژان خۆڵ دەخوا یان ئەشکی خوێنینی ئەو

پیرەژنە بسڕێ کە بەدیار گۆڕێکی خاڵی و سەروالاّ خۆڵ بەسەری خۆیدا دەکا... بینی وا هەندێکیان لە شەرم و حەیبەتا گەڕانەوە نێو گۆڕەکانیان... بەپڕتاو غاری دا و هەردوو دەستی ئەو ژنەی گرت کە گۆڕێکی هەڵدەدایەوە... وتیان: لێی گەڕێ... شەو نییە گۆڕێک هەڵنەداتەوە... بۆ کوڕە کوژراوەکەی دەگەڕێ... لەهەر چوارلاوە چەندین ئافرەتی کوێر و نابینا هاتن و ساتمەیان لە کێلی گۆڕەکان دەکرد... لەپە و روو دەکەوتن و چەناگەی وردیان شەقی دەبرد و دەتەقین... زامار دەبوون بەو کێلە بەردانە، چەند ژنێکی دیکە بەشەلەشەل دەهاتن و دەلەنگین، قژ و ... برژانگ و ئەبرۆ سووتاو... چ بەزەحمەت خۆیان بەکێش دەکرد... وێ دەچوو لە گۆڕستانێکی زۆر دوورەوە هاتبن... لە ئاپوورەکە نزیک بوونەوە و روونیشتن... قاچ پەڕیو و دەست قرتاو... ئەو ژنانەی لە ترسی بۆمباباران و کیمیاباران و ئەنفال و داتەپینی ئاسمانەکان فریای جووجەڵە و مریشک و منداڵەکانیان نەکەوتن... هەرهەمووش لێکدی دەچوون... ئەوانەی کە لەوپەڕی گۆڕستانەوە دەهاتن و بێئاگا لە تکا و پاڕانەوەی مارلین پڕ بەگۆڕستانەکە دەیاندایە زریکە... زریکەیەک ئاو لە بنی دەریاکان بێنێتە لەرزە... ئەرخەوانەکانی دەوری گۆڕستان رووت بکاتەوە، قیژە و هاوارێکی تاساو لێرە... لاوانەوەیەک لەوێ... گریەی بێئامان... سەمای مەرگ و لەخۆدان... نرکە و ناڵە... سەردولکەی دڵ پڕووکێنی وا مەگەر هەر تەنیا ژنە جەرگ سووتاوەکانی دەشتی هەولێر و گەرمیان ئاواهی بەدەم شینەوە ئەستێران بڕژێنن... ژنێک دەستی خستە سەر کلاّوەی شانی مارلین و پێی وت:

(بۆچ حەپەساوی؟ مەجلیسی خەم و شین و واوەیلای هەموو شەوێکمان ئاواهی گەرمە، لێرە بیت هەر شەوەی سەد جاران دەمریت... زووکە و ژیریان کەوە... دەنا هەر ئێستا کابرای مجێور و کێلّتاش و گۆڕهەڵکەنەکە دێن بەقامچی و دار حەیزەران پشتی رووتمان ئاگر دەدەن و بەزۆر تا نێو گۆڕەکان دەمانبەنەوە... لەوەدایە وەک شەوانی دیکە هەندێ لە پیاوە مردووەکان لەتاو وەڕسی و خەونی ناخۆش و خەوزڕان بێنە دەرێ و تێمان کەون... ئەوسا هەر بەقژڕاکێشان دەمانبەنەوە نێو چاڵەکان).

(جا کامەیان ژیر کەمەوە؟ ئەو هەموو ئافرەتە نەگبەتە لە کوێوە هاتوون؟ پێم ناڵێین چۆن جێتان بۆتەوە؟).

(غافڵ مەبە... هۆ شەکرەژن... هاتنی خەمخۆرێکی وەک تۆ وایکرد لە هەموو ژنە مەینەتبارەکانی نێو گۆڕستانەکانی دیکەش بگێڕینەوە... چ دوور و چ نزیک).

(تۆ چیت دیوە؟ تۆزێکی تر کە شەو رابکشێ و ... وەختێ باوک و برا و کوڕ و مێردەکان خەوێکی قووڵ دەیانباتەوە... هەرهەموو ژنان و کچانی ئەم دەوروبەرە بەدزییەوە دێنە نێو مەجلیسی خەم و دەرد و شینەوە).

(زیندووەکانیش؟).

نەیانهێشت ژنە وەڵامی مارلین بداتەوە... سێ سێ و چوار چوار دەهاتن و دەیانپرسی:

(ئەرێ دوای مەرگی ئێمە دونیا چی لێ بەسەر هات؟ چ بڕ چاک نەبووە؟).

(نەوەڵلاهی... خەراپتر بووە... بۆ ئێمە هەر ئەو دونیا ناشیرینەی جارانە).

(ئەرێ تا ئێستاش پیاوان وەک جاران بەردەبنە یەکدی؟).

(ئۆ هۆو... هەر دەڵێی میرات بەش دەکەن).

(تۆ ژنێکی گەلێ هۆشمەندی... پێمان ناڵێی: پیاوان بۆ ئەوەندە حەزیان لە خوێنە؟).

(ئەوان لەسەر شەڕ پیر بوون و پیشەیانە، تازەش لە باوەشی ئێمەدا منداڵ نابنەوە... ئەوان یەکدی دەکوژن و ئێمە رەش دەپۆشین).

دواجار مارلین نازپەروەرانە لێیان پاڕایەوە کە شەوی تر لە بەردەمدایە و با بەس بێ پرسیار و وەڵام... با بەس بێ گریە و زاری... ترسا پیاوەکان لەو خەوە قووڵە رابن... ئاخر خۆ ئەوانیش کەم ماندوو نین... پێی وتن:

(وەرن دەورم دەن... با بەدزییەوە... هەر خۆ بەخۆ گوێ لە یەکدی بگرین... با پیاوان نەڵێن: ژنان بۆ هەمیشە، چ مردوو بن چ زیندوو، بێ حەشر و نەشرن... وەرنە پێشێ).

ژنەکان بەسەرسامییەوە لێکدی رامان.

(گوێ لە خەممان بگریت؟).

(ئەدی...).

(وەیش چ ژنێکی بێخەم و خۆش مەشرەف دیارە).

(ژنینە سەیری کەن... هەر دەڵێی شازادەیە و خەندە لە لێوانی ناکەوێ).

(نایکەم من رقم لێیەتی، بەشۆخیی خۆیەوە دەنازێ).

مارلین بەسووکە سکالاّیەکەوە پێی وت:

(لە پاش مەرگ و دەنێو ئەم وێرانەیەدا بۆ ئێمە عەیبە رق و کینە... "عیسا" پێمان دەڵێ: یەکتریتان خۆش بوێ... بیرتان نەچێ ئێمە تا قیامەت هەر تەنیاین).

ژنێک هەڵیدایە:

(ئەرێ خانمی مەزادار تۆ نازانی کەی قیامەت دێ؟).

(بۆ دەپرسی؟).

(ئاخر من بێزار بووم لە چاوەڕوانی).

مارلین خەنییەوە و پاش تاوێک لە رامان وتی:

(جا ژنینە ئێوە کە لە دونیا بوون چ ڕۆژێکتان قیامەت نەبوو؟).

هەرهەموو دەستیان بەسینەدا دا و وتیان:

(ئەشهەدوو... وابوو...).

مارلین تێهەڵچووە:

(خانمینە قەت بەروالەت فریو مەخۆن... منیش وەکو ئێوە خەمم زۆرە... خەمانی ئێوەش سەربار... هەمیشە بزەم لەسەر لێوان بوو تا دڵم شەق نەبا... بەڵام چی بکەم؟ دواجار خەمی ناقۆڵای ئێوە دڵی منی دوولەت کرد).

(تۆ ژنێکی لایدە و غەریبی... چیت داوە لە خەم و دەردی ئێمەمانان؟).

(چی بکەم؟ خولقەکەم وایە... خەم لە ژنی بێکەس و مەینەتبار بخۆم).

(جا تا کەی حەوسەڵەت دەبێ گوێ لە دەردەدڵی ئێمە بگریت؟).

(تا دوا چیرۆکی دوا ئافرەتی ئەم گۆڕستانە... ئەمن فریا نەکەوتم گوێ لەو هەموو ژن و کچانە بگرم کە دیمن... خۆ من حەزم نەدەکرد ئەو ژنە بێپشت و پەنایانە جێ بێڵم... تۆ بڵێی دوای خۆم کەس هەبێت وەک من خەمیان بۆ بخوات؟... چ قەیدییە... چاوەڕێی ئەوانیش دەکەم... خۆ من تازە بووم بەمیوانی هەمیشەییتان... تا ئەو حەلە حەز دەکەم هەر شەوەی یەکێکتان دەردەدڵی خۆیم بۆ بگێڕێتەوە).

(وای کە ژنێکی بەمیزاج و حەوسەڵەیە).

(پشوو درێژە...).

(میهرەبان و دڵئارام... هەر تاوێ بوو لەمەوبەر هۆن هۆن دەگریا بۆمان).

(قسە هەر دەڵێی گوڵە و لە زاری دەکەوێ).

(بێشک کە لە دونیا بووە بەم لەبزە شیرینەوە سەد پیاوی حەیران و سەرگەردان کردووە).

(ئەوە یەک... من بەحەیاتم شەکرەژنی وام نەدیوە... هەرهەموومانی غافڵاند).

(چ شیرین سەران بادەدا و چ جوان تێدەفکرێ).

(ئەتۆ سەیر... چ خەمرەوێنە... ئەم گۆڕستانەی ئاوەدان کردەوە).

مارلین لێگەڕابا تا بەرەبەیان ستایشیان دەکرد... قسەی پێبڕین:

(تەریقم مەکەنەوە خانمینە... منیش ئافرەتێکم وەک ئێوە... دەزانن من بۆچی نەچوومەوە وڵاتی خۆم؟).

هەرهەموو بەیەک دەنگ وتیان:

(نەوەڵڵا).

(پێم وتن: تا گوێم لەسەرگوزشتە و مەراقی دڵی هەرهەمووتان بێ... دەی دەورم دەن شەو درەنگە).

هێدی هێدی ژنان و کچانی حەسرەت دیدە و لێو بەبار هێور و سارد دەبوونەوە و لێی دەچوونە پێشێ... چەند هەڵقەیەک نەبێ کە هێشتا لە کەشکە ئەژنۆی خۆیان دەدا و لەژێر لێوەوە بەنەغمەی حوزنی تازەبارەوە جگەرسۆزانە دەلەنگینەوە و دەلاڵانەوە، بەنیازی پاکی ژنێکی فامیدەوە لێی پرسین:

(ئەرێ وەختێ لە دونیا بوون هیچ کەسێک گوێی لە قەهر و مەراقی ئێوە دەگرت؟).

کردیان بەهەڵڵا:

(نەوەڵڵا).

(نە بەکەلامی خوا).

(چما دەوێراین قسە بکەین؟).

(چما تۆ پیاوان ناناسی؟).

مارلین بەپەلە لە غەڵبەغەڵبی خستن:

(دە من لێرەم تا گوێ بگرم... لە هەمووتان).

(بۆ چیتە؟ تۆ بۆ خۆت بەئێمەوە خەفەت خان دەکەی؟).

(پرسیاری ترم لێمەکەن... تاوەکو بڕوام پێبکەن... با من لە چیرۆکی ژیانی خۆمەوە دەست پێبکەم... چونکە ئەمشەو من لە هەمووتان غەمگینترم... من دەزانم وا نەبێ ترس و شەرمتان ناشکێ).

کچێک بەدەم لێوەلەرزەوە دەستی رادەوەشاند و دەیوت:

(سەد شەوی تر قسە بکەی... من نهێنیی دڵی خۆم بۆ کەس ناڵێم).

هاواریان لێکرد بێدەنگ بێ و قسە بەو شەکرەژنە نەبڕێ.

مارلین زوو هەڵیدایە:

(تا من لێرەم کەس خۆی لەوی دیکە تووڕە نەکات... دڵڕەنجانی زۆرتان دی لە دونیا... ئیدی با بەس بێ زویربوون و دڵشکان).

(قسەکەت تەواو کە سەردەستەی خانمان).

(ئەمشەو من زۆر پەرێشانە حاڵم... وای کە دڵم پڕە... ناشوێرم لە ترسی ئێوە بۆ خۆم بگریم... ئەمشەو "پیتەر"ی مێردم بەتەنیایە... لە ماڵە خنجیلانەکەی خۆماندا بیر لە من دەکاتەوە... هەر بەیادی من پێکێک شەراب دەخواتەوە و گوێ لەو مۆسیقایە دەگرێ کە هەردووکمان حەزمان لێدەکرد).

ژنێک بەتەوسەوە لێی پرسی:

(گوێ لە مۆسیقا دەگرێ؟).

(هەڵبەت).

(دونیای ئێوە سەیر و سەمەرەیە).

(پیتەر گوناهە... من حەزم نەدەکرد وازوو جێی بێڵم... تێرمان لێکدی نەخوارد... ژیان چ کورتە بۆ خۆشەویستی... چ سەفەرێکی بەپەلەی نیوان رەحمی دایکمان و ئەم گۆڕە بوو... لە تاریکییەوە بۆ تاریکی).

(دیارە خۆشت دەویست؟).

(ئۆ هۆو... باس ناکرێ).

(خۆشی دەویستی؟).

(لە من زیاتر ژنێکی تری نەدەبینی).

ژنێکی دیکە لێی هاتە پێشێ و پێی وت:

(بێشک منداڵی جوانت لەو پیاوە هەبووە!).

(نەخێر).

(بۆچی... سکوزات نەکردووە؟).

(نا... من و پیتەری مێردم بڕیارمان دا کە تا دونیا ئاواهی پیس و بێفەڕ بێ... سوێندمان خوارد کە منداڵی تیا نەخەینەوە... منداڵ خستنەوە لەو شێتخانەیە شێتییە).

بە سەرسامی و زار داپچڕینەوە هەرهەموو ژنەکان لێکدی رامان و پاشان کردیان بەهەرا و هۆرایەیەک نەبێتەوە:

(های... ئەوە چییە... یانی چی... بۆ... چما چی بووە... قسەی بێمانا... درۆ دەکا... نەزۆکە... خۆی یان مێردەکەی... تووخوا کەی ئەوە قسەیە... وس بن... قیرەتان بڕێ... ئەی وەکو ئێمە... هەریەکە و کۆشێک هەتیومان لەو دونیا پیس و بێڕەحمە بەجێهێشتووە!).

مارلین لەسەرخۆ و هەر بەدەست ئیشارەتی دان کە ئیدی هێور ببنەوە... تا دواجار تەواو خامۆش بوون، لەپڕ زرنگانەوەی دەنگی کچێک خامۆشیی شکاند و تکای لە مارلین کرد:

(دە زووکە چیرۆکی ئەو حەزەی خۆت و مێردەکەتمان بۆ بگێڕەوە).

مارلین پشتی دا بەکێلێکەوە و چاوی بەناو هەمووواندا گێڕا... ئاخێکی ساردی هەڵکێشا و وتی:

(ئاخر بەمەرجێک ئێوەش شەوانی دواتر لە عیشقی خۆتانم ئاگادار کەن).

کردیانەوە بەورتەورت و دەست بەیەکدادان:

(وای لە خۆمان نەگبەتێ... سەر بەهەشێ... هەناسە ساردێ... خوشکم چیمان کردووە... چیمان دیوە تا بۆتی بگێڕینەوە... سوێند بەجوانیت لە هەناسەساردی پتر هیچمان نەدیوە...).

(خەمتان نەبێ... من فێرتان دەکەم چۆن لە دەردەدڵ بدوێین).

هەرهەموو لێیان پرسی:

(ئەرێ بەراست جوانێ... ناوی تۆمان نەزانی).

(مارلینی خوشکتان... خوشکی بچووک... باش ئەزبەری کەن... مارلین... دەشتوانن پێم بڵێن مریەم... کچان و بێوەژنە بارزانییەکان هەر بە"مێرەم" بانگیان دەکردم).

هەرهەموو وتیان:

(ئەڵڵاه کە ناوێکی پیرۆزە... خوشکی گەورەمانی مریەم... خوشکی گەورەی... گۆڕستانت رووناک کردەوە).

یەکێک لە سەرەژنەکان، بەدەنگێکی زۆر نێرەوە، دلێرانە هاواری لێکردن:

(ئادەی ژنینە واز لە منەمن و سەردولکە بێنن و وەرنە پێشێ... مریەم قسەمان بۆ دەکا... شەو ساردی کرد... دەوەرن با بچینە پاڵ یەکدی تا گەرممان بێتەوە).

(مارلین)یش پتر کفنەکەی لە خۆیەوە وەرپێچا و ... وتی:

(دەی وەرن گوێم لێبگرن... گوێ لەو عیشقە گەرمەی من و پیتەر... حەزێکی ئەوەندە گەرمە سەرماتان بیر دەباتەوە... ئەوەن ئاوەدان سامی گۆڕستان وەلا دەنێ... حەزم نییە ئەمشەو هیچ ژنێک لە بەردەمما بگری... شەوانی دیکەمان زۆرە بۆ شین و شەپۆڕان... بۆ گوێگرتن لە کۆست و خەمان... دەی لێم نزیک وەکەون... هێدی هێدی گوێ بگرن).

ژنان و کچانی حەسرەتکێش و خۆشی نەدیدە بەچەندین هەڵقە و بازنەی سپی پۆشان دەستیان نایە ژێر چەنەی خەفەت و بوون بەشوورەی دەوری مارلین.. ئەویش وەک چلە نێرگزێکی چاوتەڕ کە کەوتبێتە ناوەڕاستی چەندین رەشەرێحانەی ئاو لێبڕاو و مل بەلارەوە... نەرمە نەرمە زاری پشکووت... ورد و جوان... شیرین شیرین... کەوتە گێڕانەوەی چیرۆکی نەبڕاوەی رۆژانی عیشق و ... شەوانی ئەڤین.

پایزی - ١٩٩٦

کوودەتای کەروێشکەکان

سەرۆک هەزار جار دوعای بۆ خوا و قەدەر و ڕێکەوت کرد کە خۆی و خانم و کوڕ و کچەکانی نەکەوتنە ژێر داروپەردووی بەسەریەکدا ڕماوی کۆشکەکەی، ڕازاوەترین کۆشکی وڵات، کتومت لەو کۆشکە سیحراوییە دەچوو کە لە (هەزار و یەک شەوە)دا وەسفی کراوە، بۆ ساڵێک بودجەی وڵات کورتی هێنا. بێجگە لە خۆی نەیهێشت کەس، بگرە ژن و منداڵەکانیشی، بەنهێنی و کون و کەلەبەری ئەو کۆشکە بزانن. ئەو ڕۆژەی وتیان: سەرۆک بەتەمایە ئاوەڕۆی ڕووبارەکە بگۆڕێ و وا بکا بەنێو حەوشەی کۆشکدا تێپەڕێ؛ کەس باوەڕی نەدەکرد. لە هەر شوێنێکی پایتەختەوە سەیرت بکردایە چراخانی زۆر ڕۆشنی لە دووریی سەدەها مەترەوە باقوبریقی ئاسمانی تاری ڕۆشن دەکردەوە. ڕێکەوتێکی سەیر بوو یان بەختی پوختی سەرۆک بوو کە هەمیشە بەموعجیزەیەک لە کوودەتا و شۆڕش و هەڵگەڕانەوەکان دەرباز دەبوو، چ قەدەرێکی سەیر بوو کە ڕۆژی دارمانی کۆشکەکەی خۆی و ژن و منداڵەکانی لەژێر کەپری یەکێک لە هاوینەهەوارەکانی نێو ئەو شاخانەدا کەروێشکە خەویان دەکرد... لە گەرمەی کەیف و سەفا دەبوو بەخاو و خێزانەوە بگەڕێنەوە پایتەخت... نەیانهێشت بەیادی سەردەمی منداڵی بەو دارلاستیکە گەورۆنەی ڕاوە چۆلەکە بکات، یەکەمجاری بوو کوڕەکانی فێر بکات چۆن سەر لە مل جیا بکەنەوە، چۆن چۆنی چۆلەکە ئاوەڕووت دەکرێ و گۆشتەکەی دەبرژێندرێ... نەیانهێشت... پیلانی دارمانی کۆشکەکەی دواهەمین هەڵقەی پیلانەکان بوو کە سەری نەگرت، دوای بیستەمین کوودەتا و ڕاپەڕین هەرهەموو خەڵکی، پارتیزانەکان، گشت پارت و نەیارەکان، هەرهەموو باڵەکانی ئۆپۆزسیۆن تەواوێ نائومێد بوون، ئەوە پشتێکە سەرۆک حوکم دەکا و هەر دەڵێی عومری (نوح)ی قەرز کردووە، دوای هەر کوودەتایەک دەهاتە سەر تەلەفزیۆن و لەژێر باری کەرێک لە قایش و قرۆش و قۆپچە و قەوچ و قەڕاسەوە دەبریسکایەوە، نائومێدی دەکردن و بەخەنینەوە هەواڵی پووچەڵبوونەوەی کوودەتایەکی دیکەی ڕادەگەیاند، بۆ هەفتەیەکیش دەبوو بەجەژن و خۆشی، دەیوت:

(کێ دەتوانێ سەرۆکێکی وا موعجیزە لەناو بەرێ کە خوا خۆی حەز دەکات پیلانەکان ئاشکرا بن و تا ئەبەد حوکم بکات).

ئەو پیاوەی دوای بیستەمین کوودەتا قەقنەس ئاسا دەنێو خۆڵەمێشی جێماوی پاش گڕی کوژانەوەی شۆڕشەکان زیندوو بۆوە، یان بەقەولی کوودەتاچییەکان: مارمێلکە ئاسا لەژێر داروپەردوودا سەر قیت دەکاتەوە و زمان لە هەمووان دەردێنێ. دەیوت:

(من بێباکم... تکاونزای پیرەژن و پیرەمێردەکان من دەپارێزێ).

دوای هەر کوودەتایەک دەبوو بڕژێنە سەر جادەکان و خەڵکی هاوار بکەن:

(تا ماویت حوکمڕانیت... تۆ موعجیزەی سەر ئەرز و هەم ئاسمانیت).

ئاهەنگەکانی پاش دامرکاندنەوەی کوودەتاکان لە ژمارە نەدەهاتن، دوو نەوەی لە شۆڕشگێڕان لە گۆڕ نابوو. بۆسە نانەوە، تەقاندنەوەی ماشێنەکان... کۆشکەکانی... نیشانە لێگرتن... ژەهر کردنە نێو ژەمەکانی، کوودەتای سەربازی... پیلانە کتوپڕەکانی خزموخوێ... هەرهەموو هەوڵەکان بێهوودە بوون، کێ دەیوت ئەوەیان هەمان ئەو ژەنەڕاڵەیە کە وێنەی لەسەر لاپەڕەی یەکەمی ڕۆژنامە و گۆڤارەکان بڵاو دەکرێتەوە، ڕوومەت و تەویڵ خاڵ خاڵاوی خەندەخوار، خۆ کەس ئەمی نەدیوە، دەنێو هەرای ئەو کوودەتایانە هەر سێ ژەنەڕاڵە کۆپیکراوەکانی کە کتومت لە خۆی دەچوون: تیا چوون، گوایە هەمیشە کۆپیکراوی خۆی دەدۆزێتەوە، هەندێ لەوانە بۆ وڵاتانی دونیا دەنێرێ... لەناو وڵاتیش: بۆ خەستەخانە و قوتابخانە و یاریگاکان... نێو سەیران و ئاهەنگەکان... بۆ پرسە یەک لەدوای یەکەکانی هەرهەموو ماڵ و مزگەوتەکان، پرسەی ئەو سەرباز و ئەفسەرانەی لە شەڕوشۆڕە نەبڕاوەکانی سەرۆکدا کوژران. زۆرجاران نەیارەکانی لە بۆسەیەکدا هەڵمەتیان دەبرد و لە سەد لاوە دەستڕێژیان لێدەکرد، دەبوو بەهەڵلا کە دکتاتۆری ئاخیر زەمان کوژرا، دوای دە چرکە دەنگی دلێری بەسەر شەپۆلی ڕادیۆوە هەموو کوچە و کۆڵان و کۆشک و کەلاوە و ماشێن و نێو چایخانە و مەیخانەکانی داگیر دەکرد، کتوپڕ تەلەفزیۆن پەخشی خۆی دەکردەوە، ئێوارەی هەمان ڕۆژ بەپەلە ژمارەیەکی تازەی ڕۆژنامەکان دەڕژانەوە سەر شۆستەکان، من دەزانم... میللەتەکەم نایەوێ بمرم، دیسانەوە کۆپیەکی دیکەی سەرۆکەکە کوژراوە. کۆنە شۆڕشگێڕێکی زۆر نائومێد کە هەموو تەمەنی لە چیاکان و دەنێو ئەشکەوتەکاندا بەسەر بردبوو بەلاقرتێوە گوتبووی:

(با چاوەڕێ بین... بەڵکو سەرۆک ماسییەک بخوا و پارچە ئێسقانێک لە قورگی گیر بێ و بخنکێ).

لەو نائومێدتر بەمەزاقەوە وتبووی:

(مەگەر لەسەر پێبلیکەیەک هەڵخلیسکێ و پشتەسەری بەر قەراغی یەکێک لە پلەکانی قاڵدرمە کۆنکرێتییەکە بکەوێ و سەری بتەقێ).

کەس بڕوای نەدەکرد لەناو بچێت، ئەم بەر لەوەی ژەمەکانی بخوات: مەرجە پاسەوانە هەرە خۆشەویستەکانی بەبەرچاوی خۆیەوە تێری لێبخۆن، کەس نەیدەوێرا هیچ بڵێ، سیخوڕەکانی سێبەر ئاسا لە گومان لێکراوەکان نەدەبوونەوە، لە بەرگی دەرۆزەکەر و شێت و دەستگێڕ و ژنە فاڵچی و سۆزانیدا خۆیان دەشاردەوە، شەوانە کە پیاوە داخ لە دڵەکان سەرخۆش دەبوون و بێئاگا لە خۆیان جنێویان بەسەرۆک دەدا حەسحەسەکان ڕووەو زیندان ڕاپێچیان دەکردن، سزای جنێوێک، تفێک دە ساڵ زیندانی بوو، لە قەهری قسەی سووک و جنێوی بازاڕی سەرخۆشەکان بەفەرمانێکی کۆماری هەرهەموو مەیخانەکان داخران. گومان دەکرا لە هەموو شتێک... هەتا لەسەر باڵەخانەی بڵند و دەنێو پەیکەری نێو شەقامەکانیشدا کامیرای شاراوە هەبوون، ژن و مێردەکانیش دەنێو پێخەفدا بەچرپەوە دەدوان، وا بڵاوبۆوە کە هەموو چرپەی ڕق و کینەیەک بەسەر شەپۆلی هەواوە دەڕوا و بەزەبری ئامێرێکی زۆر سەیر کە سەرۆک لە هەندەرانەوە هێنابووی دەبێ بەدەنگێکی پڕی ئادەمی.

هەواڵی ڕمانی کۆشکەکەی لە خەوی خۆشی ژێر کەپرەکان ڕایچڵەکاند، بێئاگا لە خۆی هەر بەبیجامەوە سواری هەلیکۆپتەرەکە بوو تا چی زووە بگەڕێتەوە پایتەخت، سوێندی خوارد کە ئەگەر ئەمەیان پیلانێکی تازە بێ لە جێگرەوە تا دەرگاوانەکان بکا بەخۆراکی ماسییەکانی نێو ئەو ڕووبارەی کە بەحەوشەی کۆشکەکەیدا تێدەپەڕێ. تۆ بڵێی کوودەتاچییەکان جارێکی دیکە زەفەریان پێبردبێ و لە ڕێی هەندێ لە خیانەتکارانی نێو کۆشک دزەیان کردبێ؟ خۆ سەرۆک هەموو ئەندازیاران و نەخشەکێشانی کۆشکەکەی بێ سەر و شوێن کردبوو... نا مەحاڵە لەناوچوونی، ئاخر ئەم وەک دەرپێ و فانیلە ماشێنەکانی دەگۆڕێ، قەت نەبووە دوو شەو لەسەر یەکدی لە هەمان کۆشکدا بنوێ، سوێند دەخۆن کە سەرۆک دەنێو تاکسی وا کەترە و هیلاکدا بینراوە کە مۆدیلی دەگەڕێتەوە چلەکان، دەنێو شۆفرلێتە پیرەکان، مۆسکۆفیچ، ئەو فیاتانەی لە کۆنیان گێڕ و خوار جادەکان دەبڕن، چۆن لەناو بچێ وەختێ لای ئەم گومانیش حەقیقەت بێ، خەونی خەراپ باجی لەسەر بێ، ئەو پاسەوانە هەرە نزیکەی کە بەدزییەوە خۆی گەیاندە وڵاتێکی دراوسێ... وتبووی: من لە ترسی ئەو نیگا شەڕانگێزییەی سەرۆک ڕامکردووە، دوای ئەم چەشنە ڕوانین و نیگایەی سەرۆک جگە لە مردن هیچی دیکە چاوەڕێ ناکرێ، پاش چوار جار پەلامار و هەڵمەتبردنە

سەر ماشێنەکەی، سێ جار فڕۆکە کەوتنە خوارەوە: سەرۆک قاقا بەعەقڵی پیلانگێڕان پێکەنیوە، دوای هەر پەلامار و هەڵمەت و کوودەتایەک لەژێر زەمین و... دەنێو تونێلەکانەوە وەک گۆڕهەڵکەنە دەهاتە دەرێ و ددانی گڕ کردۆتەوە، وا زانراوە کە پایتەخت هەرهەمووی ژێر زەمین و تونێلە، بێ حیکمەت نییە کە بۆ ڕۆژی تەنگانە تونێلە زۆر درێژەکان دەچوونەوە سەر دەریا، ئەودیو سنوور، یان دەنێو زارکی ئەشکەوتێکەوە هەرهەموو تونێلەکان لێکیان دەدایەوە، یان لە بناری شاخێکدا سەری دەردەهێنا. خەیاڵی خۆشی سەرۆک بۆ غافڵکردنی خەڵکی لە دونیادا هاوتای نەبوو، هەوا و هەوەسی هی قۆشمەبازێک بوو، بۆ کۆتایی هەر کۆبوونەوەیەک چەند نوکتەیەکی پێبوو، وای دەنواند کە حەزی بەتەنزە و دونیا ئارامە و ئەویش ئاسوودە و میللەتیش حەزی لە خەنینە. ماوەیەک بەخەیاڵیدا هات کە ئیدی لە بەیانییەوە هەرچی قوتابی و مامۆستا و فەرمانبەر و پزیشک و ئەندازیار و پارێزەر و گشت کرێکارانی کارگەکان و چایەچی و لۆقنتەچی و کاسبکاران هەن: دەبێ تا سەر شوێنی کارەکانیان بەنەرمەغار بڕۆن، چونکە ئەوەیان هاونیشتمانی ساغ پێوستی پێیەتی و بۆ کەمکردنەوەی بودجەی وەزارەتی تەندروستی بێ عەیبە و... لەوە دەبڕێ و دەخرێتە سەر بودجەی وەزارەتی بەرگری... ئیدی ناچار... دوای ئەو بڕیارە شۆرشڤانییە دەتدی هەرهەمووان بەنەرمەلۆقە وا غار دەدەن، هەر لەو سەر و حەدەدا کوڕ و کاڵی وڵاتی هان دەدا کە وەک ئەم حەز بەیاریی ئاسن و لەش جوانی و شەڕە بۆکسێن بکەن، ئیدی دەبوو هەر سەرەمانگێک لەگەڵ یەکێک لە بۆکس وەشێنەکانی وڵاتدا بکەوێتە شەڕەمست، بێشک هەر لە گێمی یەکەمەوە یارییەکان بەدۆڕانی یەک لەدوای یەکی هەرهەموو بۆکس وەشێنەکان کۆتایی دەهات، بۆ خۆشی و مەزاقی کۆمەڵانی خەڵکی وڵات بەبڕیارێکی خۆی دەبوو هەرهەموو بۆکس وەشێنەکان تا دوا گێم بەرگەی شەق و شوللاق و ئەوهەموو مستەکوڵەی چەپانی و ڕاستانییەی سەرۆک بگرن کە دەم و قەپۆزی تێکدەشێلان، دەبوو لە کێشی مێشەوە تا کێشی کەڵەشێر و قورسەوە خۆ تاقی بکەنەوە، بەبڕیارێکی کۆماری و پاش بەزینە ناچارییەکان هەرهەمووانی گەڕاندەوە کێشی پەڕەمووچە، دەبوو چەندین لاپەڕە لە ڕۆژنامەکان بۆ ئەم شەڕەمستە تەرخان بکرێ، بۆ چەندین ڕۆژ دەنگوباسی ئەو بۆکس وەشێنە نەبڕایەوە کە سەرۆک بەلەقە سێ پەراسووی شکاند وەختێ بەرێکەوت و نەزانانە پشتەدەستێکی بەر لووتی سەرۆک کەوتبوو، ئەو کەمە خوێنەی کە لە لووتی سەرۆک پژابوو بوو بەخوێنی سیاوەحش، لە هیچەوەش کەفی دەکرد و تووڕە دەبوو، شەوێکیان بەپەلە بانگهێشتی هەرهەموو ڕۆژنامەنووسەکانی کرد،

دوای ئەوەی سەرۆکی وڵاتێکی دراوسێ لە داخی دەستدرێژییەکانی بۆ سەر سنوور قسەی نابەجێی پێ وتبوو... هەڕەشەی لێکردن: یان واتان لێدەکەم پارەی چایەکتان نەبێ یان هەر ئەمشەو بەنووسینی درێژ وەڵامی ئەو گەوادە دەدەنەوە، ئەو ڕۆژنامەنووسەی زمانی تەتەڵەی کردبوو... بەناخێری وتبووی: گەورەم ئێمە هیچی ئەوتۆمان لەو سەرۆکە نەبیستووە کە جەنابت لەکەدار بکات... هەر زوو لەو دانیشتنە بڕیاری دا کە زیندانی بکرێ، دوای تکا و پاڕانەوەی هەرهەموو ڕۆژنامەنووسان گوایە تازەکارە و گووی خوارد... بەوە وەستایەوە کە فنشی بکات. هاواری کرد: دەزانن سەرۆکی کەران... ئەو حوشترەوانە چی پێ وتووم: گوایە من... ئا... من... دەبوو دوای ئەو هەموو شەڕە دۆڕاوانەی هەڵمگیرساندووە خۆم بکوژم، دیارە ئەو کۆسە بەبەیە سەرکەوتنەکانم بەدۆڕان لە قەڵەم دەدا، هەر ئەمشەو وەڵامی دەدەنەوە، منی بەکەروێشک... ئا منی بەکەروێشکێکی ترسنۆک شوبهاندووە، گەرەکمە هەریەکەتان ئەم بەحەیوانی سەیر و سەمەرە بشوبهێنن. وەختێ هەڕەشەی لێدەکردن و مستی بەمێزەکەی بەردەمیدا دەکێشا سوڕاحی و پەرداخە کریستالییەکان بەلەرزە لەرز دەکەوتن، زوو زووش کارەکەرەکەی بەردەستی دەنووشتایەوە و کراسە کورتەکەی هەڵدەکشا و تا ئەو شوێنەی کە خوا پێی ناخۆشە وەدەردەکەوت، دەنووشتایەوە تا زوو زوو کاسێتی نێو ڤیدیۆکە بگۆڕێ. خۆ دەبینن ماکەرینە؟... سەیری ئەم فلیمانە بکەن، من ئاواهی تەعزیبی نەیارەکانی خۆم دەدەم، بەرلەوەی خۆر هەڵبێ و هەریەکە و نووسینێک دژ بەو قسە سووکانەی ئەو بێ سمێڵە نەنووسێ هەر بەگون هەڵیدەواسم، زوو زووش دەستی بۆ پەرداخەکەی بەردەمی دەبرد و بەچوار چاو لە دیمەنی ئەشکەنجەدانی نەیارەکانی ڕادەما... دەزانن ئەوانە کێن؟ کۆمەڵێ مەزن و منداڵی سپڵە و خیانەتکار کە گوایە لە حوکمی من نابەدڵن، گوایە ئەوانە شەڕێکی چیناتەتیان لە دژی من بەرپا کردووە، من خۆم کوڕی جووتیارێکی پێ خاوس بووم، ئەو دەمانچەیەی کە لە شۆڕشەکەمدا تەقەم پێکرد لە مامی خۆم دزی بوو، لە هەمووان نەترستر زمانی هەڵێنا و وتی: وایە قوربان... حەز دەکەی نووسینێکی وا دەنووسین کە وەڵامێک بێ بۆ هەموو نەیارەکانت... نەء... دەماغسز... هەر نەیارە و وەڵامی خۆی هەیە، ئاواهی سەرنووسەری گۆڤارێکی ڕامیاریت مالۆس... خەیاڵی سەرۆکی فەرماندە دوور و نزیک ڕۆیشت... بەخەیاڵ دەوری هەموو پیلانە کۆنەکانی کردەوە، هەرهەموو کوودەتاکان، پێشبینی بۆ هەموو ئەو هەڵگەڕانەوە و هێرشانەی کە لە کۆشی غەیبدان، زۆر بەپەلە بارگە و بنەیان تێک نا... چەند جارێک لە ژن و منداڵەکان تووڕە بوو... ئەم کۆشکە چۆن ڕماوە... بۆ

ئەوێک کە نیو سەدەیە حوکم دەکا حەیاچوونە. هەوای فێنک و ئاوی سازگار و جریوەی مەل و تەوژم و خوڕەی ڕووباری نێو خەرەند و کەفچڕینی چەمەکانیان بەجێهێشت... شەوانی ئەستێرەباران و کەروێشکە خەوی ژێر کەپرەکان، لەژێر ئەو کەپرانەشدا سەرۆک خەیاڵی هەر لەلای پیلانە ڕەشەکانی خۆی بوو، وازی لە دانانەوەی دوا تەڵە نەدەهێنا، خەیاڵی بەبڕشتی وەک تەونی جاڵجاڵۆکە نەیارەکانی چوون مێروولە و مێشوولەی بێدەستەڵات ئاسا ڕاو دەکرد و قووتی دەدان، کە لە ئەستێرەکان ڕادەما خەفەتی بەوە دەخوارد کە ئەم دەستی بەئەستێرەکان ناگات و خەمی لەوەش دەخوارد کە مانگ بێباک لە دەستەڵاتی پادشایانەی ئەم تریفەی بەسەر دار و بەرد و ئاودا دەڕێژێ، دونیایەکی هیچە مادامەکێ کانی و چەم و جۆگەلە و ڕووبارەکان بێ پرسی ئەو بەنێو ئەو دۆڵ و خەرەندەدا سەفەری بێکۆتایی خۆیان دەکەن، بولبول چ فڕندەیەکی بێناموسە کە بێ فەرمایشتی ئەو دەجریوێنێ، چۆلەکەکان چ بێئەخلاقن کە بێ ئەوەی شەرم لەو بکەن بەسەر یەکدیدا دەتسن. ئەوێک کە منداڵ لەناو بێشکەدا دەترسێنێ، کەچی لە بەرامبەر ئەو سروشتە کێوییەدا دەستەپاچەیە، بێ پرسی ئەو مەلەکان دەفڕن، ماسییەکان مەلە دەکەن، سمۆرەکانیش بەسەر دارگوێزەکانەوە گەمەی خۆیان دەکەن و حورمەت لە سەرۆکی تاک و تەنیای وڵات ناگرن، سەگە بەڕەڵڵاکان لە وەڕینی خۆیان ناکەون و پشیلەکانیش بەبەرچاوی ئەوەوە دەمرێنن و دەکەونە دوای پاشەڵی یەکدی، کە نیشانەش لە مەل و حەیوانە کێوییەکان دەگرێتەوە، لە چاوتروکانێکا ون دەبن و شەقژنی ساچمەی سەرۆک دەنێو ئەو دۆڵ و دەربەندەدا دەنگ دەداتەوە و وەک هەر ڕاوچییەکی مایەپووچ بەدڵساردی دەگەڕێتەوە بن کەپرەکان، ئەم تەنیا بەوە ڕاهاتووە کە زۆر لە نزیکەوە دەمانچە بخاتە سەر تەختی تەوێڵی نەیارەکانی و نێوان هەردوو برۆیان بەگوللەیەک ئاگردا و بیتەقێنێ... نەدەمرد... چەندین جار لە ئاسمانەوە کۆشکەکانی بۆمباباران کران... وەلێ کێ دەزانێ لە کام کۆشکدا خۆی مەڵاس داوە، دەڵێن هەندێ شەو لە کەلاوەکانی دەرەوەی پایتەختدا شەو بەسەر دەبات، پاسەوانانی کۆشکی کۆماریش هەمیشە وت و وریا و تەیار و ئامادەن، هەموو کەس چیرۆکی ئەو پیاوە بەستەزمانەی زانی کە لە بەردەم وەزارەتی بەرگریدا زەرفێکی نایلۆنی لێدەتەقێ و تۆزێکی زەرد بەسەر شۆستەکەوە وەردەبێ، چوار پاسەوان وەک چوار داڵ دەنیشنە سەری و بەشەپازللە و پێلەقە و مستەکۆڵە هەراسانی دەکەن، خەڵک و خوا لێی کۆ دەبنەوە بێ ئەوەی بوێرن لەژێر پۆستاڵەکان دەریبێنن، کابراش بەزمانێکی لاڵەوە سوێند دەخوات کە ئەم تۆزە: تۆزی شەربەتی پرتەقاڵە، بەپەلە

پەرداخێک ئاو لە دوکانێکەوە دێنن، کابراش زۆر بەپەلە چنگێک لە تۆزەکە دەخاتە نێو پەرداخەکە و بەپەنجی شایەتمانەی تێکیدەدا و بەیەکبین هەڵیدەدا، ئەوسا پاش سێ چوار شەق مەرەخەسی دەکەن، پیلانی داروەدەستەکی نزیکیش ببووە مەحاڵ، کچە کارەکەرێکی فلیپینی توانی پیلانی شەش وەزیرەکە پووچەڵ بکاتەوە، سەرۆک بۆ هەر ماڵە وەزیرێک دوو سێ کارەکەری فلیپینی ڕەوانە کردبوو، بێ ئەوەی کەس بزانێ کە پێنج ساڵ زووتر ئەو کارەکەرانە کۆرسی زمانیان تەواو کردووە، ژنە وەزیرەکان بەوپەڕی غەزەبەوە بەمێردەکانیان دەوت: ئەمەیان هیچ ئەدەبێکی تیا نییە کە ئەم کچانە بەکراسی کورتەوە نان و ئاومان بۆ دەگێڕن، وەزیرەکانیش بەچاوی پڕ لە شەهوەتەوە لە لاق و لەتەری کارەکەرە مەمک هەڵۆژەکان ورد دەبوونەوە و بەدرۆوە وەک ئەوەی ناچار بن: جا ژنینە کێ دەوێرێ فەرمایشت و دیاریی سەرۆک ڕەت بکاتەوە، هەر یەکێک لەم کچانە بوو کە پیلانی ڕێکداڕێژراوی شەش وەزیرەکەی ئاشکرا کرد، سەرۆک دەیزانی کە ئەوەی بەکەس ڕاو نەکرێ بەکچۆڵەیەکی ساویلکەی عیشوەباز ڕاو دەکرێ، لە کۆبوونەوەیەکی کتوپڕی ئەنجوومەنی وەزیراندا سەرۆک بەدەم کەفکردنەوە پووچەڵبوونەوەی ئەم کوودەتایەی ڕاگەیاند. هەر دوای گوللەبارانکردنی ئەو شەش وەزیرە نەڕاندبووی: چیتان هەیە زوو فڕێی دەنە دەرێ، چونکە من ناتوانم هەموو ڕۆژێک کۆتان کەمەوە، مەگەر پاش کوودەتاکان بتوانم بتانبینم. قوربان من وەک وەزیری (دارایی) حەز دەکەم ئەوەت پێبڵێم کە بەحوکمی ئەو جەنگە زۆرانەی دەر و دراوسێیەکان کە بەسەر وڵاتە شیرینەکەماندا سەپاندوویانە... خەریکە بودجەکەم خاڵی دەبێ، وا بڕوات مووچەی فەرمانبەرانم پێنادرێ... جا ئەو کەی قسەیە وەزیری گیرفان بەتاڵ، دەتەوێ خاک و خەڵکی بخەینە بەردەستی دوژمنان؟ نابینایت... ئەو هەموو پیلانە نابینی؟ ئەی ناپرسیت بۆچی من هەر ڕۆژە و قاتێک و جووتێک پێڵاو دەکرم؟ دەکرێ یەکێک لەو قاتانە یان پێڵاوانە ڤایرۆسێکی پێوە بێ، میکرۆبێک... تۆ وەزیری بڕیار دەرکە کە لەبری مووچەی هەر مامۆستا و فەرمانبەرێک جووتە پێڵاوێک یان قاتێکی منی بدەنێ و بۆ خۆیان بیفرۆشنەوە، قاتێکی من بیست مووچەی تیا دەبێ... پرسی: چۆنە؟... هەرهەموو وتیان: عالە. وەزیری تەندروستی کە هاوڕێی سەردەمی منداڵیی سەرۆک بوو، شەش ساڵان لەسەر هەمان کورسی دانیشتبوون، کوڕی هەمان گەڕەک بوون، بۆ ئەوەی لە بەرچاوی وەزیرەکانی دیکە خۆ بنوێنێ، بەلە خۆڕادیتنەوە، بەسەرۆکی وتبوو: گەورەم... لەم وڵاتەی ئێمەدا لە جەنابت کەڵەگەتتری تیا نییە، وا بزانم جەنابت (٥٠) لەپێ دەکەیت، شوکر خوا

وای کردووە چاکەتی جەنابت بۆ ئێمەومانان دەبێ بەپاڵتۆ، ئێ خۆ مامۆستا و فەرمانبەرانیش ئەوەندە لەڕ و لاوازن: لە قوونڕا دەمیزن. مەبەستت چییە وەزیری مێش و مەگەز؟ هیچ گەورەم... نەیزانی چۆن خۆی لە غەزەبی بپارێزێ... بەلاقرتێوە و دۆستانە وتی: گەورەم بیرتە کە هەردوو هێشتا هەرزە بووین... زۆرجاران جل و پێڵاوەکانم بەتۆ دەبەخشی، بەدەم هەڵوەشاندنەوەی دەلینگی پانتۆڵەکانەوە دایکت هەزار دوعای بۆ دەکردم... ها... ها... ها... بەچی پێدەکەنیت دەماغسز... تۆ دکتۆری بەیتەری بوویت کردمیت بەوەزیری تەندروستی، بەڵام قەت لەوە ناچێ ببیت بەدکتۆری بنیادەمان. ڕووی لە هەمووان کرد: زۆربەتان چایەچی و چەرچی بوون، شوکری خوا بکەن کە ئێستا وەزیرن و ژنەکانتان حورمەتتان دەگرن، کەوچکی ماڵەکانیشتان هی منە، پاشان جەناب... وەزیری مێش و مەگەز، من ئاگام لێیە لەم هەفتەیەدا سەدەها لۆری پڕ لە دەرمانی ئێکسپایەرت هاوردۆتە ناو وڵات، لە وەزیرەکانی دیکەی خوری بۆوە کە هەرهەموو لە بەرچاوی بزر بن، وەزیری دەرد و دوو تۆ دانیشە... لەوە دەچێ تەندروستیت تەواو نەبێ، ئیدی ئەوەیان دواهەمین کۆبوونەوەی بوو، هیچ کام لە وەزیرەکانی دیکە نەیانوێرا لێی بپرسنەوە، بەچرپە وا بڵاو بۆوە کە لەگەڵ کۆمەڵێ نەیاری دیکە لە مەنگەنەی داون، بەشدارانی کوودەتای دوانزەمینی دەنێو حەوزی تێزابدا تواندبۆوە، بۆ ڕازیکردنی خێڵەکان و پەیوەندیی خوێن هەر یەکە و ژنێکی لێخواستبوون، ژنەکانی بەسەر کۆشکەکاندا دابەش کردبوون، زوو زووش تەڵاقی دەدان... بەبڕوبیانووی هیچ... گوایە دوو سێ لەو ژنانە نەیانتوانیوە جوان خزمەتی ماسییە ڕەنگاوڕەنگەکانی ناو حەوزەکانی بکەن و مردوون. سیخوڕەکانی سەر تەلەفوون پێیان وت کە ژنەکانی بەتەلەفوون قسە لەگەڵ یەکدی دەکەن و گلەیی لە بەختی خۆیان دەکەن، گوایە سەرۆک بەر لە نووستن و پاش بەیەکەوە نووستنێک فەرمانیان پێدەکا بەدیتۆل خۆ بشۆن نەبا ڤایرۆسێک بەسەر لێوی یەکێکیانەوە بێ، دکتۆرێکی لەعنەتی ئامۆژگاریی کردبوو کە هیچ کامیان ماچ نەکات، پاشان بۆ سەرۆکێکی موعتەبەر نەهاتووە دەم بخاتە ناو دەمی ژنێکی کاڵفامەوە، لە شەوی یەکەمی پەردەوە بەهەنیدێکیانی وتبوو: ئەمەیان یەکەمین شەو و دوا شەومە کە لە تەکتا بخەوم، من سەدەها خەمی ئەم مەملەکەتەم بەسەر شانەوەیە، بواری ئەوەم نییە لەگەڵ هەریەکەتان خەریکی ئەم هەڵبەزین و دابەزینە بم، نۆ مانگی دیکە دێمەوە و منداڵێکم لێت دەوێ، وای لێهاتبوو ناوی کوڕ و کچەکانی خۆی لێتێک بچێ، بێگومانبوو لەوەی لەم کارەساتی کۆشک ڕمانەدا هەندێ لە ژن و منداڵەکانی کەوتبنە ژێر داروپەردووی بەسەر یەک

دارماوی ئەو کۆشکەی کە پتر لە سەد ئەندازیار و وەستای دەستڕەنگین و بیناسازە هونەرمەندەکان لێیان خەفتی بوو، ئەوان دڵنیایان کرد کە ئەم کۆشکە بەزەبری بوومەلەرزەش نارمێ و هەڵناتەکێ... ئەی کەواتە چی ڕماندی؟ بێهوودە بوو لە ناوچوونی... ئەوەندە بەگومان و بەدنیهاد بوو تەوقەی لەگەڵ کەس نەدەکرد، زۆر بەسەیری بەشدارانی دوا کوودەتای، بەر لەم کۆشک ڕمانەدا، کوشت. شەو هەرهەموویانی ڕیز کرد و نیوەشەو لە خەستەخانەی سیل و وەرەمەوە بەقەد ژمارەی پیلانگێڕەکان پیاوی وەرەمداری بەچەند ئەمبولانسێکی داخراوەوە هێنایە کۆشک، فەرمانی بەکوودەتاچییەکان کرد کە هەرهەمووان دەم بکەنەوە، ئەوەی ملی نەدا بەزەبری دار دەمیان کردەوە، فەرمانی بەوەرەمدارەکان کرد کە هەریەکە و بەڵغەمێکی نیشتمانپەروەرانە فڕێ بداتە دوڕ دەمی یەکێ لەو خیانەتکارانە تا هەرهەموو بەو میکرۆبی سیلەوە بمرن، بەڵێنی پێدان کە ئەوانیش بۆ چارەسەری ڕەوانەی هەندەران دەکرێن، ئیدی جارێکی دیکە کەس نە پیلانگێڕەکانی بینیبۆوە و نە وەرمدارەکانیش. شۆڕشگێڕەکان هەرهەموو شێوەکانی کوودەتا و پیلان و هەڵگەڕانەوە و هەڵمەت و بۆسە و پەلامارێکیان لە دونیادا تاقی کردەوە... دەیوت: من بۆ خۆم خەونم دیوە و زۆر دەژیم، هەموو پیلانگێڕەکان لەگۆڕ دەنێم.

دواجار شۆڕشگێڕان خۆیان گەیاندە ئەو پیرە باخچەوانەی کە لەناو جێگەدا کەوتبوو، ئەوەندە پیر کە هەردوو گوێی تەپی بوون، ئەو پیرە باخچەوانەی هەموو عومری دەنێو ڕەز و باخەکانی سەرۆکدا بەسەر بردبوو، دوور لە چاوی سیخوڕ و خەفیەکان، نیوەشەوێک پەیوەندییان پێوە کرد، لێی پاڕانەوە:

(تۆ پیرێکی حەکیمی و تەمەنێکی درێژت لە خزمەتی باخچەکانی سەرۆکدا بەسەر بردووە، تا ئێستا دوو کوڕ و زاوایەکت لە شەڕەکانی ئەودا کوژراون، چ نهێنییەکت لایە و ئێمە نایزانین... تۆ دوو ڕۆژت لەم دونیایەدا ماوە، کە سەرکەوتین ناوت دەخەینە سەر لاپەڕەی یەکەمی مێژووی سەرفرازی شۆڕشەکەمان).

دەبوو تا بۆیان دەکرێ دەم بەگوێیەوە بنێن و هاوار بکەن تا گوێبیستی قسەکانیان بێ. لێی پرسین:

(مێژوو چییە؟).

لەوە بەپەلەتر و پرزە لێبڕاوتر بوون بۆی شی بکەنەوە. تکایان لێکرد کە لەوانەیە وشەیەک، ڕازێک، نهێنییەک بۆ ئەوان ببێ بەکلیلی کردنەوەی ئەو دەرگا داخراوە. پێی وتن:

(ئەوەندەی من ئەو کابرایە بناسم لەناوچوونی مەحاڵە، مەگەر نازانن بۆ هەر دەرچوونێکی هەڵقاوهەڵق حەفتا بازنە لە پاسەوانەکانی دەبنە شوورە و دەوری دەدەن).

پاش مشتومڕێکی زۆر پیرەی باخچەوان وەک ئەوەی ڕابوێرێ یان خڵەفابێ بزەیەکی گێلانە نیشتە سەر لێوانی... پێی وتن:

(ئەوەی کە دەیڵێم... من نەموتووە... چونکە لەئاکامەکەی دڵنیانیم).

(گومانت نەبێ... حەز دەکەی خۆت و خاو و خێزانەکەت لە شوێنێکی وا تەقەت دەکەین کە شەیتان زەفەری پێنەبات).

(هەر دەبێ واش بێ... من لە خەفەتی خوێنی کوڕەکانم ئەم نهێنییەتان لەلا دەدرکێنم... دەنا کەس نییە بەقەد من و سەرۆک یەکدییان خۆش بوێ).

(ئەوەشمان ئاگا لێیە).

(لەوانەشە خۆم نەگرم... ئەمشەو قسەتان بۆ دەکەم و سبەی شەو خۆم بچمە خزمەتی و پیلانەکە ئاشکرا بکەم).

(جا ئەوەیان چەندی بەچەند پیرەی باخچەوان؟).

(ئاخر من سوێندی شەرەفم خواردووە کە قەت، تا ماوم، فێڵی لێنەکەم).

(باشە تۆ پێت قەبووڵە تا ئێستا بەملیۆنەهای لەم وڵاتەدا ناردۆتە بەرەکانی جەنگ و بەهەزارەها کوژراو و سەقەتمان هەیە...!).

(کوڕەکانم... خەڵکی بەناوی شۆڕشەوە ئەم کابرایەیان شێت کردووە).

(با واز لەم عاجباتییە بێنین و گوێ لە تۆ بگرین... تۆ بۆ ئێمە چ نهێنییەکت لایە؟).

(خەیاڵێکی هیچە و بەکەڵک نایە... بەڵام من دەمێ ساڵە وەک هەر خەیاڵێکی عەنتیکە خولیام پێوە گرتووە، کوڕەکانم نەخوێندەوارێکی وەکو من چی پێدەکرێ؟ ڕەنگە ئەو خەیاڵەی لە مێشکمدایە جۆرێک بێ لە خڵەفان و هەڵبزرکاندن... هی ئەوەیە لە دەردە پیرییەوە نزیک بێ... نەک بیرۆکەیەک بۆ شۆڕشگێڕان).

(هەرچییەک بێ... ئێمە لەوە پتر زەرەر ناکەین کە زەرەرمان کردووە).

لە دوای دۆشدامانێک و مردنی خەندەیەکی پیر لەسەر لێوانی پێی وتن:

(ئێوە دەزانن کە سەرۆک و کوڕ و کچەکانی چەند حەز بەبەخێوکردنی مەل و حەیوان دەکەن، جۆرەها فڕندە و حەیوانی سەیر و سەمەرە کە من بۆ خۆم لە ژیانما نەمدیون، گەر باخچەکانی سەرۆک ببینن، گەر قەفەز و حەوزەکان سەیر بکەن، لە مەیموونەوە تا سمۆرەی

تیایە، جۆرەها ماسی، بەچواردەوری کۆشکەکانیدا چی مەل و حەیوانی کێوی و ماڵیی عاجباتی هەن کە لەم وڵاتەی خۆمان نین، لە هیند و چین و دارستانەکانی ئەفریقاوە هاوردوونی، لە بولبولەوە بیگرە تا خەرتەل، لە شێرەوە تا شەمشەمەکوێرە، تەنیا حەیوانێک کە منداڵەکانی سەرۆک بۆی دەگرین و ئەمیش خۆی حەزی پێناکات کەروێشکە، ئێوەش خۆتان دەزانن بۆ... من خۆم دەتوانم لە ڕێی باخچەوانەکانی دیکەوە کە زۆربەیان هەر کۆنە یاوەری خۆمن و بەردەستییان کردووم وا دەکەم منداڵەکانی سەرۆک پتر وڕک بگرن و بۆ کەروێشک ڕاگرتن بغەزرن و داوای بکەن، بێشک پاش ئەو هەموو غەزرین و پاڕانەوەیە سەرۆک حەز ناکات دڵی منداڵەکانی بشکێنێ...).

پیرە شۆڕشگێڕەکان لە یەکدی ڕامان و بەسەرسامییەوە لە پیرە باخەوان ڕامان و لێیان پرسی:

(حیکمەت چییە لەوەدا کە تۆ دەتەوێ منداڵەکانی سەرۆک بۆ کەروێشک ڕاگرتن لە باوکیان بپاڕێنەوە... پیرە باخەوان تۆ دەزانی ئێمە بۆچی هاتووینەتە لات؟).

بە بڕوای باخەوانێکی دونیا دیدەوە کە هەر خەیاڵێکی پووچی خۆی خۆش بوێ پێی وتن:

(بۆ ئەوەمە کەروێشکەکان کۆشکەکانی سەرۆک بنکۆڵ بکەن و برمێن، بەڵکو ئەوە خوایە لەژێر داروپەردووی بەسەر یەکدی دارماوی یەکێک لە کۆشکەکانی بەمردوویی دەربێنین).

لە هەموو شۆڕشگێڕەکان پیرتر بەلاقرتێوە بەپیرە باخەوانی وت:

(لەوە دەچێ حەزت بەسوعبەت بێ، یان گاڵتەت بەخەونی ئێمە بێ...!).

(هەرگیز... ئێوە تەمەنی خۆتان لە پیلان و کوودەتا بەسەر برد... چی تیایە ئەو کوودەتایەی لە خەیاڵی مندایە تاقی بکەنەوە...!).

(کام کوودەتا؟).

(کوودەتای کەروێشکەکان!).

بە قەهر و خەمێکەوە تریقانەوە و لە هەمووان لاوتر پرسی:

(حیکمەت چییە کە سەرۆک ئەوەندە ڕقی لە کەروێشکە... تۆ بڵێی بەم کوودەتایەی جەنابتی زانیبێ؟).

(ئەگەر پێڕابواردنیش بێ لە تۆم قەبوڵە، چونکە هێشتا لە خەیاڵی شێتانەی پیرە

باخەوانێک تێناگەی کە دەیەها شۆڕش و هەڵگەڕانەوە و کوودەتا و پیلانی پووچ و هەڵوەشاوەی دوو نەوە لە شۆڕشگێڕانی بینیوە... بۆ وەڵامی دروستی پرسیارەکەشت مەگەر تۆ و هاوەڵەکانت نازانن ئەو ساڵە سەرۆکی یەکێک لە وڵاتە دراوسێیەکان سەرۆکەکەتی بەکەروێشکێکی ترسنۆک شوبهاندبوو).

بە نەرمە تووڕەبوونێکەوە بەپیرەی باخەوانی وت:

(سەرۆکی من نییە... مەگەر سەرۆکی ئێوە بووبێ).

(ڕاست دەکەی... ڕاست دەکەی... ئەو سەرۆکی من بووە... من باخەوانی ئەو بووم، بۆ ماوەی پتر لە دەیەها ساڵ... سوێندی شەرەفیشم خواردووە کە هەرگیز خیانەتی لێنەکەم... بەڵام منیش وەک تۆ ئەو خەڵک و خاکەم خۆش دەوێ... ئەوەتا لە ماڵەکەی خۆمدا و بەدزییەوە پێشوازیتان لێدەکەم).

(بەڵام وا هەست ناکەی کە خەیاڵی - کوودەتای کەروێشکەکان - جگە لە خەون و خەیاڵێکی پووچ هیچی دیکە نییە).

(دەکرێ وابێ... بەڵام تۆ و هەڤاڵەکانت چ خەون و خەیاڵ و کوودەتایەکی جوانترتان لەلا هەیە...؟).

هەرهەموویان خامۆش و بێدەنگ، غەمگین لەژێر باری دۆڕانی چەندەها کوودەتا و هەڵگەڕانەوە و پیلانی ڕەش لە پیرە باخەوان ڕادەمان، سەر لەسەر ئەژنۆ و دەست لەژێر چەنەی خەفەت، بیریان لەوە دەکردەوە ئاخۆ ئەوەیان خۆدزینەوەی باخەوانە لە دوا پیلانی کوودەتاچییەکان، ڕێزگرتنی سوێندی شەرەفی خۆیەتی لە بەردەم سەرۆک، یان هەر بەڕاستی کوودەتای کەروێشکەکان خەون و پیلانێکی پڕ لە حیکمەتی پیرەمێردێک بێ کە لە دوای دەیەها جەنگ و کوشتار و نائومێدی وەها خەیاڵێکی سەیر و پڕ لە مەزاق بووبێ بەخولیای... کە زانی هەرهەمووان بێدەنگن و سەرسام، بەزرنگەی دەنگێکی ژەنگاوییەوە وتی:

(ئێوە نازانن کە بۆ ڕاگرتن و لە قەفەزنانی هەر باڵندە و گیانداریک سەرۆک حیکمەتی خۆی هەیە، شێر پادشای گیاندارانە، وەک خۆی کە پادشای هەمووانە، پڵنگ هەڵمەتبەرە، ڕێوی فێڵبازە، سەگە بەوەفایە، پشیلە سپڵەیە، گورگ پارێزشکێنە، ورچ مل نادا و... ئیدی بەیادی سەردەمی منداڵی بۆ هەر مەل و فڕندە و حەیوانێک حیکمەتی خۆی هەیە... جگە لە کەروێشک کە ترسنۆکترین حەیوانە و گۆشتەکەشی لیقنە و بێ تام).

(باشە گرێمان لە ڕێی باخچەوانەکانی دیکەوە واتکرد منداڵەکانی سەرۆک کەروێشک ڕابگرن... ئەوەیان چی لە پیلانی ئێمە دەگۆڕێ؟).

(چۆن؟ ئێوە هەقتان چییە... ئێوە کە لە سێیەمین هەڵگەڕانەوە و پیلان و کوودەتا نائومێد بوون و هاتوونە لام بۆ ڕێنمایی وا چاکە تاسەر گوێ لە من بگرن... با ئەمجارەیان کوودەتای کەروێشکەکان خەیاڵێکی پووچی من بێ).

(چۆن...؟).

(کەروێشک خولقێکی سەیری هەیە، لەتاو ترس و تۆقینی خۆی قۆرتی زۆر قووڵ لە زەوی لێدەدا و بەپێچ و لوول بەهەموو لایەکدا هەڵیدەکۆڵێ، لە هەر شوێنێکدا بژی دەیکا بەچاڵ و کۆندڕی بێ سەرەتا و کۆتایی، لە زاووزێکردندا هیچ حەیوانێک نایگاتێ، لە هەر زانێکدا دە - دوانزە بەچکەی دەبێ و کەمیشیان دەمرن، بیری لێبکەرەوە تا شەش حەوت ساڵی تر ئەو هەموو کوڕ و کچانەی سەرۆک، هەریەکە و چەند کەروێشکی دەبێ، پاش ئەوەندە ساڵە کۆشکەکەی سەرۆک بەسەر کەروێشکدا وێران دەبێ...).

بە سەرسامی و زار داپچڕینەوە لێیان پرسی:

(یانێ تا حەوت هەشت ساڵی دیکەش چاوەڕێ بین؟).

(چار چییە... ئێوە عومرێکە چاوەڕێن... من بۆ خۆم وەک پیرە باخەوانێکی خلەفاو لەم خەیاڵە هیچە زیاتر هیچی دیکەم نییە. بەپارەش لێتان نەکڕیوم... من دڵنیام گەر سەبرێکی شۆڕشگێڕانەتان هەبێ، ئەوسا دەبینن کە چۆن کۆشکەکانی سەرۆک بنکۆڵ دەبن و بەسەر خۆی و خانەوادەکەیدا دەڕمێن...!).

بە غەزەبێکی شۆڕشگێڕانەوە لە هەمووان پیرتر وتی:

(تا ئەوسا من مردووم...!).

قسەکانی پیرەی باخەوان لە زارێکی بێ ددانەوە پچڕ پچڕ دادەکەوتن، بێباک لە خولیا و دڵگەرمیی ئەوان وتی:

(من نەموت بەعەقڵ سووک و خلەفاوم تێدەگەن، ئێوە لە دوای ڕژانی ڕووبارێک لە خوێنی هاوڕێکانتان هاناتان وەبەر من هێناوە، منیش ڕزگاری ئەو خەڵک و خاکە لە کوودەتای کەروێشکەکاندا دەبینم، ئەمەیان دوا خەونی هەڵبزرکاوی منە، گەر سەری نەگرت دەست لە شۆڕش بشۆن و چاوەڕێ بن تا بەدەردی خوا دەمرێ... پاشان من گرەوم لەسەر ژیان و مەرگی کەستان نەکردووە، فاڵچیش نیم تا ڕەمڵی ئەوە لێبدەم تا سەرکەوتنی کوودەتاکە کێ دەژی و کێ دەمرێ...!).

پیرەی باخەوان لە ڕێی خزمەتکار و دەرگاوان و کارەکەر و جلشۆر و کۆنە باخچەوان و ئاشپەزەکانی سەرۆکەوە، لە ڕێی ئەو منالانەی کە هۆگری پیرەی باخەوان بوون، لە کوڕ و کچانی سەرۆک، لە ڕێی ئەو منالانەی کە هاوزای منداڵەکانی سەرۆک بوون لە قوتابخانەدا... دەبوو پیرەی باخەوان ڕێ بۆ سەرکەوتنی کوودەتاکە خۆش بکات، سەرۆکیش زۆر هەوڵی دا کە منداڵەکانی پاشگەز بکاتەوە... ئاخر کەروێشک و کۆشکیان نەوتووە، حەیوانێکی هیچ و ترسنۆکە، گۆشتەکەی لیقنە و خاک دڕیشە و باخچەکان وێران دەکەن... نەخێر... بێهوودە بوو... وای لێهات سەرۆک خولقی پیاسەی ئێوارانی ناو باخچەکانی نەمێنێ، چیمەنەکان تا دەهات لێرە و لەوێ گەڕتر دەبوون، بەهەر چواردەوری کورسی و مێزی سەرۆکدا لە زیقەزیق و ڕاوڕاوێن نەدەکەوتن، بۆ هەرکوێ دەچوو ساتمەی لە کەروێشک دەکرد، لە خەمی وێرانبوونی گوڵ و چیمەنەکانی شەڕی بەپاسەوانەکانی خۆی دەفرۆشت، حەزیشی نەدەکرد منداڵەکانی بەیەکەوە نووسان و جوتبوونی کەروێشکە نێر و مێیەکان ببینن و بەدیار زانی کەروێشکە مێیەکاندا دۆش دابمێنن و بۆیان بگرین ئەو وەختەی وەک ژنی هیلاک بەدەم بەرەژانەوە دەنرکێنن، هێشتا لەناو هەلیکۆپتەرەکەدا بوو کە ڕووەو پایتەخت ئاسمانی شەق دەکرد لە خۆی دەپرسی ئاخۆ دەبێ کام لە ژن و منداڵەکانی دیکەی لەژێر داروپەردووی کۆشکی ڕماودا مردبێتن؟ ئاخۆ ئەو هەموو مەل و ماسی و حەیوانانەی ناو قەفەز و حەوزەکان چییان لێهاتبێ؟ ئەو سەدەها کەروێشکە ڕەش و بۆر و زەرد و سیامی و هاڤانی و مەدغەشقەرییانەی کە ئەم حەزی دەکرد لە فەرووەکانیان کڵاو بۆ خۆی دروست بکا، ژنی گەورە و منداڵەکانی لە ترسی غەزەبی سەرۆک هەناسەیان لەخۆ بڕیبوو... نقەیان نەدەکرد، کە چاوانی سوور هەڵدەگەڕان و هەردوو گۆشەی لا لێوی کەفیان دەکرد، هی ئەوە نەبوو کەس لەخۆیەوە پێبکەنێ، بگری یان لەژێر لێوەوە ورتەیەک بکا، لە ئاسمانەوە، لەودیو پەنجەرەی هەلیکۆپتەرەکەوە سەیری خوارەوەی دەکرد، تا پایتەخت لەتاو ئەو خوێنەی بەری چاوی گرتبوو هیچ کام لەو شار و گوند و شاخ و دەشت و دۆڵ و ڕووبار و دارستانانەی نەبینی کە بەسەریاندا هەڵدەفڕی، لە دوورەوە وەدەرکەوت کە کۆشکی زۆر جوان و بەرز و بڵندی بەسەر یەکدیدا ڕماوە، وەک کێوێکی هەوربڕ هەرەسی هێنابوو، بەدڵێکی پڕ لە داخ و قینەوە شەپازللەیەکی خێواندە پەنا گوێی فڕۆکەوانەکە تاوەکو هەلیکۆپتەرەکە بەلایەکدا لار بکاتەوە تاوەکو باشتر لە داڕمانی کۆشکە نازدارەکەی وردبێتەوە و هەتا زووە بزانێ تا چ سەر و حەدێک کۆشکی شاهانەی داڕماوە... نەدەبوو... قەت نەدەبوو لەو کۆشکە دوور بکەوێتەوە، ئەوەتا لە یەکەمین گەشتی

بۆ هاوینەهەوارەکان زەفەریان پێبرد و نەیارەکانی خۆیان گەیاندە کۆشک و تەقاندیانەوە، دەبێ کەسانێکی زۆر نزیک لە کۆشک دەلیلی کوودەتاچییەکان بووبن، دەنا کێ زاتی ئەوە دەکا کۆشکی تۆکمە و دامەزراوی سەرۆک بتەقێنێتەوە؟ هەر لە ترسی پیلانگێڕان بوو کە چەندین دەعوەتی وڵاتانی ڕەت دەکردەوە، گەرەکیان بوو لە پایتەخت بێتە دەرێ تا دوژمنانی خوێنخۆری زەفەری پێ ببەن، ئەم بەوە بەناوبانگە کە چەندین وەچەی لە خیانەتکاران و هەڵقە لەگوێی بێگانانی نائومێد و دڵسارد کردبوو، ئەو دز و چەتە و تەماعکارانەی ناحەزانی سەرۆک لە دەرودراوسێ یارمەتییان دەدەن و لەودیو سنوورەوە بەچەک و تقافەوە پێ دزکە دەکەن و ناویان لە خۆ ناوە شۆڕشگێڕ، سەرۆک وەزیران و هەرهەموو وەزیرەکان و پەرلەمانتاران و کاربەدەستە گەورەکانی دەوڵەت لە ترس و تۆڵە و غەزەبی سەرۆک بەچواردەوری کۆشکی داڕماودا هەڵقاوهەڵق بازنەیەکیان دروست کردبوو، نەیاندەوێرا شۆڤڵەکان بخەنە گەڕ، ژنی دووەم یان دەیەمی سەرۆک و منداڵەکانی لەژێر ئەو داروپەردووەدا دەربهێنن، کە سەرۆک لە دوورەوە دەرکەوت خۆیان غەمبار کرد و پەیتاپەیتا ئەوەندەی گەلۆگیپاڵ بیهێشتبا دەنووشتانەوە و لەو داروپەردووە نەوی دەبوون و وەلایان دەدا وەک ئەوەی بەدوای گەنجینەیەکدا، گەنجینەیەکی ونبوودا، بگەڕێن، هەرهەموو پیاوانی دەوڵەتی لە ترسان وەک کۆمەڵێک منداڵی گوناهبار ڕووخساری خۆیان لەو دەشاردەوە و بەهەڵگرتنەوەی خشت و بەردەکان تەواو خۆیان سەغڵەت کردبوو، هەر لە دوورەوە هاواری کرد:

(واز لەو داروپەردووە بێنن مالۆسینە...).

هەرهەموو شەلاڵی ئارەقە خۆیان کێل کردەوە، وەک پرسەدار دەستیان لەسەر یەک دانا و سەرکز لە بەردەمیدا وەستان، کەسیان زاتی نەدەکرد سەیری ناوچاوی سەرۆک بکات، دوو بڵێسەی سوور لە چاوانی دەپرژا و ئەو ناوەی دادەگیرساند، سەدەها گاردی کۆماری بەکلاشینکۆفی سوارەوە چواردەوری کۆشکە ڕماوەکەیان ئاوەدان کردبۆوە، پەنجەکانیان لەسەر پەلاپیتکە وەک ڕەوە سەگێکی هەوشاری بەچواردەوری خۆیاندا دەیانڕوانی، سەرۆک لێیان نزیک بۆوە وەک ئەوەی بۆنیان بکا و بزانێ کامیان گوناهبارە... هاواری کرد:

(سەرهەڵبڕن ملکەچینە... ئەم کۆشکە چۆن ڕما؟ ئێوە لە کوێ نوستبوون؟ بەشەرەفم هەرهەمووتان ترۆ دەکەم).

هەندێکیان بەترسەوە، ملیم بەملیم، سەریان بەرز کردەوە و لە بۆشایی ئاسمان ڕادەمان، نەک ناوچاوی سەرۆک.

(لالەن... بۆ قسە ناکەن؟).

بە چەند ڕستەیەکی تێکەڵ و پێکەڵ زمانی سەرۆک وەزیران تەتەڵەی کرد و جێگری سەرۆک بۆی تەواو کرد:

(قوربان کەروێشکە لەعنەتییەکان...!).

هەردوو شادەماری لاملی ڕەپ بوون و بەقیژەیەک کە وایکرد چەند وەزیرێک خۆیان تەڕ بکەن:

(کەروێشکی چی بێ غیرەتینە... تێکچوون؟).

(گەورەم... گەورە ئەندازیارێکی کۆشک دەڵێ بنکۆڵکردنی بناغەی کۆشک لەلایەن سەدەها کەروێشکەوە بۆتە مایەی ڕووخانی...!).

وەک مامۆستایەکی تووڕە کە لە قوتابییەکی تەمبەڵ نزیک بێتەوە و بیەوێ گوێی ڕابکێشێ، لێی نزیک کەوتەوە، سەرۆک وەزیران لە ترسانا و بەپەلە پارچەکاغەزێکی لە گیرفانی چەپی چاکەتەکەی دەرهانی، وەها شپرزەبوو کە تا دۆزییەوە هەرهەموو گیرفانەکانی پانتۆڵ و چاکەتەکەی پشکنی... بەدەم تەتەڵەکردنی زمانەوە کەوتە خوێندنەوەی بەشە گرنگەکەی ڕاپۆرتەکە کە گەورەی ئەندازیاران ئامادەی کردبوو:

(قوربان... ئەوەتا... وەک دیارە و دەبینی کە لە سەد لاوە کەروێشکەکانت کۆشکەکەیان بنکۆڵ کردووە، هەر کەروێشکێک بەپێی ئەندازەیەکی تەواو دەتوانێ تا مەودای شەست مەتر خاک بدڕێ، شەست سەد مەتر بەهەر لایەکدا، یانێ بەپانتایی پێنج هەزار مەتری چوارگۆشە، ئەگەر هەر کەروێشکێک بترسێ، لەوەش قووڵتر و درێژتر ژێر خاک هەڵدەدڕێ، بۆ هەمیشە ژمارەی قۆرت و کۆندڕەکانیش بەژماردن بیژمێری پێنج بەقەد ژمارەی کەروێشکەکان، وەک زانیمان لەم کۆشکەی جەنابت پتر لە سێ سەد کەروێشکی تیابووە، کەواتە بەپانتایی هەزارەها مەتری چوارگۆشە زەوییان هەڵدڕیوە...).

سەرۆک لە داخی ڕیزکردنی ژمارەی کەروێشک و لێکدانی بەژمارەی ئەو مەترانەی لە خاکی ژێر کۆشکەکەی هەڵکۆڵراون پاڵێکی بەسەرۆک وەزیرانەوە نا و پشتاوپشت ڕەتی برد و لەسەر کەڵەکەبەردەکانی پاشماوەی کۆشکی داڕماو قونی دادایەوە... بەغەزەبێکەوە وتی:

(خیانەتی ئەو ئەندازیارانەی تیایە کە نەخشەی کۆشکەکەیان بۆ داڕشتووم، بەشەرەف هەرهەموویان هەڵدەواسم، کۆشکێک بێ و کەروێشک بیڕمێنێ... دەبێ چ ساختە و فێڵێک لە بناغەکەی کرابێ؟).

هەر لەسەر کەڵەکەبەردەکان ڕوونیشتبوو، نەیدەوێرا لە ترسی تووڕەیی سەرۆک هەڵبستێتەوە سەرپێ... لەبەر خۆیەوە وەک کەسێک بیۆڵێنێ دووبارەی دەکردەوە:

(قوربان فەرمانم دا هەرهەموو ئەندازیارەکان بگرن و بخرێنە بەردەم لێپرسینەوە).

(هەرهەموو ئەوانەش بگرن کە وایانکرد منداڵەکانم حەز بەکەروێشک ڕاگرتن بکەن...).

(قوربان لەمەدا گوناهی باخەوانەکانە).

(لەداریان بدەن...!).

(ئاشپەزەکانیش...؟).

(ئەوانیش...!).

(قوربان... دڵنیاش بەلەوەی کە دوای سەفەرەکەی جەنابتان کەسێک لە خانەوادەکەی بەڕێزتان لەو کۆشکەدا نەبووە، هیچ کام لە ژن و منداڵەکانت زەرەرمەند نەبوون... بەپێی ئەو زانیارییانەی لامانە هەرهەموو لایەک شوکر سەلامەتن...!).

شێتانە و بەدەست و پەنجەیەکی لەرزۆکەوە چروتێکی لە پاکەتەکەی بەرباخەڵی دەرهێنا و وەزیری تازەی تەندروستی فریا کەوت و بۆی ئاگر دا... دوای مژێکی قووڵ و بەباکردنی دووکەڵێکی چڕ... پرسی:

(ئەی کۆشکەکانی دیکە... خۆ هەرهەموویان بوونەتە کولانەی کەروێشکەکان...؟).

(قوربان چەندە فریا کەوتبین هەموو کەروێشکەکانمان کۆ کردوونەتەوە و لە چەندین قەفەزدا بەندمان کردوون... چاوەڕێی فەرمانی جەنابتانین...!).

(سەرۆکی ئاژەڵان... من دەمەوێ بزانم کۆشکەکانی دیکەش لەوەدایە بڕمێن؟).

(گەورەم... یەکە ئەندازیاری کۆشک کە ئەویش وا لە بەندیخانە مەترسیی ئەوەی هەیە کە یەک دوو کۆشکی دیکەش بڕمێن...!).

(دەچێتە عەقڵەوە ترسنۆکترین حەیوان... سێ سەد – چوار سەد کەروێشک کۆشکێک... کۆشکێکی وا شاهانە بڕمێنێ؟ هەبێ و نەبێ پیلان و کوودەتای دوژمنانە...!).

(گەورەم چاوەڕێی فەرمانی جەنابتانین... بەچی فەرمان دەردەکەی؟).

(هەڵواسین... هەرهەموو ئەو ئەندازیارانەی نەخشەی کۆشکێکی وا فشۆڵیان بۆ داڕشتم کە پێکۆڵی چەند کەروێشکێک بیرمێنێ... هەرچی کەروێشکی ناو قەفەزەکان هەن سەریان ببڕن... بیانکەن بەخۆراکی سەگەکانم، ڕێوی و گورگەکانم... لە نێو شاخ و داخ و لە پێدەشتەکاندا ڕاویان بکەن و بیانکوژن، با توخمی ئەو حەیوانە هیچە ببڕێتەوە... مەهێڵن چیتر لە بازاڕ کڕین و فرۆشتنی لەسەر بکرێ، نامەوێ وێنەشی لە هیچ شوێنێکدا بمێنێ، خۆ دەکرا لێرە بم و بەسەرمدا بڕمێ... وەرە لە دەیەها کوودەتا قورتارت بێ کەچی کەروێشک کۆشکت بەسەردا بڕوخێنێ... ئەوەیان دەبووە مایەی گاڵتەپێکردنی هەرهەموو دوژمنان و نەیارانم...).

ئیدی دوای فەرمانی سەرۆک لە وڵاتدا بوو بەهەڵڵا و قاو... ڕاوەدوونان و کوشتن و سەربڕینی کەروێشکە ماڵی و کێوییەکان، ڕاوچییەکان وازیان لە ڕاوی ئاسک و بزنەکێوی و کەڵەکێوی و کۆتر و پۆڕ و قەتێ و شەهێن و دووبرا هێنا، سەدەها تانجی و تووڵەیان خستە دوای کەروێشکە ترسنۆکەکان، فەرمانی سەرۆک ئەوەبوو کە هەرهەموو کەروێشکەکانی ناو کۆشکەکانی سەر ببڕێن و بەسەر هەژارانی پایتەختدا دابەش بکرێ و ببێ بەخێر و سەدەقەی سەلامەتیی سەری سەرۆک، ئەوەش وا دەکا بۆ ماوەیەک هەژاران بۆ سەرۆکی پایەدار دەست بەدوعاوە بن، خەڵکی عەوام نەیاندەزانی ئەم مەیلەی سەرۆک بۆ قڕکردنی کەروێشکەکان لە پای چی هاتووە، سەرۆک هەڕەشەی لە هەرهەموو وەزیرەکان و پەرلەمانتاران و کاربەدەستان کرد کە ناکرێ لەلای ژنەکانیشیان باس لە کوودەتای کەروێشکەکان بکەن، هەر بەوانیش داروپەردووی بەسەر یەکدی داڕماوی کۆ کردەوە و وەلای دان... دەبوو بۆ شتە دەگمەن و گرانبەهاکانی ناو کۆشک بگەڕێن و بەوپەڕی دەستپاکییەوە بخرێنەوە بەردەستی سەرۆک، دەنگوباسی ڕاوچییەکان و سەربردەکانی کۆن و تازەی بەزم و ڕەزمی ڕاووشکار لە هەموو کۆڕ و کۆبوونەوە و دانیشتنێکی چایخانە و دیوەخانە و نەخۆشخانە و قوتابخانە و تیاترۆخانە وێردی سەر زمانی گەورە و بچووک بوو، هەرهەموو دەستەڵاتدارانی سوێند دا کە ناکرێ باس لە ڕمانی کۆشکی گەورە بکەن، هەر کاربەدەستێکی دەوڵەتی، هەر وەزیر و جێگر و بەڕێوەبەرێک بۆی هەیە لە خەزێنەی دەوڵەت پاداشتی باش بدا بەهەر کەسێک کە بەڵگەی هەبێ کەروێشکێکی کوشتووە، ڕاو کردووە، خواردووە، سووتاندووە، بەند کردووە، مەزن و منداڵ بۆ ڕاوی کەروێشکێکی کێوی بەو دەشتودەر و هەرد و کێوەدا بڵاو ببوونەوە، وای لە هێرشی تووڵە و تانجییەکان و پەلاماری سەگە لمووز خوێناوییەکان، تەقەی تفەنگ و شەقژنی ساچمەزەن دەنێو دۆڵ و

کێوەکان، قروسکە و نووسکەی سەگی هەوشار و مل شکاندن و نرکە وناڵەی خنکاوی کەروێشکە بەستەزمانەکان، ئەسپسوارەکان بەسینەی پڕ لە شکۆ و فیزێکەوە دەمەوئێواران دەڕژانەوە ناو کوچە و کۆڵانەکان، هەریەکەیان چەندین کەروێشکی خوێناوی بەلاتەنکێشی ئەسپەکەیەوە شۆڕ کردبۆوە، وەها خوێناوی کە هەر چوار پەلی ئەسپەکانیان لە خوێندا سوور دەبوون، سەردەمی قایشی کەسکی داکوتراو بەهەڵقە و زنجیر گەڕابۆوە بۆ هەڵواسینی نێچیرەکان، وای لە تەقینی کەللەسەری کەروێشکە گوێ پانەکان، هەر ڕاوچی بوو بەفیزەوە لە ئەسپەکەی دادەبەزی و هەردوو گوێی درێژی کەروێشکێکی خوێناوی دەگرت و بەرزی دەکردەوە و دەرودراوسێی پێ سەرسام دەکرد، لە ڕێگەوبانەکانی دەرەوەی شارەکان هەمیشە لاشەی کەروێشکی فلیقاوە بەسەر جادەوە تێکەڵ بەلاشەی گەنیوی پشیلە و سەگەکان دەبوو، لەو دەشتودەرەدا گێژەلووکە و گەردەلوول و تەپوتۆزی ڕاوچییەکانی لە یەکدی بزر دەکرد، بەهەڵە چوار ڕاوچی بریندار و دووانیش لەو هەرای ڕاووشکارەدا کوژران، گەرچی هێشتا ناوەڕاستی هاوین بوو کەچی کەروێشکەکان لە ترسی ڕۆحی خۆیان لە جووتبوون و زاووزێ کەوتن، گریان و پاڕانەوەی منداڵەکانی سەرۆک وای نەکرد دڵی نەرم بێ و ئەو هەڵمەتی قەتلوعامەی کەروێشکەکان ڕابگرێ، غارغارێنی ئەسپ و گڕکەوتنەوە ئەو وەختەی ناڵ دەیدا لە بەردەڵانی خاکێکی ڕەقەنی و حیلە و پڕمەیان دڵی لەرزیوی کەروێشکەکانی لە ڕیشەوە هەڵدەکەند، ڕاوچی لە ناڕاوچی جیا نەدەکرایەوە، هەرکامەیان بووایە بەسەر هەر حەیوان و پەلەوەرێکی دیکەدا بازی دەدا، بەسەر هەر نێچیرێکدا و نیشانەی لە کەروێشک دەگرتەوە، هەموو کون و کەلەبەرێک دەگەڕان، کونە شاخ و ئەشکەوتەکان، هەرد و وەرد و دۆڵەکان، جەنگەڵی چڕ و نێو دار و دەوەن و زەبەند و دارستان و قامیشەڵان و قامیشەڵانەکان، هەر پەناوپێچێک، هەر کونێکی دەمکراوە لە خاکدا کە نەک هەر کەروێشکێکی پێوە بچێ، بگرە گەر مشکێک بتوانێ خۆی تیا مەڵاس بدات... سمۆرەیەک... دەیانپشکنی، جۆرەها ماشێن لەو ئاقارانەی وڵاتدا تۆز و دووکەڵیان جێدەهێشت، باوکان منداڵەکانیان فێر دەکرد کە چۆن چۆنی تەڵە و فاقە بنێنەوە، گەنجە ملهوڕەکان خۆشییان لێدەهات بەتڕەتڕی ماتۆڕەوە بکەونە دوای کەروێشکە زەندەقچووەکان، چ ڕەشەڕاوێک بوو... کۆنە ڕاوچی و تفەنگچی هاتنەوە مەیدانێ، تفەنگەڕەشکە و تفەنگەشینکە و ساچمەزەنی فڕێدراو لە نێو گەنجینە و سەرتاقەکان چەور کرانەوە، باز و شەهێن و هەڵۆ و دووبرا فێرکران هەر بەدەم فڕینەوە چڕنووق لە پشتەملی کەروێشکەکان گیر بکەن و بەرەو ئاسمان هەڵیانفڕێنن و دڵڕەقانە دەنووک لە کەللەسەریان

بدەن و لە حەواوە هەڵیانبدەنە خوارێ، شاخنشینەکان ژێر کەپر و ساباتەکان دەگەڕان، دەشتەکییەکان ژێر دەوارەکان، شوورەیی بوو ڕاو نەزانی و لە پارێزی نێچیردا وت و وریا نەبیت، یەکێک پارێزی بدۆڕاندبا و کەروێشک لە بەردەستی قورتار بووایە... لە سەد لاوە جرتیان بۆ دەکێشا، مەشقی ڕاو بۆ تازە ڕاوچییەکان ببووە مەشقی نیشانەگرتنەوە و نیشانەشکاندن: من تەختی تەوێڵی ئاگر دەدەم، من سینگوڕکی، من چاوی چەپی، ئەوەیان هونەر نییە... من نیشانە لە گوێی ڕاستەی دەگرمەوە و وا دەکەم گوللە لە گوێی چەپییەوە دەربچێ، ئەسپسوار ئەوەیە پێشی لێبگرێ و لەو خۆشبەزتر بێ و بەسمی ئەسپەکەی نێچیر بشێلێ، وای... چی ڕق و کینە دەرهەق بەسەرۆک هەبوو... ڕاوچییەکان و تفەنگ بەدەستەکان بەسەر کەروێشکەکاندا ڕشتیان، ڕاوچییەکان فریا نەدەکەوتن تانجییەکانیان ڕست بکەن، چەندین لەوان کە سەگ و تانجییەکانیان ماندوو دەبوون و بەکەروێشکە خۆشبەزەکان ڕانەدەگەیشتن... لە داخانە تانجی و سەگەکانیان دەکوشتن، تانجی تەمبەڵ و وەستۆک بۆ هەر سوار و ڕاوچییەک مایەی شەرمەزاری بوو، کوڕیژگە زۆر هار و چەتوونەکان خاکیان هەڵدەدڕی... ئەوە خوایە چەند بەچکە کەروێشکێکیان دەست بکەوێ، ڕەشەمێ بوو... کەچی تازە مێیەکانیان بەفاڵ دەهاتن و لەتەک نێرەکان خۆیان دەگرخاند و فریای خۆهەڵتێسوون و بۆن پێوەکردن نەدەکەوتن کە لەناکاو شەقژنی گوللە و هەیاهووی ڕاوچییەکان لێکی دەکردن، ئەوانەشی کە فریای جووتبوون و ئاوسبوون دەکەوتن، بەدەم غارغارێنێ و هەڵات هەڵاتەوە، بەدەم ترس و تۆقین لەو ڕەشە ڕاوەوە یان هەتاوی گەرم و بێئاوی دەیکوشتن، یان بەدەم نرکە و ناڵەی ژان و زانی کتوپڕەوە بەدرێژایی ڕێگاکان و تا ناووک پچڕانی کەروێشکە تازەبووەکان خۆڵ و بەرد سوور دەبوون لە خوێناو، یان دەکەوتنە بەر کەڵبەی تانجی و سمی گڕاوی ئەسپەکان، بەجێ دەمان بێچووە کەروێشکی لە خوێنگەوزیو لەنێو دار و دەوەنان، بێئاگا لە خۆیان دەنێو دەغڵ و بن تەڕاش و ژێر تاشەبەردەکان ڕاوچی و سەگەل و تانجی و توولەکان دەگەیشتنە سەریان، لەناکاو گوللەیەک خوێن و گۆشتی دوو کەروێشکی تێکئاڵاوی تێکەڵ دەکرد، چ دڵڕەقانە کوریژگەکان دەنێو ئەو هەرد و شاخ و کێوەدا چیلکە و داریان کۆ دەکردەوە و لێرە و لەوێ ئاگریان دەکردەوە، کوتە گۆشتی کەروێشکیان دەخستە سەر بەردە داغبووەکان، لەو گۆشتە لیقن و هەلاهەلایە تێر نەدەبوون، هەواڵی ئەو ڕەشە ڕاوە دەگەیشتەوە بارەگای سەرۆک، ئەمیش بەخەندەیەکی شاهانەوە دەیوت: ئەمەیان باشترین بەڵگەیە کە بیسەلمێنێ کۆمەڵانی خەڵک چەندە گوێڕایەڵن و چەندە دڵسۆزی فەرمایشتەکانی منن، خۆشەویستیی ئەوان بوو

لە دەیەها کوودەتا ڕزگاری کردم، سەرۆک بیستی کە منداڵە خۆشەویستەکانی وڵات، نەوەی دواڕۆژ، ئەو کون و قۆرت و کۆندڕانەش بەدووکەڵ قانگ دەدەن کە گومانی خۆشاردنەوەی کەروێشکی لێبکرێ، دەروازەی (دەستگای پاداشتی سەرۆک) کراوەبوو، هەواڵی ڕەشەڕاو و قڕکردنی کەروێشکەکان بۆ دەرباری سەرۆک خۆشترین هەواڵ بوو، وەک خەرتەل باڵی لێکدەدا و سوێندی دەخوارد کە هەرهەموو نەیاران و دوژمنان بەو قەهرەوە بکوژێ، فەرمانی دەرکرد کە دوای ئەوەی کەروێشکێک لەسەر خاکی وڵاتدا نامێنێ، مەرجە چی وێنە و باس و خواسی کەروێشک هەیە نەمێنێ، بڕیاری دەرکرد کە لە چیرۆکی منالاندا شوێنی ڕێوی بگرێتەوە، ببێ بەنموونەی حەکایەتی ترسنۆکی و سپڵەیی و بەدنمەکی، دواجار، لە دوای سێ مانگ لەو ڕەشەڕاوە دڵنیا کرا کە توخمی ئەو حەیوانە قڕ کرا و مەگەر لەودیو سنوورەوە پێ دزکە بکەن و بپەڕنەوە... کە دیارە بۆ ئەوەشیان ڕاوچییان لە بۆسە دان، دوا بەزمی قەلاچۆکردنی کەروێشکەکان بە لە سەرکارلابردنی وەزیری پەروەردە کۆتایی هات، سەرباری ترۆکردنی بەڕێوەبەرێک و مامۆستایەکی (زیندەوەرزانی) کە بێئاگابوون لەوەی قوتابییەکی تەمبەڵ و ڕق ئەستوور لە مامۆستاکانی، لە پۆلی دووەمی ناوەندی ڕاپۆرتێکی بۆ خودی مەکتەبی سەرۆک نووسی بوو، تیایدا ئاماژەی بەوە کردبوو کە لە کتێبی زیندەوەرزانی سێ لاپەڕە باس لە زاووزێکردنی کەروێشک دەکا و لانەبراون، ئەوەش جگە لە بێئاگایی وەزیری پەروەردە و کەمتەرخەمیی بەڕێوەبەر و بێباکیی مامۆستای زیندەوەرزانی هیچی دیکە ناگەیەنێ، گەورەترین پاداشتی کۆشکی کۆماری بەر ئەو قوتابییە دڵسۆزە کەوت کە سەرۆک خۆی تەرخانی کردبوو، جگە لەوەش ڕۆژنامە و گۆڤار نەما گفتوگۆی لەگەڵ ساز نەدا و وێنەی بڵاو نەکاتەوە، بەڵێنی پێدرا کە ئامادەیی تەواو کرد هەر کۆلێژێک کە ئەم هەڵیدەبژێرێ: ئازادە.

دواجار لە پاداشتی ئەو قوتابییەش گەورەتر ئەو پاداشتە دەگمەن و نهێنییەی سەرۆک بوو کە کەس نەیدەزانی دەبێ چی بێ... دەبەخشرا بەو کەسە عگید و... ئەو ڕاوچییە جوامێر و نیشتمانپەروەرەی کە پیرە باخەوانی لێکەوتە و بەدنمەک و خیانەتکار بدۆزێتەوە، چونکە هەرهەموو ئاشپەز و کارەکەر و باخەوانەکانی دیکە بەر لە بەندکردن و هەڵواسین سوێندیان خواردبوو کە پیرەی باخەوان هانی دان یەکەم کەروێشک بێننە ناو کۆشک، هەر بەفیتی ئەو باخەوانە خەڵەفاوە فریویان خوارد و کەروێشکیان لەلای منداڵەکانی سەرۆک خۆشەویست کرد، ئیدی لەو ڕۆژەوە ڕاوچییەکان و پیاوانی بێئیش و کار، هەرزەکارانی خێر لەخۆ نەدیو تا سەر سنوور دەڕۆیشتن و بەدوای پیرەی باخەواندا

دەگەڕان، هەرکەسە و بۆی هەبوو ماڵی دراوسێیەکەشی بپشکنێ، دەرگای هەموو ماڵەکان کرابوونەوە، تۆڵاز و لاوە ملهوڕەکان، پاسەوانانی کۆشک، پیاوانی ئاسایش لە پاش مەستبوون نیوەشەوان هەڵیاندەکوتایە سەر ئەو ماڵانەی کچی جوانیان هەبوو... گوایە خەبەر هاتووە و پیرەی باخەوان لە یەکێک لەو ماڵانەدا خۆی حەشار داوە، دواجار دەنگۆیەک بڵاو بۆوە کە بەنەخشە و پیلانی پارتیزانە نەیارەکان پیرە باخەوان لەناو یەکێک لە ئەشکەوتەکان خۆی شاردۆتەوە و سەدەها کەروێشکی لە دەورە و جگە لە دەیەها منداڵەورتکە کە ناویان لەخۆ ناوە (کۆمەڵەی لاوانی خەباتگێڕ)، کە دیارە دواجارمانەوەی ئەو کەروێشکانە و منداڵەورتکە و پیرەی خیانەتکار ژان دەخاتە دڵی سەرۆکەوە، هەواڵی ڕەشەڕاوی کەروێشکەکان لە دڵی پیرەی باخەوانی دا و بەتەواوی نەخۆشی خست، دەگریا و بەدەم وڕێنەی سەروەختی گیانەڵاوە دەیوت:

(خودا لە سزای کوشتن و بڕینی ئەو هەموو کەروێشکە بەستەزمانانە لێم خۆش نابێ...!).

دواجار پارتیزانەکان هاتنە کنی و تکایان لێکرد کە هەتا زووە ئەو ئەشکەوتە بەجێبێڵێ، چونکە خەریکە هێرش و گەمارۆی پیاوانی سەرۆک و ڕاوچییە خۆفرۆشەکان بەسەدەها هەڵقە و بازنە بەدەوری حەشارگەی پارتیزانەکان و ئەشکەوتەکە هەروا دێ توندتر و نزیکتر دەبنەوە، پیرەی باخەوان، غەمگین و دۆڕاو لە دوای هەرەس و نوشوستی کوودەتای کەروێشکەکان، بەیاوەری پیرەژنەکەی خۆی کێل کردەوە، پاش عەزابێکی زۆر هەستایەوە سەرپێ، هەر بەدەست ئاماژەی کرد کە بیبەنە دەرەوەی ئەشکەوتەکە تا هەوایەکی پاک هەڵمژێ، تکا و پاڕانەوەی پیاوە تفەنگ بەدەستەکانی چواردەوری بێهوودە بوو، پیرەی باخەوان سوێندی خوارد کە یەک هەنگاو لەگەڵ ئەو پیاوە ملهووڕانە ڕێ ناکا و خۆی تەسلیمی قەدەر بکا، ناچار و نائومێدانە دەبوو دوا پیلانگێڕ و نەخشەکێشی بیست و یەکەمین کوودەتا بەتەنیا جێبهێڵن، خۆی و پیرەژنە ددان کەوتووەکەی کە لە پیریدا دووقەد نوشتابۆوە، ئەو پیرەژنە کەڕ و لاڵەی تێنەدەگەیشت لە پای چی مێردەکەی لە کۆشکەکانی سەرۆکەوە گەیشتە ناو ئەشکەوتێکی سەر سنوور، دەبوو تا زووە شۆڕشگێڕەکان خۆ بگەیەننە ئەودیو سنوور، هەرهەموویان دوا ئاوڕیان لەو چیا و دۆڵ و ڕووبار و لێرەوار و دار و بەرد و پنچکی ئەو ناوە دایەوە، دوا ئاوڕ لە پیرە باخەوانی سەر لە گوێی گۆڕدا لەرزیو کە هەر دەتوت مێژووی شۆڕش و خەونێکی پیرە و پەڕ بەپەڕی ڕزیوە و ڕەشەبایەکی سەرشێت بەو ناوەدا بلێسوی دەکاتەوە و بەناو ئەو

داروەوەنەدا بزری دەکا، دواجار سێ چوار کەس مانەوە و تکایان لێکرد کە واز لە کەللەڕەقی بێنێ و دوایان بکەوێ، کەچی ئەم خامۆش و غەمگین، هەردوو دەستی لەرزۆکی خستە سەر هەردوو کڵاوەی ئەژنۆی، وەک ئەوەی کێوێک بەسەر شانییەوە بێ گران قورسایی لەشی لاوازیی خستە سەر هەردوو قاچە بێ ماسولکە و باریکەکانی و دواجار توانی خۆی لەسەر چیچکان ڕابگرێ، نیگای لێڵ و وێڵی بەسەر ئەو دۆڵەی بەردەمیدا هەڵفڕاند و لە بەردەمی خۆیەوە دەیبۆڵاند، تا دەهات هاوار و تکا و پاڕانەوەی پارتیزانەکان لە گوێیدا دوور دەکەوتەوە و دەمرد... گرەگرِی تانک و زرێپۆشەکان نزیکتر دەبۆوە و زەمینی ژێر پێ لەرزیوەکانی پیرەی باخەوانی دەلەرزاند، تا دەهات دەنگ و هات و هاوار و زەنای ڕاوچییەکان و سەربازان و پیاوانی سەرۆک لە گوێیدا ژاوەژاوێکی دەخولقاند، قروسکەی تانجی و وەڕینی سەگەلی هار هەوای خستبووە سەر لەرزەلەرز، بێباکانە خۆی دایە بەر هەتاو و دەیویست بۆ دواجار لە شینایی ئاسمان ڕامێنێ، زۆر خۆشیی لێدەهات کە خۆرەتاو هێدی هێدی تەزووی ساردی نێو دەمارەکانی دەکوشت، ئەم هێشتا نەیدەبینی کە سەربازان و ڕاوچییە خۆفرۆشەکان و پیاوانی پەرۆشی تۆڵەی سەرۆک لە گردەکە پەڕینەوە و کەوتنە نێو دۆڵی بەردەم ئەشکەوت و بن دار و بەردیان دەپشکنی و... دەگەڕان، تا دەهات هاش و هووشی باڵی شەهێن و باز و هەڵۆ و دووبرا ئاسمانی پڕ دەکرد لە هەرا و لە گوێی تەپی پیرە باخەواندا سەدەها سەگ و تانجی دەیانلووراند، دوو ڕیز فرمێسک ڕژانە سەر هەردوو ڕوومەتی چاڵی و دەنێو چرچ و لۆچەکاندا قەتیس مان، لە دڵی خۆیدا وتی:

(ئیدی هەقە لە تۆڵەی خوێنی کەروێشکە بێ گوناهەکان من ببمە خۆراکی سەگەکان...!).

چاوانی کزی هەڵبڕی و پڕبەدڵ لە شینایی ئاسمانی ڕوانی، کتوپڕ بینی هەڵۆیەکی زل و گەورۆنە و باڵ بڵاو وا بەئاسمانەوە، بازنە دوای بازنە ڕەسم دەکا، هەر جارە و بەلایەکدا باڵ نەوی دەکا، بەدەستی چەپی زۆر لەرزۆکی سێبەری لە چاوانی کزی کرد و ڕوانی وا هەڵۆی تاین بۆتە پێشەنگی سەدان هەڵۆ و باز و شەهێن، ڕووەو ئاسمان بڵند دەبۆوە، فڕندە لەعنەتییەکانی دیکەش بەدوایدا قەتارەیان دەبەست، لە بن پەڕەکەی ئاسمانەوە باڵی کووڕ دەکردەوە و زۆر خێرا و تیژ وەک تیرێک لە کەوان دەرچێ و هەوا شەق بکا، لەبەر دیدەی پیرەی باخەوان، شپرزە و حەپەساو، چنگی لە کەروێشکێک گیر کرد و هەڵیگرت، هەر دەتوت بۆ مەزاق بەحەوادا بەرزی کردەوە و پاشان فڕێیدا، بۆ یەکێکی

دیکەیان خۆی نەوی کرد و سێ چوار جاران بەدەنووک لە پشتی ملی دا و ڕاوەدووی نا، لە خۆڵ و تۆزی ئەو ناوەی وەردا، کەروێشکی تۆقیو ڕەتی دەبرد و سەر و مل شکاو کوێرانە بەر دار و بەرد دەکەوت، پیرەی باخەوان گران سەری بەرز و نزم دەکردەوە و بەڕاست و چەپدا ملی با دەدا، هەڵۆ و شەهێن و بازەکانی دیکە بەچواردەوریدا دەرەقسین و گەمارۆی کەروێشکەکەیان دەدا، هەڵۆکە پێشی لێگرت و بەدوو دەنووک کە لەسەر یەکدی و زۆر شێتانە وەشاندی هەردوو چاوی کەروێشکەکەی زامار و کوێر کرد، هەڵۆ و بازە لەعنەتییەکانی دیکە لەگەڵ کەروێشکە تۆقیوەکانی ئەو ناوە کەوتنە گەمەی مەرگ، یەکەمین کەروێشکی کوێر سەری لێشێوا و بەنێو بەردەلانێکی ڕک و خزدا غل بۆوە، هەڵۆکە نەیهێشت لەوە پتر ڕەت ببا و بۆی نیشتەوە، کەروێشکی تاین کەوتە سەرپشت و هەڵۆکە بەزەبری دەنووکی تیغ ئاسای ورگی هەڵدڕی و بەهەردوو چنگ بەرزی کردەوە و ڕیخۆڵە و ناوهەناوی ڕژاو و خوێناوی بەسەر خۆڵ و بەردەلان و بەناو ئەو دار و دەوەن و پنچکانەدا بڵاو کردەوە، پیرەی باخەوان سەری بەرز کردەوە، لەتاو و حەژمەتی ئەو دیمەنە جەرگبڕە هەردوو چاوانی خۆی گرت، بێگومانبوو لەوەی تاوێکی تر چی کەروێشکی لەو ناوەدا هەبوون دەکەونە بەر کەڵبە و ددانی سەگەل و تانجییەکان، چ خەم و قەهر و حەسرەتێک بوو باز و هەڵۆکان سکیان هەڵدڕن و چاوانیان هەڵکۆڵن، کە چاوانی کردەوە ئەو دۆڵەی بەردەمی و چی زورگ و گرد و تەلانی ئەو ناوە هەبوون ڕەش دچوونەوە لە زەلام، لە ئەسپسوار و سەگ و توولە و تانجی و دەیەها کەروێشکی مردارەوەبوو، چ نزیک و چ دوور، سکدڕاو دەنێو چنگی خوێناویی هەڵۆ و بازەکان، پیرەژنەکەشی بەترس و شەرمی سەردەمی جحێڵی لە پشت مێردەکەیەوە وەستابوو، هەردەتوت تاریکی زارکی ئەشکەوتەکە کە دەمی کردبۆوە گەرەکی بوو قووتی بدا، هاوارێک لە قورگی تاساو خنکا کە بینی لەناکاو پیرەمێرد پەلەواژ بۆوە و کەوتە سەرگازەرەی پشت، پیرەژن نەیزانی کسپەیەک لە دڵی پیرەی باخەوان هەستا و وەک ئەوەی دڵی ڕیشەکێش بووبێ و لە چنگی ئەو هەڵۆ بەرزەفڕەدا بێ... بەندبووبێ... سێ جاران دەمی بەیەکدا دا و کەفەژیلکەیەک بەلا لێوییەوە بڵقی دەکرد، دوا دیمەن لە چاوانی کە مایەوە: دوو چاوی سوور و دوو چنگی خوێناویی هەڵۆیەک بوو کە ئەوەندە زەبەللاح بوو شینایی ئاسمانی لێشاردەوە... دوا دەنگیش کە لە گوێیدا دەمرد قروسکە قروسکی سەگ و توولە و تانجییەکانی سەرۆک بوو...!

گولان ١٩٩٦ – گولان ١٩٩٧ / سلێمانی

تابلۆیەکی ناتەواو

هاوڕێم ڕەهبەر*... لە کوێوە دەست پێبکەم؟ خۆت دەستم بگرە و چاوساغم بە، هەروا بزانە هەردووکمان هێشتا لە "هلسنکی"ن و تۆ شتەکانم فێر دەکەی، جادە و کۆڵان و کۆگا و مۆزەخانە و پەیکەر و دەریاچە و دارستانەکانی ئەوێم پێدەناسێنی. هەر وا بزانە وەک یەکەمجار دەمەوێ بێمە ماڵەکەت و ڕێ دەرنابەم، تۆ فێرم دەکەی بەکام میترۆ و ئۆتۆ دەگەمە لای تۆ، هەموو جارێک دەتوت: کەڕە کرمانج... لە هەر کوێ بزر بوویت... زەنگێکم بۆ لێبدە و فریات دەکەوم، چەندین جار پێم دەوتیت: ژیان لای خۆمان چەندە ئاسانترە، لەوێ دونیا و ژیان هەر بەقەد (سێرسکێنە) زەحمەتە... ئاخ بۆ ژیانێکی سادە لە کوێرەگوندێکی لای خۆمان کە بەهاوارێک هەموو ئاوایی لە خۆت کۆ دەکەیتەوە. تۆ دەتوت: هەر وایە... منیش لێرە ماندووم... بەدەست ڕاکەڕاکەی گۆڕینی میترۆ و ئۆتۆ و شەمەندەفەرەوە. تا هەنووکەش هاتوهاوارت وا لە گوێما دەزرنگێتەوە، من و تۆ پتر لە هەژدە ساڵ یەکدیمان بزر کرد، ئەو زەمەنە هیچە هەرهەموومانی لێک کرد، هەریەکەمانی فڕێدایە قوژبنێکی ئەم دونیایە، تف لەو زەمەنەی وایکرد کوڕان هەر بەجحێڵی باوەشی گەرمی دایکانیان جێبهێڵن، بەر لە پەڕ و باڵ دەرکردن ناچاریان کردین بەنێو ئاسمانەکانی مەنفادا هەڵفڕین، ئاخ براکەم... ئێمە چەندە لەو کەسانە دەچین کە فڕێدرابینەتە نێو بەلەمێک بێ ئەوەی سەولێکمان پێبێ، ئێمە چەندە لەو سەرنشینانە دەچین کە دەنێو پاپۆڕی (تایتانیک) سەرگەرمی سەفەرێک بوون رووەو گەیشتن بەخەونەکان، وەلێ هەر هەموومان خنکاین، خنکاین و کەسیش پێی نەزانی، بێ ئەوەی ئاسەوارێک جێبێڵین، تا هەنووکەش هاتوهاوارت وا لە گوێما، ساڵانیکی زۆر لەمەوبەر کە هێشتا هەردوو تۆڵاز بووین لە هەولێر، تۆ کوڕێکی مەشرەف خۆش و نوکتەباز بوویت، ساڵان هاتن و ساڵان ڕۆیشتن، دواجار کە لە قوتبی باکوور بەیەک گەیشتین: تۆ گۆڕابوویت، هەر زوو هەستم کرد کە تۆ چەندە تووڕەی، تۆ وات لێهاتبوو بەئەزیەتەوە پێبکەنیت، کە پێدەکەنیت... کە دەخەنیتەوە هەر دەتوت ترازانی لێوانت برینێکە، من هەر زوو کە لە فرۆکەخانەکە تۆم بینی، دیم: لەو برینەوە خوێن دەتکا، هێدی هێدی... ڕۆژ بەرۆژ تێگەیشتم کە تۆ هەر وا

بەهەوەس ئەو هەمــوو رەشــەبا توورە و گــەردەلوولی غــەزەبەت لە خــۆت نەئالاندووە، ئەو هەموو گەرد و تۆزی گەردەلوولی غەزەبەی هی بیابانی غوربەت و مەنفایە، من پرسیم: دەنێو ئەم سەهۆڵبەندانەدا ئەو هەموو ئارەقەیە چییە؟ وتت: رۆحمە و بۆ هەمیشە دەگری. من هەر لە شەوی یەکەمی دیدەنی پاش فیراقێکی درێژ دوا پیشانگای خۆتم هێنایەوە یادت کە هەر زوو پێیان داخستی، لەودیو رەنگ و هێڵەکانەوە ئەو مانا هار و شاراوانەیان دۆزییەوە کە تۆ گەرەکت بوو رەتی بکەی، تۆ دڵت بەهەینێ خۆش بوو... وتت: ئەوسا مانایەک بۆ بەرگری و شەڕ هەبوو... هەنووکە هیچیان نەهێشت. دەنێو گەرماوی (ساونا)ش تۆ هەر نەتدەبڕییەوە، هەر هاتوهاوارت بوو، تۆ و هەندێ لە هاوڕێکانت وای بۆ دەچوون کە دوای رەوەکە ئەگەری هاتنەدیی خەونێک هەبوو، وەلێ چ دەکەی کە لەباریان برد، تۆ خەونەکانت گەلێ گەورە بوون و دونیای سیاسەتبازەکانیش گەلێ بچووک. خاتوو (میریا)ی هاوسەرت هەر زوو وتی: رەهبەر عاشقمە و کەچی ئەوەندە شپرزە و ماندووە، دەردە کورد وای لێکردووە زمانی غەزەلی جارانی بیرچۆتەوە، من پێم وتیت: رەهبەر خەم مەخۆ کە لە کوردستان دووریت، هەندێ جار باوەشی ئافرەتێکی میهرەبانیش دەکرێ ببێ بەنیشتمان... تۆ وتت: ئەی خەڵکی؟ ئەی دایکم؟... ئاە... براکەم... چەندە نەگبەتن دایکانی ئێمە؟ ئێمە نەوەیەک بووین هەر زوو لە شیریان کردین، هەر زوو لە بۆن و بەرامەی سینە و مەمکی دایکانیان کردین، دایکانی ئێمە یان بەخاکیان سپاردین یان بەو شەمەندەفەرانەی رووەو مەنفاکان... رووەو غەریبی هەڵیانگرتین، تۆ قەت نەحەسایتەوە، قەت نەتتوانی ئاسوودە و ئارام بیت، تۆ بەمەرگت سەلماندت کە مەنفا درۆیەکی گەورەیە و خۆمان دروستی دەکەین، ئاە... چەندە قورسە کە هەرهەموو ئاسمانەکانی تاراوگە لە یەکدی دەچن، تۆ لەتاو خۆر ناوت لە کچە گەورەکەت نابوو (رۆژە)، لەوە دەچی من و تۆ باپیرەگەورەمان خۆرپەرست بووبێ، ناوت لە کچە ناوەنجییەکەت نابوو (کوردستان)، پاشەبەرەش (ئاسمان). چەندە زەحمەت بوو بۆ (میریا)ی رۆح سووک ئەو ناوانە وەک خۆیان حونجە بکات، تۆ وەک کوردێکی تەواو کەللەڕەق دەتویست ناوەکان وەکو خۆیان بوترێن، تۆ لە ناوی کچەکانتەوە بەدوای ئاسمانێک دەگەڕای بۆ کوردستان... بەڵام هەیهوو براکەم... هەرهەموو ئاسمانەکانی ئێمە داتەپین، تۆ وەک فڕندەیەک کە لە قەفەزدا بێ، بەدوای ئاسمانێکدا دەگەڕای بەرین بەقەد خەونەکانت، کەچی دواجار ئەوە تۆی کوشت: کە تۆ زانیت وەختێ باڵەکانت لە هیلاکی لێکدان هەڵدەوەرێن و دەتەوێ بنیشیتەوە... زانیت هیچ خاکێک شک نابەیت لەسەری بنیشیتەوە، کە تۆ کوردستانت نەبێ، ناچار

لەسەر ناوی کچەکەت زرنگانەوەی ئەو وشە سیحراوییە پڕ بەهەردوو گوێچکە و ماڵەکەت شاگەشکەی دەکردی، چەندە دڵت خۆشبوو کە یەکەم وشەی فێری ببوو... وشەی (نا) بوو... لە خۆشیانا دەتریقایتەوە... دەتوت: کچەکەم خوێنی خۆم و خەڵکی خۆمانی تیا دەگەڕا، ئەی خودا دەڵێ (نا)... ئاە چەندە وایە... مرۆڤ دەبێ هەموو عومری خەرج بکات تا فێری وشەی (نا) دەبێ... تۆ دڵی خۆت بەوە خۆش دەکرد... دەتوت: ئاخۆ کەی ئەو سیاسەتبازانەی ئێمە فێر دەبن بڵێین (نا)، کە لە بۆنەکاندا داوای گۆرانییان لێدەکردی، تۆ بەسەر گیتارەکەتدا عاشقانە دەنووشتایتەوە و دەتوایتەوە، هەر دەتوت خەمێکی زەعفەرانی و ستران دەبێژی، وەلێ تۆ هەر سەرگەرمی سروودی نیشتمانی دەبوویت... پێم دەوتی: مردوومراو ئێمە لە ئاهەنگداین، تۆ دەتوت: قوربان من هەمیشە لە شەڕدام... شەڕێک کە تیایدا لەسەر هەقم، یەکەم شەو (میریا) جێی بۆ داخستم... دەیەها شەوی تر... وتم: شتی وا نابێ رەهبەر... بیرت نەچێ کە ئەم ژنەی تۆ فنلەندییە... تۆ وتت: من کوردم و میوان تا پێی دەکرێتەوە ئاواهی رەفتاری لەگەڵدا دەکەم، تۆ فێرت کردم کە قەت بێ چەپکێ گوڵ نەیەمە ماڵەکەت و ماڵی هیچ کەس، بێ نوقڵ و شیرینی، بێ قاپێک شەراب...!

هاوڕێی زێدە بەجەرگم... بیرتە لە ماڵەکەتدا پەردەیەکت بەسەر یەکێ لە دیوارەکان دادابۆوە... پرسیم: لە پشت ئەم پەردەیەوە چی هەیە؟ وتت: تابلۆیە... کچەکانم لێی دەترسن و بەپرسیار هەراسانم دەکەن و زەحمەتە لە وەڵامەکانم تێبگەن، بەم تابلۆیە ماجستێرم لە (مۆسکۆ) وەرگرت: گوللەبارانکردنی چەند لاوێکی کوردە، ئەو دیمەنەی کە بەدرێژایی مێژوو دووبارە بۆتەوە، هەمیشە هەمان دیمەن، لە ئێران و عێراق و تورکیا و سوریا؛ هەمیشە چەند کوردێکی بەدیلگیراو و کەلەبچەکراو، لە پشت سەریانەوە دە بەقەد ژمارەی خۆیان جەندرمە و پیاوانی چەک بەدەستی داگیرکەران کە نووکی نێزەیان لە پشتی ملمان گیر کردووە و بەدەم خەنینەوە لە کامیرا دەڕوانن، ئێمەش یان مات و مەلوول و چاوشکاو و سەرکز، یان مێردانە و دڵبەردانە وەستاوین و چاوەڕێی گوللەباران و هەڵواسینین... ئای براکەم... کە دیم چەندە تاسام. بەقەد یەکێ لە دیوارەکانی پەرتووکخانەکەت تابلۆیەکی دیکەت بردمی: کۆمەڵە کەسێک و دەنێو بەلەمێک و بێ سەوڵ وان دەنێو گەرداوی تۆفانێکدا، وتم: کەی ئەم سکێچە تەواو دەکەی؟ وتت: مەحاڵە پێم تەواو بکرێ، ئەوە دەمێ ساڵە ئەو چەند کەسە کەوتوونەتە ناو ئەو گێژەنە... ناوێرم تەواوی بکەم، چونکە لافاوەکە لێناگەڕێ، ئاخر خۆیشم وا دەنێو هەمان گێژەندام، نازانم

قورتارمان دەبێ یان هەرهەموو بەیەکەوە دەخنکێین. من لافاوی نوح و چیای (جودی)م بیرکەوتەوە، ئاخ براکەم... نوحەکانی ئەمڕۆ دەنێو کەشتییەکی کون تێبوودا بەخنکانمان پێدەکەنن... وایە لەوەتەی هەین دەنێو بەلەمێک و لافاوێک دەمانبات بێ ئەوەی بتوانین رووەو وشکایی ئاراستەی بکەین، ئاه... برادەری ئازیز... ئەو زاتە شپرزە و زەندەق چووانە چەندە لە خۆمان دەچن، من دڵنیام تۆ کۆچت کرد و ئەو گەمییە بەو سەرنشینانەوە نەگەیشتە هیچ دورگەیەک، نەگەیشت... نەگەیشت... خودا دەزانێ کام گێژەلووکە قووتی دەدا، تۆ هەر بەئەنقەست ئەم تابلۆیەت تەواو نەکرد، چونکە تابلۆکەی ئێمە خۆی ناتەواوە... بێ ناو و نیشانە... من دەموت: کوڕی باش بەو تەواوی کە... کەچی چاوە رەشەکانت پڕ دەبوون لە ئەسرین و دەتوت: شێرۆ گیان... من سەدەها تابلۆ و سکێچی تەواو و ناتەواوم لێرە و لەوێ جێهێشتووە، هەندێکم وا لە هەولێرێ، هەندێکیان وان لە مۆسکۆ، بڕێکی تر وا لە یوغۆسلافیا، من خۆم وەکو کتێب و تابلۆکانم پەرش و بڵاو بوومەتەوە، هەر تیکەیەکم وا لە شوێنێکدا. من وتم: هەر تۆ وانیت... وەچەیەک هەمان قەدەری تۆیان هەیە، قەدەری پەرش و بڵاوبوونەوە... قەدەری پەرتەوازەبوون، ئێمەی قەرەج چەندە بێ نیشتمانین... چەندە بێ گۆڕستانین، هەر گۆڕێکمان وا لەسەر خاکێکی غەریب، تۆ چەندە لەوە دەترسایت قەرەجیانە بمریت و گۆڕ غەریب بیت، دواجار هەمان ترس بوو بەحەقیقەت و تۆ گۆڕ غەریب بوویت، وەلێ تۆ کەی بیرت لە مەرگ دەکردەوە، راکەڕاکەی ژیان سەرمەستی کردبووی، عیشقی ژیان و خەونێک بەراوکردنی ئومێدە چکۆلەکان و هیوا گەروەرکان نەیاندەهێشت بەدیار مەرگەوە دەست لە ئەژنۆ دابنیشیت. من گەر وێنەکێش بوومایە: ئەوە وێنەی پیاوێکی ماندووم دەکرد، کەشکۆڵ لە شان و پێ غاوس، رووەو ئاسۆیەک رادەکات کە هەرهەمووی غەریقی سەرابە... سەراب و بەس... پیاوێکی تا ئەبەد راکردوو... تا ئەبەد ماندوو.

چ عاشقانە بەیەکەوە گوێمان لە (سێوە) دەگرت، ئێواران و بەیانیان، بەفر دەباری و ئێمە بەسۆزی (سێوە) خۆمان گەرم دەکردەوە، ئێمە هەردوو لەگەڵ ئەودا (بە بێ برین خوێنمان دەڕشت)، سۆزێک بەربینی هەردووکمانی دەگرت، خوێنمان کەفی دەکرد، تاسەیەک دەیبردینەوە ناو وڵاتی خاکەسار و دەگریاین، دەگریاین بۆ خاکێک کە زۆر زوو، زۆر هەرزان فرۆشتیان، تۆ هەر هاوارت دەکرد: ئەوان بوون خەونی ئێمەیان دۆڕاند، تا ماون دەبێ بەر غەزەبی من و نەفرەتی هەتیوەکان و بێوەژنەکانی وڵات بکەون، لە هەر بۆنەیەکدا بووایە... تۆ ئاڵاکەی کوردستانت دەخستە بن باڵت و عاشقانە هەڵتدەواسی،

بیرتە رۆژێکیان چۆن لە منت خوڕییەوە، هەر دەتوت باوکە دڵڕەقەکەمی... وتم: چی بووە... چی گوناهێکی گەورەم کردووە؟ وتت: تۆ بۆ وا بێباکانە ئاڵاکە لوول دەکەی؟ من نامەوێ دەقی بشکێ، من زۆر بێباکانەتر وەڵامم دایتەوە: لە شوێنێکی تر کە نەدەبوو دەقی بشکێ: شکاوە، تۆ ئەوەندەی تر لە من هاربووی، من زویر نەبووم، تۆی عاشق بەو ئاڵایە هەر چاک بوو لەسەر ئەو بێڕێزییە نەتکوشتم، من دێڕە شیعرێکم هاتەوە یاد: ئەو ئاڵایەم بۆ دابگرن... من رووتم و بۆمی بکەن بەکراس، تۆ وتت: ئەوە ئەو وەختەی گەر ئاڵامان هەبوو. تۆ وەک منداڵێکی هاروهاج دونیات بەردباران دەکرد، چۆن وا سووک و سانا ئاڵاکەی تۆیان کردە پەردە و کوڵلەی سوڵتانەکان... خەلیفەکان؟ من پێم وتیت: حەوت برا... ئەو هەموو غەزەبە رۆحت دەخوا و ناو هەناوت دادەڕزێنێت، تۆ جگەرە بەجگەرە دادەگیرسێنی، ئاسمانی سەر سەرت دەکەی بەچڕەدووکەڵ... تۆ وتت: جا چۆن بەدیار ئەو هەموو وێرانبوون و کاولکارییە من خەمسارد بم؟ من دەموت: ئەو هەموو جگەرەیە مەسووتێنە و بووی بەکولخان، دەتوت: جا گەر جگەرە نەسووتێنم؛ دەبێ ئاگر لەم دونیا بێبەزەییە بەربدەم. هەمیشە هەگبەکەت سکاڵانامە و داوایەکی تیابوو، لەمەڕ مەسەلەیەکی گەورە یان چکۆلەی کورد، دەموت: تۆ لێرە بووی بەعەریزەنووس... وازت لە فڵچە و بۆیە هێناوە، هەرخۆم وەڵامی خۆمم دەدایەوە: بەڵام دەی قەدەری کوردە، لەوەتەی هەیە هەر عەریزە دەنووسێ... سکاڵانامە دەنووسێ و دەینێرێ و کەس نایخوێنێتەوە، دەبا عەریزەکانی تۆشی بچنە سەر... هۆ براکەم... ئێمە لە دونیا بەقەد ئەو نەهەنگەش رێزمان نەبوو کە لە ئاوی (ئالاسکا) گیری خواردبوو، سۆڤیەتی جاران و ئەمریکا وازیان لە شەڕی ساردی نێوان خۆیان هێنا و بەگەرمی کەوتنە کۆشش تا ئەو نەهەنگە لە مردن رزگار کەن. ئێمە لەوەتەی هەین هاوار دەکەین: توخودا بەتەنیا جێمان مەهێڵن...!

هاوڕێی زێدە بەجەرگم... تۆ هەر لە داخی ئەو لەتلەتبوونەی کورد و پارەپارەبوونی مێژوومان و لە خاچدانی هەرهەموو خاکمان ناوت لە گۆڤارەکەت نابوو (دڵانپار)، یەکەمجارم بوو ئەو ناوە ببیستم... دڵانپار: یانێ چی؟ ناکا مەبەستت پارەپارەبوونی دڵەکان بێ... دڵی خۆت و دڵی خەڵکی؟ نا... دەکرێ پارەپارەبوون و لەتبوونی هەرهەموو خاکمان بێ... دڵانپار: شوێنێکە... بەردێکە... یان رووبارێکە لەسەر رووبەرێکی شێواو؟ ئا... بەردێکی گەورەیە و دەنێو رووبارێک: لەو شوێنەی کوردستانی باکوور و باشوور و رۆژهەڵات لە یەکدی دادەبڕێت، لەوێ ئەو سێ گۆشە و سنوورە پەیدا دەبێ... ئەو بەردە بڵێم چی؟ بەردی مێژووە و خراوەتە سەر دڵمان... ئەو بەردەی لەتمانی کردووە... سەرمانی

شکاندووه و لەوەتەی هەین خوێنمان لێدەچۆڕێت... ئەو رووبارە تێکەڵمان دەکاتەوە یان ئاوی براکان رووەو خاکێک رادەماڵێ کە هی خۆمان نییە، وای لەو هەموو هەلاهەلابوون و هەڵوەرینە. دەتوت: لەسەر گیرفانی خۆیشم بێ، نابێ دلانپار بوەستێت، چونکە ئەو رووبارە وشک ناکا و ناوەستێت، ئەو بەردە چییە؟ ئەو رووبارە لە سێ گۆشەی (دلانپار)ەوە دادەڕژا و گوندێکی تینووی، یان چەند گوندێکی غەمگینی ئاوەدان دەکردەوە... ئەو بەردە بەردی لەتبوون بوو یان بەیەکەوە لکاندن؟

هاوڕێی بێ ئۆقرەم... لە کوردستان گێچەڵێک، شەڕێک، دەمەبۆڵەیەک هەبووایە تۆ لەوێ خەوت لێنەدەکەوت. (میریا)ی هاوسەرت... میریای میهرەبان دەیوت: قەدەرمە... شووم بەپیاوێک کردووە: نازانێ نووستن چییە... من دەمدی تا درەنگی شەو بەدیارتەوە ئێشکگر بوو. ئەو شەوانەی لە بیمارستانێکی (هلسنکی)دا کەوتبوویت؛ من و شێرکۆ و هونەر: براکانت لەسەر ئێشکگری شەڕمان بوو، (میریا) دەهات و دەیوت: لاکەون...دەبێ لە هەمووان جوانتر و میهرەبانتر ئێشکگر بێ، وای لەو ژنە لەبز شیرین و هێمنە... هێمنتر لە شەونمی وەریو لەسەر پەڕەی گوڵ، من سەیرم پێدەهات کە بەماچێکی میریا هەڵنەدەستایتەوە سەرپێ و وەک جاران بەجادەکانی (هلسنکی)دا رابکەیت و کەشکۆڵەکەت بکەیتەوە شان، میریا: وێنەی (مریەم)ێک بوو نووشتاوە بەسەر عیسای بریندار، عیسایەک کە خۆی نا، بەڵکو خۆی و خاکەکەی لە خاچ دراوە، ئەی عیسای هەولێری تۆ مردیت و پەیامە شەرمنەکەت نەگەیشتەوە، هەتا نەگەیشتەوە بەکۆڵانەکەی خۆشتان، پەیامی سادەتر لە قسەی منالان: با هەموومان یەکدیمان خۆش بوێت، وەلێ چی بکەم براکەم، سیاسەتبازەکان خەڵکیان فێر کرد کە تا ماوین گەرەکە رقمان لە یەکدی بێ... تەواو سیاسەت... سیاسەت لێکدی کردین، سەد ساڵە دەجەنگێن و هەنووکەش هەر دەجەنگێن... جەنگ لەپێناو چی؟ لەپێناو جەنگان خۆی یان شتێکی دی؟ من هەموو جار دێڕە شیعرەکەی (سپهری)م بۆ دەخوێندیتەوە: ئەو شەمەندەفەرە دەڕوا... چەندە بەتاڵە کە پڕە لە سیاسەت... ئەو شەمەندەفەرە چەندە گرانە کە پڕە لە شیعر. ئای لە میریای میهرەبان... وای لە مریەمی دایک و خوشک و هەم دەستگیران... ئەو تا مردی برینەکانتی گولاوپژێن دەکرد، دواجار بوو دیم: دوو مرواری رەش لە شێوەی فرمێسک لە چاوە شینەکانی دەرپەڕین، من بۆ رەهبەر دەگریم، بۆ خەونە دۆڕاوەکانی، من لێرە یاخەی کێ بگرم؟ ئێوە بۆچی نازانن یەکدیتان خۆش بوێت؟ کێ مێردەکەمی بەکوشتن دا؟ کێ وایکرد جەرگی خۆی بخوات؟ ئەو مێژووە پیر و ماندووەی ئێوە مێردەکەی منیشی پیر کرد... میریا

من تۆ دەناسم، تۆ هونەرمەندێکی (گۆزەگەری)... بۆچی وازت لەو هونەرە جوانە هێناوە؟ بۆچی تەنیا یەک گۆزەی جوانی دەستکردی خۆت لەسەر مێزێک نابینم، هەروەکو دیکۆریش بێ، من دەمەوێ بزانم گۆزەکانی تۆ چۆنن؟

کام گۆزە دەڵێی هۆ هاوڕێی ئازیزی خۆشەویستەکەی من؟ چما من لە ترسی شکانی گۆزەی دڵی رەهبەر ئاگام لە هیچ گۆزەیەکی ئەم دونیایە ماوە؟ من لە بەیانی تا ئێوارە لەوەتەی ئەم پیاوەم ناسیوە هەر لە خەمی ئەوەدا بووم گۆزەی دڵی ئەو نەشکێ و ئاوی قەهرێک بەو ناوەدا بڕژێ و گوڵەکانی نێو ئینجانەکان سیس و پەژموورده بەر بۆنی ئەو غوربەتە بکەون و بمرن، بەڵام هەزار ئەفسووس میریا... دواجار ئەو گۆزەی دڵە شکاو بوو بەهەزار پارچە، ئەو ئاوی حەیاتەی تیابوو... بێهوودە رژا... رژا بەرپێیان و پێمان کۆ نەکرایەوە، تۆ حەزت کرد پارچەکانی ئەو گۆزەی دڵە هەر لەوێ، لە نزیک خۆتەوە بنێژرێ، گەرچی رەهبەر خەونی وابوو ئەو گۆزە شکاوە رووەو وڵات بار بکرێ، لەگەڵ هەزاران شتی بەهادار و بێبەها... بەڵکو ئەوە خوایە لە یەکێ لە کوورەکانی وڵات سەرلەنوێ ئەو گۆزەیە چاک بکرێتەوە، وەلێ من و تۆش دەزانین کە وڵات کوورەیەکی وای تیا نییە ئەو موعجیزەیە بنوێنێ، میریای میهرەبان... میریای جوان... من لێرەوە دەتبینم پارچەکانی ئەو گۆزەی دڵەت خستۆتە سەر هەردوو دەستەکانت و بەنێو هەموو کوچە و کۆڵانەکانی (هلسنکی)دا و بگرە بەنێو هەموو فنلەندا و قوتبی باکووردا دەیگێڕی، بێباکانە لە بەفر و باران و سەرمای ئەوێندەرێ، پێ غاوس و سەرکۆت، ئەو پارچە شکاوانە دەبەیتە بەردەمی خەڵکی و پێیان دەڵێی: ئەم لەت و کوتانە پارچەکانی دڵی کوڕێکی لەوەند و عاشق بەمنە، کوڕێک کە لە شەوێکدا وا غەمگینانە گۆرانی دەچڕی، بەغوربەتێکەوە کە گۆزەی دڵەکەی منی پڕ کرد لە رۆندکی رەش و فرمێسکی ئەڤین، من هەر ئەو شەوە پرسیم کە ئەو هەموو حوزنە لە کوێوە دێ؟ چاوە رەشەکانی لەسەر یەک دادەنا و خەونی بەوڵاتێکەوە دەبینی کە لەسەر نەخشە نییە، لە گۆزەی دڵییەوە ئاوی قەهرێک، دەردێک، غوربەتێک قوڵەقوڵ دەڕژا و دەبوو بەستران و لە قوڕگەوە بەدەنگێکی کەرخ و دڵپروکێن دەڕژایەوە نێو گۆزەی بەتاڵی دڵەکەی من، من هەر لەو رۆژەوە وازم لە هەموو گۆزەکانی دونیا هێنا و ئەو هونەرەم تا ئەبەد بیر چۆوە... هۆ خەڵکینە... هۆ عەشیرەت... هۆ خێڵ و تایەفە شەڕخواز و دڕدۆنگەکان: بیکەن بەخاتری لەتە سواڵەتەکانی گۆزەی دڵە شکاوەکەی ئەو دڵخوازە کاکۆڵ رەشەم... لە کوێ ئەم لەتە سواڵەتانە بەیەکەوە بنووسێنم؟ هەموو پیشەسازیی زۆر پێشکەوتووی وڵاتەکەم، هەرچی کارگە و فابریقەی هەمانە، هەرچی کوورەی پۆڵایینی ئێرە

هەن: ناتوانن ئەم گۆزە شکاوەم بۆ چاک بکەنەوە، ئەوەتا دەمبینن وەک ژنە هەش بەسەرەکانی لای خۆتان قورِ دەپێوم و کراسان لە خوم دەنێم و ... ئەو سێ کچەم کە بەزمانی شیرینی ئێوە لەگەڵ باوکیان دەدوان... ئەوەتا بەدیار ئەو باوکە میهرەبان و ماندووەیان سەرکز و لارەمل دانیشتوون و نازانن چ حیکمەتێکی تیایە باوک وا زوو کۆرپەکانی جێدەهێڵێت، من گوناهی ئەو مەرگە دەخەمە ئەستۆی ئێوە، ئێوە لە شەڕی شێتانەی نێوان خۆتان هەزار گوللەتان بە(ڕۆژە)وە نا ، بە(کوردستان)ەوە، بە(ئاسمان)ەوە، ئێوە خۆرتان کوشت و کوژاندتانەوە، هەزار کونتان کردە ئاسمان، کردتان بەسەرەند و بێژنگ، ئێوە هەر بەگوللەیەکی وێڵ تەختی تەوێڵی (کوردستان)ی کچمتان سمی، تۆپێکتان (ئاسمان)ی کچمانی داتەپاند، هۆ لەو بەرزاییەوەش خۆر چاوانی کوێر بوون و ڕژا، بەمردوویی کەوتە بەر پێیان، ئێوە نەوەستان تا دواجار هەرهەمووتان بێباکانە... دڵبەردانە نیشانەتان لە گۆزەی دڵی ڕەهبەر گرت و کردتان بەهەزار پارچە، ئەو بۆ وەستانی ئەو شەڕەی نێوان خێڵەکان، قەبیلە سەرمەستەکان بەتەپڵی شەڕ گۆزەی دڵی خستە سەر دەستان و هاتە ناوبژیتان، من وەک ژنێکی ڕانەهاتوو بەشەقژنی گوللە و تەقینەوەی تۆپ هاوارم کرد: هاوارە نەکەی... وەلێ ئەو عیشقێک ئاراستەی دەکرد... کوێری دەکرد کە زۆر لە عیشقی بۆ من گەورەتر بوو، لەوسەر کە هاتەوە لەتە سواڵەتەکانی گۆزەی دڵی دەرهانی و وتی: هانێ میریا... بزانە قەت وا ناکەی بەیەکەوەیان بنووسێنی، بەیەکەوەیان پەرچ بکەی...

دەتبینم هەموو ئێوارەیەک بەنائومێدی دێیتەوە و لەگەڵ سێ کچەکەت لە وێنەکانی ناو ئەلبوومەکان و تابلۆکانی ڕەهبەردا بەدوای عیشقێکدا دەگەڕێی کە جوانەمەرگ بوو، باڵای خەونێک کە لە ناوەڕاستەوە بەتەوری تەوروەشێنەکان دوولەت بوو... لێرە بوو... لەناو ئەم باخچەیەدا کە باوکتان بۆ یەکەمجار ماچی کردم، هەموو جار دەیبردمە سەر ئەم کەرتە شاخە و دەیوت: بیری شاخ دەکەم میریا... شاخ... شاخ: برا گەورەمانە... کاول بێ ئەم وڵاتەتان کە چیایەکی تیا نییە... ئاە... میریا گیان... ئەو زستانە من و ڕەهبەر بۆ هەشت مانگ سەیری بەفربارینمان کرد... بەفرە ئەبارێ... بەفرە ئەبارێ، لە دەرەوە نا... بەڵکو هەرهەمووی دەنێو دڵی من و ڕەهبەردا دەباری، ئەوەندە باری... هەزار پێ کەوتینە ژێر بارستایی ئەستووری بەفر، ڕۆژێکیان کە هێشتا پاییز بوو... تۆ وتت: چساڵێکی ڕەشە... وتم: بۆ میریا گیان؟ وتت: ئاخر درەنگە... دەبوو بەفر زووتر ببارێ و دونیا سپی بکاتەوە، ڕەهبەر بەسووکە گلەیی و غەزەبێکەوە سەیری کردی... بڵماندی... بەکوردی... تۆ

تێنەگەیشتی... منیش نەمزانی چی وت، وەلێ لە نیگای تووڕەی وا حاڵی بووم: ئەو ژنە نازانێ بەفرەکەی ئاسمانی ئەوان دەنێو دڵی مندا دەبارێت، وا حاڵی بووم، من کوڕی وڵاتێکم کە نەک ڕەنگەکانی شەبەنگ، بەڵکو هەزار ڕەنگی دیکە لە ئاسمانەوە بەسەر ئەرزدا دەبارێت، لە ئەرزەوە ڕووەو ئاسمانیش هەڵدەفڕێت، من بێزارم لە وڵاتێک کە تەنیا یەک ڕەنگی تیا زاڵە... سپی... سپی و بەس، ئاخر منی وێنەکێش دژ بەدکتاتۆرییەتی ڕەنگم... وای لە عیشقی کەسێک کە بەدوای ڕەنگی دیکەدا دەگەڕێت، لە دونیایەک کە ئیدی ڕەنگی تیا نەما... ئاخ... دواجار بەفر زاڵ بوو... تۆ توایتەوە.

دواجارم بوو کە ویستم ماڵئاواییت لێبکەم و بگەڕێمەوە وڵات... (پەشێو) و (میریا) تکایان لێکردم کە نهێنیی گەڕانەوەی یەکجارەکیم نەدرکێنم... (پەشێو) وتی: ڕیبۆکە - هیلاکە و تێبگە... ئاخ براکەم... دواجار کە تەوێڵتم ماچ کرد و لە ژوورێکی بەئاسمانەوە هەڵواسراوی خەستەخانەیەک جێمهێشتی، تۆش پاش ماچەکە فرمێسک لە چاوانتا قەتیس ما... ڕووەو پەنجەرەکە ڕووت وەرگێڕا و باڵەخانەکانی دەوروبەر دەنێو بارێزەدا غەرق ببوون، وەک فرمێسکەکانت کلووە بەفرەکان بەسەر شووشەی پەنجەرەکەدا دادەڕژان... ئەو ڕۆژە بوو من دیم پەنجەرە دەگری و تۆش هێدی هێدی دەمری، میریا پەلی گرتم و وتی: ئەمڕۆ ڕۆژێکی ناشیرینە و ڕەهبەریش ماندوو، تۆش هاتووی ماڵئاوایی یەکجارەکیمان لێبکەی... پێی مەڵێ: بۆ یەکجاری ماڵئاوا، تۆ دەزانی گۆزەی دڵی ڕەهبەر درزی بردووە و بەم قسەی تۆ ڕەنگە درزەکە پتر دەم بکاتەوە و دووکەرت بێ. وتم: نا میریا گیان... من پێم قەهرە دەڕۆمەوە و ڕەهبەر کە دەتوت پڵنگی هارە لەسەر تەختەی ئەم بیمارستانە بەتەنیا جێدەهێڵم، بەڵام چی بێ لە تۆ نهێنی بێ... من دەڕۆمەوە... دەترسم... زۆر دەترسم... هەست دەکەم ئەوە منم و لەسەر ئەو تەختەیە ڕاکشاوم و شێرپەنجە گەدە و ڕۆحم دەخوا و لە بەفر ئاسانتر دەمرم... وتت: بڕۆوە و ... بەڵام لەبیرمان نەکەی... وتم: میریا... کێ دەریای عاتیفەی بیر دەچێتەوە؟ کێ ڕووباری ئەڤین و شاخی نەبەردی و پەیکەری جوانی و ڕۆحی وەک سەدەف پاکی دۆستانی خۆی بیر دەچێتەوە؟ نا... ئەوە من نیم... من لەناو دەرگاوە بەدزییەوە لەو خەمە قورسە ڕادەمام کە لەسەر تەختە کەوتووە... تۆ نەبوویت ڕەهبەر... ئەوە مێژوویەک بوو کە شێرپەنجە هەناوی دەخوارد... من دەمدی: پەنجەرە دەگری و تۆ دەمری... من زانیم بۆ ناوێریت سەیرم بکەی... من زانیم... بەفر ئەبارێ میریا... بەفر ئەبارێ... دەنێو دڵی من و تۆدا... من لێرەوە دەتبینم: هەموو بەیانییەک وەک ژنە شێتەکانی نێو میترۆکان، نێو بارِ و کافێ و قەراغ دەریاچەکان دەگەڕێیت و لەتە

سواڵەتەکانی گۆزەی دڵی ڕەهبەرت خستۆتە سەر هەردوو لەپە جوانەکانت، بەهەردوو چاوان دەپارێیتەوە و سواڵ دەکەی، سواڵی ئەوەی کەسێک هەبێ و لەتە سواڵەتەکان بەیەکەوە بنووسێنێ، لەتە سواڵەتەکانی ئەو گۆزەیەی ئێمە لێرەوە نیشانەمان لێگرت و شکاندمان... وەلێ چیدی مەگەڕێ، بێکەڵکە میریا، من تەنیا ئەوەندەم لەدەست دێ... بەچاوی ئەو وەک خۆی کە وەسیەتی بۆ کردم: لە دار و بەرد و دەوەنی ئەم وڵاتە هەمیشە غەمگین و کۆستکەوتووە رابمێنم، لەبری ئەو بەدیار جوانییەوە سەرسام بم، بەهەموو ڕەنگە دیار و نادیارەکانی ئێرە شاگەشکە بم، بەعیشقەوە دەست لەگەڵ رووبار و تاڤگە و درەخت و کانی و کەند و لەند و هەموو گرد و شاخ و تەپۆلکەیەکی ئەم وڵاتە خاکەسارە تێکەڵ بکەم، من لەبری ئەو... بۆ خەونی ئەو لێرەم، من تەنیا تەسکینی دڵی خۆم و هی تۆ و هی ئەویش بەوە دەدەمەوە کە لەجیاتی ئەو... بۆ خەمەکانی ئێرە پیاوێکی جەربەزە و مێرخاس و ئازا بم... بۆ خولڤاندنی خۆشی، جوانی، هەق هەمیشە لە شەڕدا بم... میریا گیان... ئەوە تەنیا قسەیە... چونکە کێ ناڵێ... خوانەکردە و گوێی شەیتان کەڕ بێ... کێ ناڵێ نابەڵەدێک... دوژمنکارێک بەجوانی و ئەڤین نیشانە لە گۆزەی دڵەکەی منیش ناگرێتەوە کە دەمێکە درزی بردووە، لێرە پیاوە تفەنگ بەدەستەکان شێتی ئەوەن تەقە لە کۆتر و کوکوختی و ڕەنگاڵە و هەرهەموو ئاوێنە و میناکانی دڵ بکەن... بگرە بۆ کوشتنی کلووە بەفرەکانیش پەنجە لەسەر پەلاپیتکەی تفەنگ لا نابەن، ئەوان سوێندیان خواردووە کە تا گۆزەیەکی دڵی جوان مابێ نەیهێڵن و نیشانەی لێبگرنەوە، ئەوان سوێندیان خواردووە کە تا ماون دژ بەجوانی بجەنگن... ئاخر کەی ناشیرین توانیویەتی جوانپەرست بێ؟

میریا گیان... ماڵئاوا لە خۆت و لە گۆزە شکاوەکانی دڵ، گەر کەسێک لەو قوتبی باکوورە هاتەوە... ئومێدەوارم گۆزەیەکم بۆ بنێریت کە دەستکردی پەنجە جوانەکانی خۆت بێ، بەمەرجێک کتومت لە گۆزەی دڵە شکاوەکەی ڕەهبەر بچێت، من لێرە بەفرمێسکی خۆم پڕی دەکەم و ئەو گوڵە مۆرەی تیا دەڕوێنم کە ناوی نازانم... هەر ئەوەندە دەزانم کە لای ئێوە عاشقان ئەو گوڵی ئەڤین و جوانییە دەگۆڕنەوە... دەی ماڵئاوا... میریا... ماڵئاوا... ماڵئاوا لە تۆو لە گۆزە و مینا شکاوەکانی دڵ.

مایسی - ١٩٩٨ / سلێمانی